ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

TABLE OF CONTENTS

DEVELOPMENTS INSIDE THE COMMUNIST WORLD

SOMMAIRE

Σοβιετολογία

Τόμος V Νοέμβριος - Δεκέμβριος 1964 Τεῦχος 11 - 12 (56)

ΕΝΔΟΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Πῶς 'δέχθηκαν οἱ Ρῶσοι τὴν πτῶσι τοῦ Χρουστσὼφ

Ὑπὸ Ζ. ΝΕΒΣΕΛ

Στὴν «Καθημερινὴ» τῆς 5ης καὶ 6ης Νοεμβρίου, δημοσιεύθηκε ἀνταπόκρισις τοῦ κ. Ζὰν Νεβσέλ, σχετικὰ μὲ τὴν πτῶσι τοῦ Χρουστσώφ. Ἡ ἀνταπόκρισις αὐτὴ εἶναι γραμμένη μὲ βαθειὰ γνῶσι τῆς σοβιετικῆς ζωῆς, προϊὸν πολύχρονης ἐπαφῆς ὄχι μὲ τὴν ἐπιφάνεια, ἀλλὰ μὲ τὴν οὐσία τοῦ σοβιετικοῦ συστήματος. Εἶναι ἐπίσης γραμμένη μὲ ἐξαιρετικὰ διεισδυτικὴ παρατηρητικότητα στὴν ὁποία δὲν μᾶς ἔχουν συνηθίσει οἱ ἀστοὶ δημοσιογράφοι ὅταν ἀσχολοῦνται μὲ τὸν κομμουνισμό. Ἡ ἀνταπόκρισις τοῦ κ. Νεβσέλ, γελοιοποιεῖ τὰ ἀνεύθυνα κείμενα τῶν δικῶν μας δημοσιογράφων ποὺ χωρὶς προσλαμβάνουσες παραστάσεις, χωρὶς ἀντικειμενικὰ κριτήρια, χωρὶς στοιχειώδεις γνώσεις, χωρὶς ἱκανότητες νὰ εἰσχωρήσουν πέρα ἀπὸ τὰ τεχνητὰ φαινόμενα, ὕστερα ἀπὸ μιὰ βιαστικὴ τουριστικὴ περιοδεία πολυτελείας στὸν κομμουνιστικὸ κόσμο, δίνουν στὸ ἀναγνωστικὸ κοινὸ τῶν ἀστικῶν μας ἐφημερίδων μία ψεύτικη εἰκόνα τῆς καταστάσεως σπέρνοντας μὲ ἐλαφρὰν καρδίαν τὴν σύγχυσι στὶς ἰδέες του. (Σχεδὸν ταυτόχρονα μὲ τὸ θαυμάσιο ντοκουμέντο τοῦ κ. Νεβσέλ, ἡ ἴδια ἐφημερίδα δημοσίευσε δυστυχῶς κάτι ἀπίθανες ἀνταποκρίσεις καλοπροαιρέτου συνεργάτη της ἀπὸ μιὰ κρουαζιέρα του σὲ ἀνατολικοευρωπαϊκὲς χῶρες). Ἐπειδὴ ἡ ἀνταπόκρισις τοῦ κ. Νεβσὲλ ἀποτελεῖ ἕνα πραγματικὰ θαυμάσιο ντοκουμέντο γιὰ τὴν ρωσικὴ ζωή, ἀναδημοσιεύουμε ἀποσπάσματά του.

Ἕνα λεωφορεῖον ἐμπρὸς εἰς τὸ Κρεμλῖνον, Πέμπτη πρωΐ. Πρόκειται διὰ τὴν περίφημον Πέμπτην, 15ην Ὀκτωβρίου, τὴν ἡμέραν τῆς ἀνατροπῆς τοῦ Νικήτα Κροῦστσεφ. Δύο νέοι σταματοῦν μὲ ὕφος ἐπιτακτικὸν τὸ λεωφορεῖον. Φοροῦν τὰ κυριακάτικά τους, ἀλλὰ τὰ ἔχουν τσαλακώσει, σὰν νὰ ἔρχωνται ἀπὸ ὁλονύκτιον διασκέδασιν. Εἶναι μεθυσμένοι.

Ὄχι ἀπὸ οἰνόπνευμα, ἀλλὰ ἀπὸ ἕνα

νευρικὸν ἐρεθισμόν, συγκρατηθέντα ἐπὶ μακρόν. Ὁ ὁδηγὸς τοὺς ἀνεβάζει. Οἱ δύο ἄνδρες ρητορεύουν κραδαίνοντες τὰς κομματικάς των ταυτότητας. Μετ' ὀλίγον ὅλοι οἱ ἐπιβάται ἀντιλαμβάνονται ὅτι ἔχουν νὰ κάμουν μὲ μέλη τῆς γραμματείας τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, ποὺ μόλις ἀπεχώρησαν ἀπὸ μίαν θυελλώδη συνεδρίασιν.

— Σᾶς τὸν συγυρίσαμε καλά, τὸν Νικήτα σας! φωνάζουν καὶ οἱ δύο πρὸς τοὺς συνεπιβάτας των. Τὸ εἶχε παρακάνει, καιρός του ἦταν πιά. Δὲν ἀστειευόμαστε, μιλᾶμε σοβαρά!

Ἀκούοντες τὰς φράσεις αὐτάς, οἱ ὀλίγοι ἐπιβάται βυθίζουν τὴ μύτη τους ἄλλος σ' ἕνα βιβλίο, ἄλλος στὴν «Πράβδα» — μίαν «Πράβδα» ἀνώδυνον, ὅπως ὅλες τὶς ἡμέρες.......

Διὰ τὴν χώραν αὐτὴν τῆς σιωπῆς, ἡ σκηνὴ ἦτο ἀδιανόητος, ἀπίστευτος καὶ ὅμως ἀληθινή....

Μίαν μόνον φορὰν εἶχα ἀκούσει νὰ ἀναφέρουν τόσον περιφρονητικὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κροῦστσεφ, τὸ 1956. Ἀλλὰ τότε ἦσαν δύο μεθυσμένοι νέοι, νεοφερμένοι ἀπὸ τὰς παρθένας ἐκτάσεις τῆς Σιβηρίας, οἱ ὁποῖοι ἄρχισαν αἰφνιδίως νὰ οὐρλιάζουν.

— Στὸ διάβολο ὁ φαλακρὸς σατανᾶς...

Τὸ μεγάλο ὄχημα προχωρεῖ τώρα μὲ τὸ φορτίον του τῶν ἀφώνων ἐπιβατῶν, οἱ ὁποῖοι ἔχουν βυθισθῆ ὅλοι εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς «Πράβδα». Δὲν ἔχουν τίποτε ἰδῆ καὶ τίποτε ἀκούσει. Μέσα ἀπὸ τὸ τεθωρακισμένο βάθος τῆς ψυχῆς των αἰσθάνονται νὰ ἀνεβαίνη μία βαρειὰ ἀγωνία...

Οἱ δύο συνεπιβάται των δὲν ἦσαν οὔτε παράφρονες οὔτε μεθυσμένοι. Ὁλόκληρος ἡ Ρωσία ἐπληροφορεῖτο τὴν ἀκόλουθον νύκτα τὴν καθαίρεσιν τοῦ ἀρχηγοῦ της. Οἱ δὲ ἀκροαταὶ τῶν ξένων ραδιοσταθμῶν, τὸ ἐγνώριζαν ἤδη ἀπὸ ἀρκετῶν ὡρῶν.

Ὅπως ὅλαι αἱ σπουδαῖαι — καὶ ἐπομένως ἐπικίνδυνοι — εἰδήσεις, αὕτη προεκάλεσεν ἀμέσως ἕνα ἀντανακλαστικὸν σιγῆς. Μία προσωπὶς ἀδιαφορίας ἐσφράγισε ὅλα τὰ πρόσωπα. Καμμία ὁμὰς δὲν ἐσχηματίσθη εἰς τοὺς δρόμους. Ἡ μόνη φανερὰ ἀντίδρασις ἦτο ἡ ταχυτέρα πώλησις τῶν ἐφημερίδων εἰς τὰ περίπτερα. Ἀλλὰ μέσα εἰς τὸ βάθος τῆς κάθε καρδίας, ἐγεννᾶτο μία ἀνεκδήλωτος ἀγωνία καὶ τὸ βράδυ εἰς τὰ σπίτια δὲν ὑπῆρχε ἄλλο θέμα συζητήσεως καὶ σχολίων μὲ χαμηλὴν φωνήν, ὥστε νὰ μὴ ἀκούουν οἱ σύνοικοι καί, ἐνίοτε, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀποχώρησιν ἑνὸς ὄχι καὶ τόσον ἀξιοπίστου συγγενοῦς.....

Ὁ Κροῦστσεφ δὲν ὑπάρχει πλέον. Τὸν καθήρεσαν, τὸν ἐπέταξαν ἀπροσδοκήτως ἀπὸ τὸ παράθυρο.

Ἡ ἐξαφάνισίς του δὲν προεκάλεσεν ἐκείνην τὴν τρυφερὰν περιέργειαν, μὲ τὴν ὁποίαν ὑπεδέχθη τὴν εἴδησιν ἡ Δύσις. Ποβερέττο (πτωχούλη), ὅπως εἶπε μία μικρὴ Ἰταλὶς γνωστή μου. Ὁ πτωχούλης μὲ τὴ γυναίκα του ποὺ ἦταν τόσο καλὴ καὶ τὰ παιδιά του... Καμμία συναισθηματικὴ ἀντίδρασις εἰς τὴν Μόσχαν. Καμμία ἐκδήλωσις οἴκτου. Καμμία ἔκπληξις ὡς πρὸς τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον ἐξετελέσθη ἡ ἐπιχείρησις. Τὰ πάντα ἐξετυλίχθησαν συμφώνως πρὸς τὰς συνηθείας. Τὰ πάντα ἀπεφασίσθησαν ἐκ τῶν ἄνω μέσα εἰς τοὺς κύκλους τῆς ἡγεσίας, μεταξὺ τῶν «ὑπευθύνων».

Μέσα εἰς τὸ Κρεμλῖνον ἀναμετροῦνται, ἀλληλοπροδίδονται καὶ ἀλληλοεκκαθαρίζονται οἱ ἡγέται εἰς τὸ σκότος. Πρῶτοι ἐξήγησις τὴν ὁποίαν ἔδιδαν οἱ Σοβιετικοὶ πολῖται εἰς τὸν ἑαυτόν τους: ὁ Κροῦστσεφ ὑπῆρξεν ὁ πλέον ἀδύνατος εἰς τὴν μάχην διὰ τὴν ἐξουσίαν. Μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους εἶχε νικήσει τὸν Μαλένκωφ καὶ μόνος του εἶχεν ἐκκαθαρίσει τὴν «ἀντικομματικὴν ὁμάδα». Τώρα ἐξεκαθαρίσθη καὶ αὐτὸς μὲ τὴν σειράν του ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἐφοβοῦντο μήπως ἐκκαθαρισθοῦν ἀπὸ αὐτόν.

Πρῶτον ἀντανακλαστικὸν ἐκ τῆς ἀπροσδοκτου μεταβολῆς: ἡ ἀγωνία: «Ποῦ θὰ μᾶς ὁδηγήση αὐτό;» «Σκέφθηκα ἀμέσως, μοῦ εἶπεν ἕνας νεαρὸς φίλος μου, ἀνώτερος κρατικὸς λειτουργός, ὅτι τὸ κόμμα κατευθυνόταν πρὸς τὰ δεξιά». Εἰς τὴν ὁρολογίαν τῆς Μόσχας, ἡ φράσις «πρὸς τὰ δεξιά» σημαίνει: προσέγγισις πρὸς τὴν Κίναν, ἐνίσχυσις τῶν σταλινικῶν στοιχείων, ἀπότομος στροφὴ εἰς τὸ ἐσωτερικόν.

«Οἱ πρώην σταλινικοὶ — ὄχι οἱ μεγάλοι ἡγέται, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἐξοφλήσει ἠθικῶς, ἀλλ' οἱ μέσοι καὶ οἱ μικροί — ἐξακολουθοῦν νὰ παραμένουν θρονιασμένοι εἰς ὅλα τὰ κλιμάκια, μοῦ ἐξηγοῦσεν ἕνας συνομιλητής μου εἰς τὸ Λένινγκραντ. Περιμένουν ἁπλῶς τὴν εὐκαιρία διὰ νὰ ὑψώσουν τὸ κεφάλι τους. Μήπως θὰ ξαναγυρίσουμε στὰ μαῦρα χρόνια; Ὑπῆρξαν στιγμὲς ὅπου εἴχαμε τὸ συναίσθημα ὅτι τὸ κάθε τι μποροῦσε νὰ συμβῆ, συμπεριλαμβανομένης τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὰς νυκτερινὰς συλλήψεις, τὰς μαζικὰς ἐκτοπίσεις, τὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως...».

Ἐπὶ δύο - τρεῖς ἡμέρας, οἱ Σοβιετικοὶ πολῖται - μὴ ἀπηλλαγμένοι ἀκόμη ἀπὸ τὸν σταλινικὸν ἐφιάλτην - ἔζησαν μὲ τὴν ἀναπνοὴν συγκρατημένην, ἀλλὰ φέρον-

τες πάντοτε τὴν προσωπίδα τῆς ἠρέμου ἀδιαφορίας.

«Καλημέρα, Ἰβὰν Ἰβάνοβιτς. Τί ὡραία ἡμέρα. Πόσα χρόνια εἴχαμε νὰ δοῦμε τόσο ἡλιοφώτιστο φθινόπωρο!».

«Ναί, ναί, Νικολάϊ Πετρόβιτς. Ἀλλὰ ὁ χειμώνας προμηνύεται πολὺ ψυχρός, πιστέψτε με!...».

Εὐθὺς μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐτυμηγορίας, ἔπρεπε νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ εἰκὼν τοῦ Κρούστσεφ. Ἐδόθησαν ἀμέσως διαταγαὶ διὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν προσωπογραφιῶν του, τῶν ἔργων καθὼς καὶ τῆς ὑπογραφῆς του. Ἡ ἀτομικὴ πρωτοβουλία ἐβοήθησε σημαντικῶς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ κόμματος. Τὴν ἐπομένην τῆς πτώσεως τοῦ Κρούστσεφ ἐπρόκειτο νὰ ἀνοίξῃ μία ἔκθεσις ζωγραφικῆς εἰς μίαν μεγάλην αἴθουσαν εἰς τὸ κέντρον τῆς Μόσχας. Ἐπὶ πολυαρίθμων πινάκων, ὁ Κρούστσεφ εἰκονίζετο εἰς θέσιν τιμητικήν, ὡς ἦτο φυσικόν, ἐγκαινιάζων ἕνα σοβχόζ, ἀσπαζόμενος μίαν μικρὰν, παριστάμενος εἰς τοὺς γάμους τῆς κοσμοναύτου Βαλεντίνας Τερέσκοβα. Πληροφορηθέντες τὴν ἀνατροπήν, οἱ ζωγράφοι ἔσπευσαν ἔντρομοι εἰς τὴν ἔκθεσιν. Δὲν ἠδύναντο νὰ ἀποσύρουν τοὺς πίνακάς των, ἀλλὰ καὶ δὲν εἶχαν καμμίαν διάθεσιν νὰ κατηγορηθοῦν ἐπὶ λατρείᾳ μιᾶς ἐκπεσούσης προσωπικότητος.

Μέχρι πρωΐας, οἱ ἀτυχεῖς ζωγράφοι εἰργάσθησαν διὰ τὴν ἀπάλειψιν τοῦ Κρούστσεφ. Ἄλλος ἐζωγράφισε μίαν σημύδαν εἰς τὴν θέσιν τοῦ Νικήτα, ἄλλος τὸν μετεμόρφωσεν εἰς ἐνθουσιῶντα ἀνώνυμον ἀγωνιστήν. Ἀλλὰ ὁ πίναξ τοὺ παρίστανε τὸν Γκαγκάριν κάμνοντα τὴν εἴσοδόν του εἰς τὸ Κρεμλῖνον, παραπλεύρως τοῦ πρώτου γραμματέως τοῦ Κόμματος, ἦτο πολὺ δύσκολον νὰ τροποποιηθῇ. Χάρις εἰς ἕνα ἐπιδέξιον παιγνίδι φωτοσκιάσεων, ὁ Κρούστσεφ κατήντησεν εἰς τὸ τέλος ἀόρατος.

Τὸ Κόμμα ὡστόσον ἤρχιζε, κατὰ τὰς παραδόσεις, μίαν ἐκστρατείαν ἐξηγήσεων εἰς τὰ ἐργοστάσια καὶ τοὺς πυρῆνας. Ἕνας Ρῶσος φίλος μου ἐπέστρεψεν ἀπὸ μίαν τοιαύτην συγκέντρωσιν τὸ βράδυ ποὺ ἐδειπνοῦσα εἰς τὸ σπίτι του. Ἡ συγκέντρωσις δὲν εἶχε διαρκέσει εἰμὴ μόνον ἕνα τέταρτον τῆς ὥρας. Ὁ πολιτικὸς ὑπεύθυνος εἶχεν ἀπαριθμήσει τὰς ἐπικρίσεις ποὺ εἶχαν ἤδη δημοσιευθῆ εἰς τὴν «Πράβδα». Ἡ κατακλεὶς τοῦ λόγου του ἦτο ὅτι «ἡ γενικὴ γραμμὴ τοῦ Κρούστσεφ ἦτο ἴσως ὀρθή, ἀλλὰ οὗτος δὲν κατώρθωσε νὰ διατηρήσῃ ἐπαφὴν μὲ τὰς μάζας. Ἀπεκόπη ἀπὸ τὸ Κόμμα καὶ αἱ παρεκκλίσεις του καθίσταντο ὁλονὲν βαρύτεραι».

Ὅταν ὁ ρήτωρ ἐτερμάτισε τὰς ἐξηγήσεις του, κανεὶς δὲν ἐζήτησε τὸν λόγον. Ὅλοι ἀπεχώρησαν, δίχως δημόσια σχόλια, διὰ νὰ κυττάξουν ὁ καθεὶς τὶς δουλειές του.

Ἡ συγκέντρωσις αὐτὴ δὲν εἶχε καμμίαν ὁμοιότητα μὲ ἐκείνας εἰς τὰς ὁποίας ἀνεγνώσθη ἡ ἀπόρρητος ἐπιστολὴ ἐπὶ τῆς ἀποσταλινοποιήσεως, τὴν ὁποίαν εἶχε συντάξει ὁ Κρούστσεφ. Ἡ αἴθουσα τότε ἐσείετο ἀπὸ τὰς ἐρωτήσεις, τὰ πάθη ἦσαν βίαια καὶ τὰ πράγματα καθίσταντο ἐπικίνδυνα.

Σήμερον οἱ ἀκροαταὶ ἀκούουν ἐν σιγῇ τοὺς ὁμιλητὰς καὶ ἀπέρχονται γεμᾶτοι ἀνίαν. Ἀλλὰ δὲν παύουν νὰ διερωτῶνται. Τὸ κατηγορητήριον ποὺ τοὺς διαβάζουν δὲν εἶναι παρὰ ἕνα συμπίλημα τῶν μομφῶν ποὺ δὲν ἐτόλμα μέχρι τοῦδε νὰ τοῦ προσάψῃ ὁ μέσος πολίτης. «Ἐγίναμεν πτωχότεροι ἐξ αἰτίας του, μοῦ εἶπαν ὁδηγοὶ ταξὶ καὶ ἐργάται. Ἐμείωσε μὲν τὰς ὥρας ἐργασίας, ἀλλὰ τὸ «σχέδιον» ἔμεινε τὸ ἴδιο. Ἔτσι δὲν μπόρεσα νὰ προσφέρω τὴν ἀπαραίτητη ἐργασία καὶ τώρα οἱ μισθοὶ ἔχουν περικοπῆ».

Ἄλλα παράπονα: «Μία θεία μου στὴν Τούλα μοῦ ἔγραψε, μοῦ εἶπεν ἕνας ὁμοτράπεζός μου, ὅτι ἔχουν ἀκόμη δελτία διὰ τὰ δημητριακὰ καὶ τὰ λαχανικά. Σκεφθῆτε, τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1964! Καὶ τὸ βούτυρο καὶ τὸ κρέας εἶναι σπάνια στὴν ἐλευθέρα ἀγορά, καὶ σὲ τί τιμές! Ἐδῶ στὴ Μόσχα, εὐτυχῶς ὑπάρχουν σχεδὸν ἀπ' ὅλα. Ἀλλὰ οἱ τιμὲς τῆς ἐλευθέρας ἀγορᾶς (ὅπου πωλοῦνται τὰ προϊόντα τῶν ἀτομικῶν κτημάτων) ἀνεβαίουν κατακορύφως».....

Ἐβάδιζα μὲ ἕνα Μοσχοβίτην φίλον μου, κατὰ μῆκος τοῦ παλαιοῦ τείχους τοῦ Κρεμλίνου. Ἕνας μαῦρος φοιτητὴς ἐπέρασε ἀνάμεσά μας. Ὁ φίλος μου ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον μὲ δυσαρέσκεια:

—Ἰδού, ποῖοι ὠφελοῦνται ἀπὸ τὰ χρήματά μας. Θὰ ἔλεγε κανεὶς πὼς ἔχομε τόσα πολλὰ ὥστε νὰ τὰ πετᾶμε ἀπὸ τὰ παράθυρα! Πρέπει νὰ πιστεύσουμε ὅτι ὁ Νικήτα Σεργκιέγεβιτς ἐπερνοῦσε τὸν καιρόν του διερωτώμενος σὲ ποιὰν ἄλλη χώρα Νέγρων ἢ Ἀράβων μποροῦσε ἀκόμη νὰ κάμῃ δῶρα...

«Ὅταν σκέπτωμαι, ἐξέσπασεν ὁ φίλος μου (ἕνας ἤρεμος καθηγητὴς τῆς φιλολογίας) ὅταν σκέπτωμαι ὅτι ἀπένειμε τὸν τίτλον τοῦ «Ἥρωος τῆς Σοβ. Ἑνώσεως» εἰς τὸν Νάσερ, αὐτὸν τὸν φασίστα. Καὶ πῆγε νὰ καμαρώσῃ στὴν Αἴγυπτο μὲ ἔξοδά μας, μαζὶ μὲ τὴν γυναῖκα του!»...

Ἔτσι ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψιν εἰς τὸν περίπατον, ἄκουσα αἰφνιδίως νὰ ἐκτοξεύωνται ἀναρίθμητα παράπονα ἐναντίον τοῦ Κρούστσεφ. Καὶ τὸ κατηγορητήριον ποὺ

ἀνεγνώσθη εἰς τὰς συγκεντρώσεις ἦτο ἕνα ἐπιδέξιον συμπίλημα αὐτῶν. Ἡ δυσαρέσκεια ποὺ ἐπεκράτει εἰς τὴν τεραστίαν χώραν κατηυθύνθη μὲ μεγάλην τέχνην ἐναντίον ἑνὸς συγκεκριμένου στόχου, ἑνὸς ἡγέτου ὁ ὁποῖος προωρίσθη διὰ τὸν ρόον τοῦ ἀποδιοπομπαίου τράγου.....

Ἡ νέα ἡγεσία διεκήρυξεν ὅτι εἶναι ἕτοιμη νὰ βελτιώση τὴν κατάστασιν. Ἡ πρώτη της πρᾶξις ἦτο νὰ διανείμη εἰς ἕκαστον ἄτομον ἀνὰ δύο κιλὰ ἀλεύρου καὶ νὰ ἀναγγείλη τὴν μείωσιν τῶν ἐπισήμων τιμῶν. Αὐτὸ συγκινεῖ πάντοτε τὰς μάζας. Τὰ μεγάλα θέματα τῆς πολιτικῆς ζωῆς δὲν συγκινοῦν παρὰ μόνον μίαν μικρὰν μερίδα. Μὲ μίαν μόνην ἐξαίρεσιν ἀναφερομένην εἰς τὴν Κίναν. Ἐδῶ τὰ ἀντανακλαστικὰ εἶναι ἄμεσα καὶ γενικά, ἀντανακλαστικὰ φόβου, ἐχθρότητος καὶ ἀποδοκιμασίας. Ὁ κάθε Ρῶσος μὲ τὸν ὁποῖον θὰ συνομιλήσετε, θὰ σᾶς εἴπη: «Ὁ Κροῦστσεφ δὲν ἔπρεπε νὰ τοὺς μάθη νὰ κατασκευάσουν τὴν βόμβα, εἶναι δικό του λάθος ἐὰν ἡ Κίνα ἔφθασε ἐκεῖ ποὺ ἔφθασε».

ΤΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΧΡΟΥΣΤΣΩΦ

Οἱ δυτικοὶ ξεχνοῦν εὔκολα. Οἱ ἀστοὶ ξεγελιοῦνται ἀπὸ τὴν κομμουνιστικὴ προπαγάνδα. Ὁ ἀστικὸς τύπος ἐξαγοράζεται, διαβρώνεται ἢ παρασύρεται. Καὶ στὸ τέλος ἡ Δύσις πιστεύει πάντοτε ὅτι ὁ ἑκάστοτε ἄρχων τοῦ Κρεμλίνου εἶναι ὁ καλύτερος δυνατός. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ πτῶσις τοῦ Χρουστσὼφ ἔγινε δεκτὴ ἀπὸ τοὺς ἀφελεῖς δυτικοὺς μὲ «θλῖψι», «ἀνησυχία» κλπ. διότι ἦταν «εἰρηνόφιλος», «φιλελεύθερος» κ.ο.κ.

Στὴν πραγματικότητα ὅμως ὁ Χρουστσώφ, ἀφοῦ συμμετέσχε δραστήρια, σὲ ὅλα τὰ ἐγκλήματα τοῦ Στάλιν, συνέχισε καὶ μετά, σὰν διάδοχός του, νὰ ἐγκληματῆ.

Αὐτὸς εἶναι ὑπεύθυνος:

—Γιὰ τὴν μαζικὴ σφαγὴ τοῦ οὐγγρικοῦ λαοῦ τὸ 1956 καὶ τὴν δολοφονία τοῦ Νάγκυ καὶ τοῦ Μάλετερ τὸ 1958.

—Γιὰ τὴν ἀνέγερσι τοῦ τείχους τοῦ αἴσχους ποὺ βάφηκε μὲ τὸ αἷμα ἑκατοντάδων ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι δίψασαν γιὰ ἐλευθερία.

—Γιὰ τὴν ἀποστολὴ τῶν πυραύλων στὴν Κούβα ποὺ ἔθεσε σὲ κίνδυνο τὴν παγκόσμια εἰρήνη.

—Γιὰ τὴν ἄγρια δίωξι πολλῶν ρώσων διανοουμένων (Πάστερνακ, Ἰβίνσκαγια, Μπρόντσκυ κ.ἄ.).

—Γιὰ τὸν τορπιλλισμὸ τῆς διασκέψεως κορυφῆς τῶν Παρισίων (1960).

—Γιὰ τὴν παραβίασι τῆς πυρηνικῆς ἀνακωχῆς καὶ τὴν ἐπανέναρξι τῶν ἀτομικῶν δοκιμῶν τὸ 1961.

—Γιὰ τὴν δολοφονία ἑκατοντάδων ὁμοϊδεατῶν καὶ συντρόφων του (Μπέρια, Ἰγνάτιεφ κλπ. κλπ.).

Η ΝΕΑ ΦΑΣΙΣ ΣΤΟ "ΓΛΥΣΤΡΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΑ ΑΡΙΣΤΕΡΑ„

Ὑπὸ Γ. ΓΕΩΡΓΑΛΑ

«Τιμὴ σ' ἐκείνους ὅπου στὴ ζωή των
ὥρισαν νὰ φυλάγουν Θερμοπύλες...
Καὶ περισσότερη τιμὴ τοὺς πρέπει
ὅταν προβλέπουν (καὶ πολλοὶ προβλέπουν)
πὼς ὁ Ἐφιάλτης θὰ φανεῖ στὸ τέλος,
κ' οἱ Μῆδοι ἐπὶ τέλους θὰ διαβοῦνε».

Κ. Καβάφη «Θερμοπύλες»

Πρὸς τὴν καταστροφὴ

Τὸ «γλύστρημα πρὸς τὰ ἀριστερὰ» συνεχίζεται. Πιεζόμενη μεθοδικὰ ἀπὸ τὴν κεντροαριστερά, ἡ Κυβέρνησις Παπανδρέου κάνει κάθε τόσο καὶ ἀπὸ ἕνα καινούριο βῆμα στὸν κατήφορο. Καὶ μαζί της, ὁλόκληρη ἡ χώρα, κυλᾶ, ἀργά, διακριτικά, ἀλλὰ σταθερὰ καὶ συστηματικὰ πρὸς τὰ ἀριστερὰ — μὲ τὴν ἔννοια ποὺ δίνει σ' αὐτὸν τὸν ὅρο ὁ κομμουνισμός.

Ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις γιὰ τὴν διατήρησί της στὴν ἐξουσία ἐξαρτᾶται δυστυχῶς ἀπὸ τὴν ἀνοχὴ τῆς Ἀριστερᾶς. Ἔτσι, εἶναι ἀναγκασμένη, ἐφ' ὅσον βάζει τὸ δικό της ἄμεσο συμφέρον ἐπάνω ἀπὸ ἐκεῖνο τῆς χώρας, νὰ ὑποχωρῆ συνεχῶς στοὺς ἐκβιασμοὺς τῆς ΕΔΑ καὶ τῆς 5ης φάλαγγός της ποὺ ἐργάζεται μέσα στὴν ΕΚ.

Ἡ Δεξιά, ἀνύπαρκτη ὀργανωτικῶς, χωρὶς πολιτικὴ ἢ ἰδεολογικὴ παρουσία, ἐπιφυλακτική, συντηρητική, νωθρὴ καὶ ἄτολμη, αἰχμάλωτη τοῦ «καθωσπρεπισμοῦ» καὶ μιᾶς κακῶς ἐννοουμένης μονομεροῦς προσηλώσεώς της στοὺς θεσμούς, βρί- «γλύστρημα». Ἔδειχνε μάλιστα ὡς τελευταῖα, σὰν νὰ μὴ ἀντιλαμβανόταν κἂν τὴν ὕπαρξί του.

Οἱ ἄλλοι παράγοντες τοῦ καθεστῶτος, εἴτε δὲν πῆραν ἀκόμη εἴδησι περὶ τίνος πρόκειται, εἴτε ἀδρανοῦν λόγῳ παραλύσεως.

Ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία, ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ κάνη πολλά, δὲν ἐμφανίζεται, εἴτε λόγῳ ἀγνοίας τῆς πραγματικότητος, εἴτε λόγῳ φοβίας καὶ καιροσκοπισμοῦ.

Ἔτσι, ὅλοι μαζί, «δίκαιοι καὶ ἄδικοι», ἡμέρα μὲ τὴν ἡμέρα, μῆνα μὲ τὸν μῆνα, γλυστροῦμε ἁπαλά, ἥσυχα, ἀνύποπτα πρὸς τὸν θανάσιμο κατήφορο. Πρὸς τὴν μεγάλη καταστροφή.

Ἡ τακτικὴ τῆς ΕΔΑ

Ἡ ΕΔΑ δουλεύει μὲ τέχνη καὶ μέθοδο, χωρὶς ἐπικίνδυνες βιασῦνες καὶ ὑπερβολὲς ποὺ θὰ ἔδιναν στοὺς ἄλλους τὸ σῆμα τοῦ κινδύνου. Ἀποφεύγει προσεκτικὰ κάθε πρόωρη ἐνέργεια, κάθε ἄσκοπη πρόκλησι. Δὲν θέλει στραβοπατήματα. Βαδίζει προσεκτικά. Ξέρει ὅτι πίσω ἀπὸ τὴν ψευτοκεντρῷα προθήκη τοῦ παπανδρεϊσμοῦ, ὁ χρόνος δουλεύει γι' αὐτήν. Γιὰ τοῦτο, θέλει μὲ κάθε τρόπο νὰ διατηρήση ἄθικτη αὐτὴν τὴν πολύτιμη, ἀπατηλή, εὔθραυστη προθήκη. Νὰ μὴ σκιστῆ ἄκαιρα ἡ σοφὰ στημένη «δημοκρατικὴ» ἐπιφάνεια καὶ δῆ ὁ κόσμος τί στ' ἀλήθεια συμβαίνει πίσω της. Ὁ κ. Παπανδρέου πρέπει νὰ προφυλαχθῆ σὰν κόρη ὀφθαλμοῦ, λέγει ἡ ΕΔΑ. Καὶ νὰ μείνη στὴν ἀρχὴ ὅσο τὸ δυνατὸν περισσότερο - λέγει ἡ ΕΔΑ. Πρὶν πεταχθῆ τὸ λεμόνι πρέπει νὰ στιφθῆ ὡς τὸ τέλος - λέγει ἡ ΕΔΑ.

Ἡ σημερινὴ τακτικὴ τῆς ΕΔΑ, βασίζεται στὶς ἑξῆς ἀρχές:

— Ἄσκησις μιᾶς συνεχοῦς, ἀλλὰ πάντοτε μετριοπαθοῦς πιέσεως ἐπάνω στὴν Κυβέρνησι, τόσο μὲ κοινοβουλευτικὰ ὅσο καὶ μὲ ἐξωκοινοβουλευτικὰ μέσα, ὥστε αὐτή, νὰ ἀναγκάζεται συρόμενη, νὰ συνεχίζη τὴν πορεία της πρὸς τὰ ἀριστερά. Καὶ τοῦτο, χωρὶς νὰ σπρώχνεται ποτὲ σὲ ἀδιέξοδο καὶ σὲ μοιραῖο δίλημμα, ὁπότε θὰ μποροῦσε νὰ χαλάσουν ὅλα μὲ μιὰ ἀνεπιθύμητη κυβερνητικὴ κρίσι.

— Ἀξιοποίησις τοῦ «ἐκδημοκρατισμοῦ» γιὰ τὴν κατάκτησι τῶν ἐργατοϋπαλληλικῶν συνδικάτων, τῶν ἀγροτικῶν συνεταιρισμῶν, τῶν διαφόρων μαζικῶν ὀργανώσεων καὶ τῆς αὐτοδιοικήσεως καθὼς καὶ γιὰ τὴν βαθειὰ διείσδυσι στὸν κρατικὸ μηχανισμό, τὴν Παιδεία καὶ τὶς Ἔνοπλες Δυνάμεις.

— Ἀξιοποίησις τῆς καταργήσεως τοῦ ἀντικομμουνισμοῦ γιὰ τὴν πλατειὰ ἰδεολογικὴ ἐξάπλωσι τοῦ κομμουνισμοῦ, τὴν ὀργανωτική του ἀνάπτυξι, τὴν προώθησι τοῦ ἑνιαίου μετώπου σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα καὶ τὴν μαζικοποίησι τῆς ΕΔΑ καὶ τῶν πολυαρίθμων δορυφόρων της ὀργανώσεων.

— Ἐξώθησις τῆς Κυβερνήσεως σὲ ἕνα συνεχῆ, «μονομέτωπο», χωρὶς ἀρχὲς ἀγώνα κατὰ τῆς Δεξιᾶς καὶ τοῦ κάθε λογῆς ἀντικομμουνισμοῦ, μὲ βάσι τὸ σύνθημα: «δὲν ὑπάρχουν ἐχθροὶ πρὸς τὰ ἀριστερά».

— Βαθμιαία ἀνάπτυξις ἑνὸς μεγάλου μαζικοῦ κινήματος, ποὺ θὰ τεθῆ κάτω ἀπὸ κομμουνιστικὸ ἔλεγχο καὶ χωρὶς νὰ δημιουργῆ πρόωρες ταραχὲς καὶ ἐπιζήμια στασιαστικὴ ἀτμόσφαιρα, θὰ κινητοποιῆται προσεκτικὰ καὶ συγκρατημένα γιὰ νὰ πιέζη ἰσχυρῶς τὴν Κυβέρνησι καὶ νὰ τὴν σπρώχνη, παρὰ τὴν ἀπροθυμία της, ὁλοένα καὶ ἀριστερώτερα

— Βαθμιαία, προσεκτικὴ ἐξουδετέρωσις ὅλων τῶν πιθανῶν ἀντιπάλων ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ ἐκδηλωθοῦν στὴν τελευταία φάσι τοῦ «γλυστρήματος» καὶ νὰ τὸ ἀναγκόψουν. Μεθοδικὸ «κλάδεμα» τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων, τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας, τῶν Ἀνακτόρων, τῶν συμμαχικῶν δεσμῶν καὶ κυρίως ὅλων τῶν ἀντικομμουνιστῶν ἀκόμη καὶ ὅταν βρίσκονται μέσα στὴν ἴδια τὴν ΕΚ.

— Προβολὴ τῶν κομμουνιστικῶν αἰτημάτων ὄχι ἀπὸ τοὺς κομμουνιστὰς ποὺ μένουν διακριτικὰ πιὸ πίσω, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν «προοδευτική», «μὴ κομμουνιστική», κεντροαριστερά.

Ἔτσι, ὅλα γίνονται ἀθόρυβα, σχεδὸν «σεμνά». Οἱ μονάδες κρούσεως τῆς ΕΔΑ δὲν εἶναι σήμερα μαχητικὲς κομμουνιστικὲς ὀργανώσεις ποὺ θὰ ἀνησυχοῦσαν τοὺς καλοκάγαθους ἀστούς, τοὺς ὑπαλληλοποιημένους στρατιωτικούς, τοὺς ἀνυποψίαστους ἢ ἐπικίνδυνα πειραματιζόμενους σὲ βάρος μας συμμάχους.

Μονάδες κρούσεως τοῦ κομμουνισμοῦ σήμερα, εἶναι ἡ κεντροαριστερά, δηλ. ἡ «ἀριστερὰ πτέρυξ» τῆς ΕΚ, ὅσοι κεντρῷοι βουλευταὶ βγῆκαν μὲ κομμουνιστικὴ ἐπιδότησι ψήφων, οἱ φίλοι τῆς ΕΔΑ ὑπουργοὶ καὶ ὁ συνεχῶς θορυβῶν τῦπος τῆς «κεντροαριστερᾶς». Ὅλοι αὐτοί, «δὲν εἶναι κομμουνισταί». Καὶ ἂν ἔρθη ὁ κομμουνισμὸς εἶναι σίγουρο ὅτι θὰ χάσουν μαζί μας κι' αὐτοί, τὰ κεφάλια τους. Ἔτσι, ὁ μέσος πολίτης, καθησυχάζει. Ἀφοῦ τὰ ζητοῦν αὐτοὶ καὶ ὄχι οἱ κομμουνισταί, ἄρα, σκέπτεται ἀφελῶς, δὲν πρόκειται γιὰ κομμουνιστικὰ αἰτήματα. Τὸ «ἄνοιγμα» δὲν γίνεται πρὸς τὰ ἀριστερά, ἀλλὰ πρὸς τὴν «δημοκρατία» ἀφοῦ τὸ κάνουν ἐκεῖνοι ποὺ ἂν ἔρθη ὁ κομμουνισμὸς θὰ χάσουν ἐπίσης τὰ κεφάλια τους. Ἀλλὰ ἡ διαφορά, ποὺ δὲν τὴν ξέρει ὁ μέσος πολίτης, βρίσκεται στὸ ὅτι τὰ κεφάλια τῆς κεντροαριστερᾶς εἶναι ὁλότελα ἄδεια. Καὶ ἔτσι, δουλεύουν μὲ ζῆλο γιὰ τὸν κομμουνισμὸ δηλ. γιὰ τὸν ἀφανισμὸ ὅλων μας καὶ τὸν δικό τους.

Τὰ στάδια τοῦ «γλυστρήματος»

Μέσα σ' αὐτὰ τὰ πλαίσια, μπήκαμε ἀπὸ τὶς ἀρχὲς Ὀκτωβρίου, σὲ μία νέα

φάσι τοῦ «γλυστρήματος πρὸς τὰ ἀριστερά». Γιὰ νὰ ἐκτιμήσουμε ὅμως σωστὰ αὐτὴ τὴ νέα φάσι, πρέπει νὰ ἔχουμε ὑπ' ὄψιν μας ποιὰ εἶναι τὰ διαδοχικὰ στάδια ποὺ σύμφωνα μὲ τὸ κομμουνιστικὸ σχέδιο θὰ ἀκολουθήση ἡ χώρα μας γιὰ νὰ φθάση στὸν κομμουνισμὸ [1]. Τὰ στάδια αὐτὰ εἶναι τρία:

1. Ἡ λεγομένη «δημοκρατικὴ στροφή», δηλ. μία περιορισμένη ἀλλαγὴ ποὺ θὰ ἀποτελέση τὴν ἀφετηρία τῆς πορείας πρὸς τὸν κομμουνισμό.
2. Ἡ λεγομένη «ἐθνικὴ δημοκρατικὴ ἀλλαγή», δηλ. μία εὐρύτερη ἀλλαγὴ ποὺ θὰ ὡριμάση τοὺς ὅρους γιὰ τὴν κομμουνιστικὴ ἐπανάστασι.
3. Ἡ κομμουνιστικὴ ἐπανάστασις.

Ἡ «δημοκρατικὴ στροφή»

Τώρα βρισκόμαστε ἀκόμη στὸ πρῶτο στάδιο, ποὺ τὰ στοιχεῖα του εἶναι:

α) Ἀνατροπὴ τῆς Δεξιᾶς ἀπὸ τὴν ἐξουσία.
β) Ἐξώθησις τοῦ Κέντρου σὲ μονομερῆ ἀγώνα κατὰ τῆς Δεξιᾶς.
γ) Κατάργησις τοῦ ἀντικομμουνισμοῦ.
δ) Ἀσυδοσία στὸν κομμουνισμό.
ε) Ἐπέκτασις τοῦ κομμουνισμοῦ στὸν χῶρο τοῦ Κέντρου.
στ) Καλλιέργεια ἀντιαμερικανικοῦ καὶ ἀντιδυτικοῦ πνεύματος.
ζ) Ἔναρξις προσεγγίσεως μὲ τὸν ἀνατολικὸ συνασπισμό.
η) Ματαίωσις κάθε δυνατότητος συνεργασίας Κέντρου - Δεξιᾶς.
θ) Ἀφανισμὸς τῆς Δεξιᾶς.
ι) Ἔναρξις ἐκκαθαρίσεως τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ, τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων καὶ τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας ἀπὸ τὰ συνεπῆ ἀντικομμουνιστικὰ στοιχεῖα.

Οἱ στόχοι αὐτῆς τῆς λεγομένης «δημοκρατικῆς στροφῆς» θὰ ἐπιτευχθοῦν σὲ διαδοχικὲς φάσεις καὶ μετά, θὰ περάσουμε πάλι ἁπαλά, στὸ δεύτερο μεγάλο στάδιο, τῆς εὐρύτερης ἀλλαγῆς, μὲ νομιμοποίησι τοῦ ΚΚΕ, ἐπαναπατρισμό, ἀποσύνδεσι ἀπὸ τὴν ΕΟΚ, «σοσιαλιστικὰ» μέτρα στὴν οἰκονομία καὶ κεντροαριστερὴ κυβέρνησι. (Ἤδη γίνεται λόγος γιὰ τὴν ἀνάγκη νὰ ἐγκαθιδρυθῆ μία «ἀριστερὴ δημοκρατία»).

Καὶ τότε, θὰ σημάνη πιὰ ἡ ὥρα τοῦ τρίτου καὶ τελευταίου σταδίου.

Ποῦ βρισκόμαστε σήμερα

Σήμερα, μποροῦμε νὰ διαπιστώσουμε ὅτι τὸ πρῶτο στάδιο τῆς λεγομένης «δημοκρατικῆς στροφῆς» ἐφαρμόσθηκε σχεδὸν ὁλόκληρο καὶ μάλιστα μὲ ἐκπληκτικὴ ταχύτητα. Ἤδη τὰ σημεῖα α-ζ πραγματοποιήθηκαν, τὸ η ἔχει σχεδὸν πραγματοποιηθῆ καὶ ἄρχισε ἡ πραγματοποίησις τῶν σημείων θ (κίνησις τῆς διαδικασίας περὶ εὐθύνης ὑπουργῶν, χαρακτηρισμὸς τῶν ὀπαδῶν τῆς Δεξιᾶς ὡς «ἐσωτερικῶν ἐχθρῶν», διάλυσις δεξιῶν ὀργανώσεων κλπ) καὶ ι (τεχνητὴ δημιουργία τῆς «ὑποθέσεως Σοβιετολογία» γιὰ νὰ ἐξαπολυθῆ ἐπίθεσις κατὰ τῶν Ε.Δ., πόρισμα Λουκάκη, τιμωρίες ἀξιωματικῶν, ἀνακρίσεις κατὰ τοῦ ταξιάρχου Λουμάκη, μεταθέσεις ἀστυνομικῶν, θόρυβος κατὰ Ραδιοσταθμοῦ Ἐνόπλων κλπ.).

Δυὸ βήματα ἐμπρός, ἕνα βῆμα πίσω

Πῶς μπόρεσε ὅμως ὁ κομμουνισμὸς νὰ πραγματοποιήση μέσα στὸ τόσο μικρὸ χρονικὸ διάστημα ἀπὸ τὶς 16 Φεβρουαρίου ὡς σήμερα, ἕνα ὁλόκληρο στάδιο στὴν πορεία πρὸς τὴν κομμουνιστικὴ ἐπανάστασι;

Ἐφάρμοσε καὶ πάλι τὴν πορεία μὲ διαδοχικὲς φάσεις, μὲ συνεχῆ μικρὰ βήματα. Καὶ μετὰ ἀπὸ κάθε βῆμα, μᾶς ἄφινε σκόπιμα καὶ ἀπὸ μία προσωρινὴ ἀνάπαυλα, ὥστε νὰ καθησυχάσουμε καὶ νὰ μὴ ἀντιδράσουμε ἔντονα.

Κάπου - κάπου μάλιστα ἀφίνει ἐπίτηδες νὰ δημιουργηθῆ ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἡ πορεία πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἀναστέλλεται, ὅτι τάχα κάνουμε ὄπισθεν. Ἡ τακτικὴ αὐτή, στὴν κομμουνιστικὴ ὁρολογία λέγεται «δυὸ βήματα ἐμπρὸς-ἕνα βῆμα πίσω». Ὁρμᾶς ξαφνικά, καὶ κάνεις δυὸ βήματα ἐμπρός. Μόλις ὁ ἀντίπαλός σου ἑτοιμασθῆ νὰ ἀντιδράση, κάνεις ἕνα βῆμα πίσω καὶ τὸν καθησυχάζεις. Ἔχεις ὅμως ἤδη κερδίση ἕνα βῆμα. Καὶ μετὰ ἀπὸ λίγο, ἐπαναλαμβάνεις τὸ παιχνίδι. Καὶ τὸ συνεχίζεις ἕως ὅτου ὁ ἐχθρὸς καταστῆ ἀνίκανος πιὰ καὶ ἂν ἀκόμη ἀντιδράση, νὰ σὲ σταματήση.

Οἱ φάσεις τοῦ «γλυστρήματος»

Οἱ φάσεις τοῦ «γλυστρήματος» ποὺ συντελέσθηκε ὡς τώρα, εἶναι οἱ ἑξῆς:

Πρώτη φάσις: Ἀπρίλιος - Μάϊος 1964

Ἀρχίζει μὲ τὴν ψηφοφορία γιὰ τὴν

1. Ἴδε λεπτομέρειες στὴ μελέτη «ἡ τακτικὴ τοῦ σαλαμιοῦ στὴ χώρα μας», «Σοβιετολογία» ἀριθ. 53, σελ. 229

ἀνάδειξι τοῦ προέδρου τῆς Βουλῆς, ποὺ ἔδειξε ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν διαθέτει οὐσιαστική, ὁμοιογενῆ, αὐτοδύναμη πλειοψηφία, ἀλλὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἀριστερή, φιλοκομμουνιστική της πτέρυγα ποὺ μὲ τὴν σειρά της ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ΕΔΑ. Ἡ διατήρησις λοιπὸν τῆς Κυβερνήσεως στὴν ἐξουσία, ἐξαρτᾶται σὲ τελευταία ἀνάλυσι ἀπὸ τὴν ΕΔΑ. Ἄρα αὐτή, γιὰ νὰ παράσχη τὴν ἀνοχή της, πρέπει νὰ ἱκανοποιηθῆ παίρνοντας φυσικὰ μερικὰ ἀνταλλάγματα. Καὶ τὰ παίρνει:

— Δημοσιεύονται οἱ ἐκθέσεις Φλώρου, Τούση, Μπέρτσου, Πολυχρόνη καὶ Σακελλαρίου.

— Διαλύονται ἡ κρατικὴ ὑπηρεσία ἐθνικῆς προπαγάνδας καθὼς καὶ οἱ ἁρμόδιες ἀντικομμουνιστικὲς ὑπηρεσίες τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας καὶ τοῦ ΓΕΣ.

— Καταργεῖται ὁ ἀντικομμουνισμός. Ὁ κρατικὸς μηχανισμὸς ἐκκαθαρίζεται ἀπὸ τοὺς πιὸ συνεπεῖς ἐχθροὺς τοῦ κομμουνισμοῦ.

— Ἀποφυλακίζονται οἱ κομμουνισταὶ κατάδικοι.

— Πραγματοποιεῖται διείσδυσις ἀριστερῶν σὲ διάφορες σημαντικὲς θέσεις.

— Ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὴν Κυβέρνησι ὁ κ. Μαῦρος καὶ μπαίνει ὁ κ. Παπασπύρου.

— Ἀναστέλλεται κάθε ραδιοφωνικὴ ἢ ἄλλη ἐπίσημη ἀντικομμουνιστικὴ διαφώτισις ποὺ φυσικὰ δὲν ἀναπληρώνεται ἀπὸ τὶς σποραδικὲς θεαματικὲς ἀντικομμουνιστικὲς ὡραιολογίες τοῦ κ. Παπανδρέου, τὶς χωρὶς συνέχεια καὶ συνέπεια.

Πρῶτο διάλειμμα (Ἰούνιος 1964)

Τὸ «γλύστημα πρὸς τὰ ἀριστερὰ» σταματᾶ καὶ σημειώνεται κάποια μικρὴ ἐπάνοδος πρὸς τὰ «δεξιά».

Δεύτερη φάσις (Ἰούλιος 1964)

Ἀρχίζει μὲ τὶς δημοτικὲς ἐκλογὲς τῆς 5ης Ἰουλίου καὶ τὴν σημαντικὴ νίκη τῆς ΕΔΑ καὶ τῶν «ἑνιαιομετωπικῶν» σ' αὐτές. Τὸ «γλύστρημα» ξαναρχίζει. Ἡ Κυβέρνησις ὑποκύπτοντας:

— Θορυβεῖ περὶ δῆθεν φασιστικῆς ἀπειλῆς.

— Ζητεῖ τὴν διάλυσι διαφόρων ἀντικομμουνιστικῶν ὀργανώσεων.

— Καταθέτει νομοσχέδιο γιὰ τὴν παράδοσι τοῦ συνδικαλιστικοῦ κινήματος στοὺς κομμουνιστάς.

— Ἐπιτίθεται ξανὰ κατὰ τῶν ἀντικομμουνιστῶν.

Δεύτερο διάλειμμα (Αὔγουστος - Σεπτέμβριος 1964)

Νέα ἀναστολὴ στὸ «γλύστρημα».

Τρίτη φάσις (Ὀκτώβριος - Νοέμβριος 1964)

Ἀρχίζει μὲ τὸν τεχνητὸ θόρυβο τῆς κεντροαριστερᾶς κατὰ τῆς «Σοβιετολογίας» καὶ περὶ δῆθεν «συνωμοσίας» στρατιωτικῶν - Γεωργαλᾶ, τὶς νέες ἐπιθέσεις κατὰ τῆς Αὐλῆς, τὴν ἐκστρατεία κατὰ τῆς Βασιλίσσης - Μητρός, τοῦ κ. Δόβα καὶ τοῦ κ. Γαρουφαλιᾶ, τὴν καμπάνια κατὰ τοῦ ραδιοσταθμοῦ Ἐνόπλων καὶ τὴν ἐκμετάλλευσι τοῦ θέματος τῆς μετονομασίας τοῦ Στρατοῦ σὲ «Βασιλικό». Ἡ Κυβέρνησις «ὑποκύπτει» στὸν τύπο τῆς κεντροαριστερᾶς καὶ ἱκανοποιεῖ ἀρκετὰ αἰτήματά του. Τὸ «γλύστρημα» ἐπιταχύνεται.

Ἡ τρίτη φάσις

Μέσα στὸν Ὀκτώβριο Νοέμβριο ἔχουμε τὰ ἑξῆς νέα βήματα στὸ «γλύστρημα πρὸς τὰ ἀριστερά».

— Υἱοθετοῦνται οἱ ἐπιθέσεις κατὰ τῆς «Σοβιετολογίας». Τιμωροῦνται 6 ἀξιωματικοὶ τοῦ Στρατοῦ καὶ τῆς Ἀεροπορίας. Δημιουργεῖται ἡ «νομικὴ βάσις» γιὰ ἐκκαθαρίσεις στὸ Στράτευμα (πόρισμα Λουκάκη). Μὲ εἰδικὴ ἐγκύκλιο ἀπαγορεύεται ἡ κυκλοφορία τῆς «Σοβιετολογίας» στὶς Ἔνοπλες Δυνάμεις καὶ στὰ Σώματα Ἀσφαλείας. Οἱ βιβλιοθῆκες τῶν στρατιωτικῶν μονάδων ἐκκαθαρίζονται ἀπὸ κάθε ἀντικομμουνιστικὸ ἔντυπο. Παύεται διευθυντὴς τοῦ κεντρικοῦ ραδιοσταθμοῦ Ἐνόπλων. Διεξάγονται ἀνακρίσεις ἐναντίον τοῦ ταξιάρχου κ. Λουμάκη γιὰ ἀντικομμουνιστικὲς δηλώσεις του.

— Καταργοῦνται τὰ πιστοποιητικὰ κοινωνικῶν φρονημάτων γιὰ τοὺς ἐκπαιδευτικούς. Ἄρα καὶ οἱ πιὸ σεσημασμένοι κομμουνισταὶ θὰ μποροῦν νὰ γίνονται δάσκαλοι καὶ καθηγηταὶ καὶ νὰ «διαπαιδαγωγοῦν» τὰ ἑλληνόπουλα! Ταυτόχρονα, γίνονται ἀνακρίσεις ἐπὶ τῆς καταγγελίας τῆς «Αὐγῆς» ὅτι σὲ ἕνα σχολεῖο τῶν Σερρῶν διανεμήθηκε ἡ «Σοβιετολογία!» Καὶ ἀνακοινώνεται ὅτι διεπιστώθη πὼς δὲν πρόκειται γιὰ τὸ περιοδικό μας, ἀλλὰ γιὰ ἐντελῶς ἄσχετα ἀντικομμουνιστικὰ φυλλάδια ποὺ τὰ ἔστειλε ἡ Κ.Υ.Π (καὶ τὰ ὁποῖα δὲν ἀναφέρονται κἂν σὲ ἑλληνικὰ θέματα ἀλλὰ στὸν κομμουνισμὸ γενικῶς).

Καὶ ἀρχίζει ἐπίθεσις κατὰ τῆς Κ.Υ.Π. γιατὶ... βάλλει κατὰ τοῦ κομμουνι-

σμοῦ! Καὶ ἀνακρίνονται δάσκαλοι γιατὶ τολμοῦν νὰ κατηγοροῦν στοὺς μαθητάς των τὸν κομμουνισμὸ ὁ ὁποῖος ὑποτίθεται ὅτι εἶναι ἐκτὸς νόμου, διέπραξε τρομακτικὰ ἐγκλήματα κατὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ βρίσκεται σὲ ἀδιάλλακτη ἀντίθεσι πρὸς τὸν ἑλληνοχριστιανικὸ πολιτισμὸ καὶ τὸ ἐθνοδημοκρατικό μας καθεστώς.

—Διαλύονται διάφορες ἀσήμαντες ἀντικομμουνιστικὲς ὀργανώσεις ἐνῶ πάνω ἀπὸ 30 σημαντικὲς παρακομμουνιστικὲς ὀργανώσεις ὀργιάζουν ἀσύδοτες φθάνοντας ὡς τὸ τελευταῖο ἑλληνικὸ χωριό.

—Συζητεῖται ἡ δίωξις τοῦ πρώην δημάρχου Καβάλας ἐπειδὴ ἀπέσυρε πρὸ ἐτῶν ἀπὸ τὴ δημοτικὴ βιβλιοθήκη τῆς πόλεώς του μερικὰ κομμουνιστικὰ βιβλία!

Τὴν ἴδια ὥρα, ἀπαγορεύεται ἡ κυκλοφορία τῆς «Σοβιετολογίας» μέσα στὶς Ε.Δ. καὶ στὰ Σ.Α! Καὶ οἱ κομμουνισται ἢ κομμουνίζοντες συντάκται, δημοσιογράφοι, μουσικοσυνθέται καὶ καλλιτέχναι κατακτοῦν τὸ Ε.Ι.Ρ. ποὺ ἐκκαθαρίσθηκε ἀπὸ τοὺς ἀντικομμουνιστάς.

—Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Κωστόπουλος ἐπισκέπτεται τὴν Βουλγαρία καὶ ὑπογράφει ἀνακοινωθὲν ὑπὲρ τῆς «εἰρηνικῆς συνυπάρξεως», ἐνῶ ὅπως εἶναι γνωστό, ἡ δυτικὴ θέσις εἶναι «δικαίᾳ εἰρήνη ἐν ἐλευθερίᾳ καὶ ἰσοτιμίᾳ συνοδευομένη ἀπὸ θετικὰς ἐγγυήσεις».

—Ἡ Κυβέρνησις ἐκφράζει τὶς εὐχαριστίες της πρὸς τὴν ΕΣΣΔ γιὰ τὴν «συμπαράστασί» της στὸ κυπριακὸ ποὺ ὡς γνωστὸν ἡ Μόσχα τὸ χρησιμοποιεῖ σὰν μέσο πιέσεως στὰ παζαρεύματά της μὲ τὴν Ἄγκυρα.

Τὴν ἴδια ὥρα, ἕνας βουλευτὴς τῆς ΕΚ καὶ ὁ τύπος της ἐξαπολύουν ἐπίθεσι κατὰ τοῦ ἀμερικανοῦ πρεσβευτοῦ κ. Λαμπουῒς γιὰ ἀνύπαρκτες δῆθεν δηλώσεις του ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ.

—Ὑπογράφεται ἐμπορικὸ σύμφωνο μὲ τὴν ΕΣΣΔ ποὺ προβλέπει αὔξησι τῶν ἑλληνοσοβιετικῶν ἐμπορικῶν ἀνταλλαγῶν κατὰ 90% μέσα στὰ πέντε ἑπόμενα χρόνια. Μὲ ἀνάλογες συμφωνίες μὲ τὴν Βουλγαρία κλπ., τὸ μέγιστο μέρος τοῦ ἐξωτερικοῦ μας ἐμπορίου δεσμεύεται σὲ διμερεῖς ἀνταλαγὲς μὲ τὶς κομμουνιστικὲς χῶρες.

—Ψηφίζεται, παρὰ τὶς διαμαρτυρίες τῆς Διεθνοῦς τῶν Ἐλευθέρων Συνδικάτων, τῆς Διεθνοῦς Ἑνώσεως Ἐργασίας καὶ τῶν Ἐλευθέρων Συνδικάτων τῶν χωρῶν τῆς ΕΟΚ, τὸ νομοσχέδιο γιὰ τὸν συνδικαλισμὸ ποὺ δημιουργεῖ τὶς προϋποθέσεις γιὰ τὴν κατάκτησί του ἀπὸ τὸν κομμουνισμό.

—Κατατίθεται τὸ νομοσχέδιο γιὰ τὴν κατάργησι τῶν εἰδικῶν μέτρων γιὰ τὴν ἄμυνα τῆς Δημοκρατίας κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ.

—Ἀρχίζει νὰ πραγματοποιεῖται ἕνας ἀθόρυβος ἐπαναπατρισμὸς στελεχῶν τοῦ ΚΚΕ ἀπὸ τὸ Παραπέτασμα (Ν. Παπαδημητρίου, Α. Σπήλιος, Γ. Σεβαστίκογλου, Μ. Ζαχαρίας κ.ἄ.).

—Τὸ σπουδαιότερο ὅμως ἀπὸ ὅλα εἶναι ὅτι τὴν νύκτα τῆς 10ης πρὸς 11ην Ὀκτωβρίου, τὸ Κράτος, σὲ οὐσιαστικὴ συνεργασία μὲ τὴν ΕΔΑ, ἔκαναν μία τυπικῶς παράλληλη, ἀλλὰ στὴν πρᾶξι κοινὴ δοκιμὴ γιὰ τὴν ἀντιμετώπισι ἑνὸς δῆθεν «πραξικοπήματος τῆς Δεξιᾶς» στὴν περίπτωσι ποὺ θὰ ἐκδηλωνόταν κάποτε ἕνα τέτοιο πραξικόπημα. Ἔτσι οἱ κρατικὲς δυνάμεις καὶ οἱ δυνάμεις τῆς κομμουνιστικῆς ἀνατροπῆς, συμπαρατάχθηκαν ἐναντίον τῆς Δεξιᾶς! Τὸ πρωτοφανὲς αὐτὸ γεγονὸς ἔχει τεράστια σημασία καὶ θὰ παίξη καθοριστικὸ ρόλο στὶς μελλοντικὲς ἐξελίξεις τοῦ τόπου μας ποὺ τὶς προβλέπουμε τραγικές.

Ἡ ἐπέκτασις τοῦ «γλυστρήματος» καὶ στὴν Κύπρο

Στὴ νέα φάσι του, τὸ «γλύστρημα πρὸς τὰ ἀριστερὰ» ἔχει τὸ παράλληλό του καὶ στὴν Κύπρο. Πραγματικά, ἡ Λευκωσία, παλεύοντας μέσα στὸ πλέγμα τῶν ἀντιθέσεων καὶ ἀντιδράσεων ὅπου μπερδεύθηκε, μὴ μπορώντας νὰ στηριχθῆ γερὰ στὴν ἀσυνεπῆ καὶ ἀντιφατικὴ ἑλληνικὴ πολιτική, πιεζόμενη ἀπὸ τὶς ἀνάγκες τοῦ ἀγώνα τοῦ ὁποίου τὸ βάρος ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἔρριξε καιροσκοπικὰ στοὺς ὤμους της, ἄρχισε νὰ ἀκολουθῆ τὴν Ἀθήνα στὸ μοιραῖο «γλύστρημα». Μὲ τὴν διαφορὰ ὅτι λόγῳ τῶν ἀντικειμενικῶν περιστάσεων, τὸ «γλύστρημα» μπορεῖ νὰ ἀποβῆ πιὸ ἄμεσα θανάσιμο γιὰ τὴν Κύπρο ἀπὸ ὅτι γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Καὶ γιὰ τοὺς ἴδιους λόγους εἶναι καὶ ταχύτερο. Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἕνα ἀντίρροπο. Ἡ Κύπρος ἔχει σήμερα ἀπὸ μιὰ ἄποψι καλύτερη πολιτικὴ ἡγεσία ἀπὸ αὐτὴν ποὺ ἔχει ἡ Ἑλλάς. Ἡ κυπριακὴ κυβέρνησις ἐλέγχει τὸ ἐσωτερικό της μέτωπο πολὺ καλύτερα ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ καὶ δὲν ὑποκύπτει τόσο εὔκολα ὅσο ἡ τελευταία σὲ ἐκβιασμοὺς τῆς ἀριστερᾶς. Ἄλλο ἂν παίζη τὸ διπλωματικό της παιχνίδι ὅπως τὸ παίζει. Σ' αὐτὸ φταίει κυρίως

ἢ ἀνεπάρκεια τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

Πάντως, στὴν Κύπρο ἔχουμε:

— Τὴν ὑπογραφὴ συμφωνίας μὲ τὴν ΕΣΣΔ.

— Τὴν ἄφιξι σοβιετικῶν ὅπλων.

— Τὸν διορισμὸ σοβιετικοῦ στρατιωτικοῦ ἀκολούθου.

— Τὴν συμμετοχὴ τοῦ Μακαρίου στὴν διάσκεψι τῶν ἀδεσμεύτων.

— Τὴν ἐπίσκεψι τοῦ Τίτο.

— Τὴν σύναψι σημαντικωτάτων ἐμπορικῶν συμφώνων μὲ ὅλες τὶς χῶρες τοῦ σοβιετικοῦ συνασπισμοῦ.

— Τὴν αὔξησι τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τῆς σοβιετικῆς πρεσβείας στὴν Λευκωσία σὲ 120 ἄτομα!

Λόγια καὶ ἔργα τοῦ κ. Γ. Παπανδρέου

Τὸ «γλύστρημα» δὲν συντελεῖται πάντοτε ὁμαλά. Σκοντάφτει κάπου - κάπου σὲ διάφορα ἐμπόδια. Καὶ δημιουργοῦνται μερικὲς μικρὲς «κρίσεις» στὶς σχέσεις Κυβερνήσεως - ΕΔΑ. Ἔτσι εἴχαμε τὰ ἑξῆς γεγονότα:

— Τὴν παῦσι τοῦ ἀντιδημάρχου Πειραιῶς κ. Φραγκούλη γιὰ τὶς δηλώσεις του κατὰ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ ἀμερικανικοῦ στόλου.

— Τὴν δίωξι τῆς «Αὐγῆς» γιὰ ὅσα ἔγραψε ὑπὲρ τοῦ ΕΑΜ.

— Τὶς δηλώσεις τοῦ κ. Παπανδρέου περὶ ΕΑΜ, μὲ ἀφορμὴ τὸν ἑορτασμὸ τῆς ἀπελευθερώσεως ἀπὸ τὴν γερμανικὴ κατοχή.

— Τὴν δίωξι 20 ἀριστερῶν δημάρχων γιὰ τὴν μὴ συμμετοχή τους στὸν ἑορτασμὸ τῆς ἡμέρας τοῦ ἐφέδρου πολεμιστοῦ.

— Τὶς καταδίκες στελεχῶν τῆς ΕΔΑ γιὰ προκλήσεις των ἐναντίον ἀστυνομικῶν ὀργάνων.

Αὐτὰ ὅμως δὲν πρέπει νὰ μᾶς κάνουν νὰ πιστέψουμε ὅτι τὸ «γλύστρημα» σταμάτησε. Πρόκειται:

α) Γιὰ συμπτωματικὰ ἐπεισόδια ποὺ προκαλοῦνται ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν θέλησι καὶ τοῦ κ. Παπανδρέου καὶ τῆς ΕΔΑ, ἀπὸ δυνάμεις, τάσεις ἢ συνήθειες ποὺ ξεφεύγουν ἀκόμη ἀπὸ τὸν ἔλεγχό τους.

β) Γιὰ θεαματικὲς ἐνέργειες τοῦ κ. Παπανδρέου ὁ ὁποῖος θέλει ἔτσι νὰ ρίχνη στάχτη στὰ μάτια τῶν ἐθνικοφρόνων, τῶν συμμάχων καὶ τῶν ἄλλων παραγόντων καὶ νὰ καθησυχάζη τὸν κόσμο, τὴν κοινὴ γνώμη, τὶς Ε.Δ. καὶ τοὺς ἴδιους τοὺς ὑπουργοὺς καὶ ὀπαδούς του. Ξιφουλκεῖ λοιπὸν ἐπιδεικτικὰ κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ σὲ δευτερεύοντα θέματα (Φραγκούλης) ἢ σὲ ζητήματα μὲ θεωρητικὴ μόνο σημασία (ρόλος ΕΑΜ), ἐνῶ στὰ οὐσιαστικὰ προβλήματα ἱκανοποιεῖ τοὺς κομμουνιστὰς (προσέγγισις μὲ Βουλγαρία καὶ ΕΣΣΔ, δίωξις τοῦ ἀντικομμουνισμοῦ, κατάργησις πιστοποιητικῶν κοινωνικῶν φρονημάτων κλπ.). Δίνει ἡρωϊκὲς «μάχες» κατὰ τῆς ΕΔΑ ἐκεῖ ὅπου ξέρει ὅτι αὐτὴ θὰ τὸν ἀφίση σκόπιμα νὰ τὴν «νικήση» καὶ νὰ δείξη τὸν δῆθεν «δυναμισμό» του. Καὶ τὴν ἴδια ὥρα, στὰ παρασκήνια, χάριν τῆς παραμονῆς του στὴν ἐξουσία, παραδίνει τὰ πάντα — καὶ τὴν ἴδια τὴν ΕΚ, στοὺς κομμουνιστάς. Οἱ ἀντικομμουνιστικὲς ἐκρήξεις τοῦ κ. Παπανδρέου, δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἱκανοποιοῦν καὶ νὰ μᾶς ἐφησυχάζουν. Ἀντίθετα, πρέπει νὰ μᾶς ἀνησυχοῦν γιατὶ πάντοτε πίσω τους κρύβεται μία παραχώρησις πρὸς τὴν ΕΔΑ, πολὺ οὐσιαστικώτερη ἀπὸ τὴν θεαματικὴ «ἔκρηξι» ποὺ τὴν καλύπτει. Τὰ λόγια τοῦ κ. Παπανδρέου προορίζονται γιὰ τὴν καθησύχασι τῶν ἐθνικοφρόνων. Τὰ ἔργα του γιὰ τὴν ἐξασφάλισι τῆς ἀνοχῆς τῶν κομμουνιστῶν. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ΕΔΑ ἀντιδρᾶ πολὺ χλιαρὰ στὶς «βίαιες» λεκτικὲς ἐπιθέσεις ποὺ κατὰ κανονικὰ χρονικὰ διαστήματα ἐξαπολύει σὰν ἕνα εἶδος ἐθνικὰ ἰντερμέδια ἐναντίον της ὁ Πρωθυπουργὸς τοῦ «γλυστρήματος».

Ἔτσι, καταφέρθηκε κατὰ τοῦ «μαραθωνίου» ἀλλὰ ἐκεῖνο ποὺ ἔχει σημασία εἶναι ὅτι ὁ μαραθώνιος ἔγινε καὶ πέτυχε.

Μίλησε γιὰ τὰ ἐγκλήματα τῶν κομμουνιστῶν, ἀλλὰ ἡ οὐσία εἶναι ὅτι τοὺς ἔβγαλε ἀπὸ τὶς φυλακὲς σὰν «πολιτικοὺς κρατούμενους» (ἀκόμη καὶ τὸν δολοφόνο τοῦ Λαδᾶ!).

Ἔπαυσε θορυβωδῶς ἕνα κομμουνιστὴ ἀντιδήμαρχο, ἀλλὰ ἡ πραγματικότης εἶναι μὲ τὴν γενικώτερη τακτική του παρέδωσε τὸ κορμὸ τῆς αὐτοδιοικήσεως στὴν ΕΔΑ.

«Στιγμάτισε» λεκτικὰ τὸ ΕΑΜ, ἀλλὰ πολὺ πιὸ σημαντικὸ εἶναι ὅτι ἐκκαθαρίζει ἔμπρακτα τὸν κρατικὸ μηχανισμὸ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀντικομμουνιστάς.

Διακήρυξε ὅτι δὲν θεωρεῖ τοὺς κομμουνιστὰς συμμάχους του, ἀλλὰ στὴν πρᾶξι τοὺς ἄνοιξε τὶς πῦλες γιὰ τὴν κατάκτησι τῆς Παιδείας καὶ τῶν συνδικάτων.

Διαδηλώνει τὴν προσήλωσί του στὴν Δύσι, ἀλλὰ ἀνέμιξε τὴν Ρωσία στὴν Κύπρο.

Ὁμιλεῖ γιὰ «ἑλληνικὴ ἐξωτερικὴ πολιτική» ἀλλὰ ἱκανοποίησε ὅλες τὶς βουλγαρικὲς ἀξιώσεις ὑπογράφοντας μία ἑλληνοβουλγαρικὴ συμφωνία μὲ μοναδικὸ θῦμα τὰ ἑλληνικὰ συμφέροντα.

Καὶ μετὰ ἀπὸ τὰ τελευταῖα κάπως θεατρικὰ ἀντικομμουνιστικὰ ξεσπάσματά του, ἔφθασε μία ἔντονη διαμαρτυρία τῆς ΕΔΑ γιὰ νὰ καταθέση ἀμέσως πρὸς ψήφισιν καὶ μάλιστα χωρὶς τροποποιήσεις, τὸ νομοσχέδιο περὶ καταργήσεως ὅλων τῶν μέτρων ἀμύνης κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ, ποὺ πρῶτος εἰσηγητής των ὑπῆρξε ὁ Ε. Βενιζέλος (2).

Ἔτσι, ἔχουμε τὴν ἑξῆς ἐπικίνδυνη λόγῳ τῶν ἀπατῶν ποὺ δημιουργεῖ στοὺς ἐθνικόφρονας, τακτικὴ τοῦ κ. Παπανδρέου:

Μερικὲς θεαματικὲς ἀντικομμουνιστικὲς διακηρύξεις ἢ ἀκόμη καὶ ἐνέργειες, ὅταν ἡ πίεσις τῆς ἐθνικῆς κοινῆς γνώμης ἢ τῶν συμμαχικῶν δεσμῶν τῆς Ἑλλάδος τὸ ἐπιβάλλει καὶ ἀμέσως μετά, λιγώτερο θορυβώδεις ἀλλὰ ἀσύγκριτα πιὸ οὐσιαστικὲς παραχωρήσεις πρὸς τὴν Ἀριστερὰ γιὰ νὰ πεισθῇ νὰ μὴ ἀντιδράση δυναμικὰ καὶ τὸν ἀνατρέψη ἀπὸ τὴν ἐξουσία.

Τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς νέας φάσεως.

Τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς τρίτης φάσεως στὸ «γλύστρημα πρὸς τὰ ἀριστερὰ» εἶναι:

— Ἡ ἐπιτάχυνσις τῶν ρυθμῶν μὲ τοὺς ὁποίους συντελεῖται τὸ «γλύστρημα»

— Ἡ ἐντονώτερη μορφὴ ποὺ ἀρχίζει τώρα νὰ προσλαμβάνει αὐτὴ ἡ πορεία πρὸς τὰ ἀριστερὰ (ἀνοιχτὲς ἐπιθέσεις κατὰ τῶν Ἀνακτόρων καὶ τῶν Ε.Δ. κλπ.).

— Ἡ ἐπέκτασίς της καὶ στὴν Κύπρο.

— Ἡ διείσδυσις τοῦ «γλυστρήματος» σὲ βάθος ἐνῶ στὶς δύο πρῶτες φάσεις περιορίσθηκε κυρίως στὴν ἐπιφάνεια. Τώρα ἀρχίζει πιὰ νὰ θεμελιώνεται μία κεντροαριστερὴ κατάστασις μὲ προοπτικὴ τὴν μελλοντικὴ ἐπιβολή της. (Κατάργησις τῶν εἰδικῶν μέτρων καὶ πιστοποιητικῶν φρονημάτων κλπ.).

Ὑπάρχει ἐπίσης μία τάσις νὰ μὴ διακόπτεται τὸ «γλύστρημα» μὲ μακρὲς ἀνάπαυλες ὅπως γινόταν ὡς τώρα, ἀλλὰ νὰ εἶναι σχεδὸν συνεχὲς καλυπτόμενο μόνο μὲ τὶς σκόπιμες θεαματικὲς ἐφησυχαστικὲς δηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ποὺ παίζουν ρόλο... καπνογόνων γιὰ τὴν ἐθνικὴ κοινὴ γνώμη.

Τί θὰ γίνη ;

«Αὐτὴ ἡ Βουλὴ ἠμπορεῖ νὰ εἶναι ἡ τελευταία. Ἔτσι ὅπως πᾶμε, θὰ περάσωμε ἀπὸ τὸν κομμουνισμό. Θὰ περάσωμε ἀπὸ τὰ καυδιανὰ δίκρανα. Θὰ χάσετε τὰ κεφάλια σας, δίκαιοι μετ' ἀδίκων».

(Α. Ρουσόπουλος, βουλευτὴς τῆς ΕΚ).

Ποῦ θὰ μᾶς ὁδηγήση αὐτὸ τὸ «γλύστρημα;» Ὡς ποῦ θὰ φθάσουμε; Ποιὰ εἶναι ἡ προοπτικὴ γιὰ τὸ μέλλον τοῦ τόπου;

Εἶναι δύσκολο νὰ ἀπαντήση κανεὶς σ' αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα. Μὲ τὰ σημερινὰ δεδομένα τραβοῦμε ἀμέριμνα πρὸς τὸν κομμουνισμό. Βαδίζουμε χαρούμενα, μὲ ὑπόκρουσι τοὺς ὡραίους πρωθυπουργικοὺς λόγους πρὸς τὴν κομμουνιστικὴ δικτατορία — τὴν καταστροφή.

Ἀλλὰ τὰ δεδόμενα ἀνατρέπονται. Ἐμεῖς παλεύουμε. Λίγοι σήμερα. Αὔριο θὰ γίνουμε περισσότεροι. Θαρθοῦν στὸ πλευρό μας καὶ δεξιοὶ καὶ κεντρῷοι καὶ μὴ κομμουνισταὶ ἀριστεροί. Γιατὶ τὸ «γλύστρημα» μᾶς ὁδηγεῖ ὅλους μαζὶ στὸ βάραθρο. «Συμπλέομεν» ὅπως ἔλεγε πρὶν λίγα χρόνια ὁ σημερινὸς πρωθυπουργός. Ἄρα θὰ ὑπάρξη κάποτε ἡ ἀφύπνησις. Ἡ μάχη θὰ δοθῇ ὁπωσδήποτε. Καὶ ὅλοι θὰ ἀναγκασθοῦν νὰ πάρουν θέσι. Προχωροῦμε γοργὰ πρὸς τὴν ὥρα ἐκείνη ποὺ δὲν ση-

2. Ἴδε στὸ παρὸν τεῦχος : «Ὁ Ε. Βενιζέλος εἰσηγητὴς τῶν εἰδικῶν μέτρων κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ».

κώνει ἐπιφυλάξεις, δισταγμοὺς καὶ καιροσκοπισμούς. Τὰ πρόβατα θὰ χωρισθοῦν ἀπὸ τὰ ἐρίφια. Ὁ καθένας θὰ ὑποχρεωθῆ νὰ διαλέξη. Οἱ σημαῖες θὰ ὑψωθοῦν. Τὰ φλάμπουρα θὰ ἀνεμίσουν. Κι' ὁ καθένας θὰ πάη ἐκεῖ ὅπου τὸν ἔταξαν τὸ χρέος καὶ ἡ τιμή του. Ἢ ἀπὸ ἐδῶ ἢ ἀπὸ ἐκεῖ. Μὲ τὸ «γλύστρημα» ἢ ἐναντίον του. Πότε θὰ γίνη αὐτό; Δὲν ξέρουμε. Ἐκεῖνο ποὺ ξέρουμε εἶναι ὅτι θὰ γίνη. Τὸ ζήτημα εἶναι ἂν θὰ προλάβουμε νὰ σώσουμε τὸν τόπο. Ἂν ἡ ἀφύπνησις θὰ γίνη ὅσο εἶναι καιρός. Γιατί,δὲν ἀποκλείεται νὰ γίνη καὶ πολὺ ἀργά. Πολὺ ἀργὰ θὰ πῆ ὅταν πιὰ ἡ ἐπικράτησις τοῦ κομμουνισμοῦ θὰ εἶναι σίγουρη. Θὰ εἶναι τότε πολὺ ἀργὰ γιὰ τὸ Ἔθνος. Αὐτὴ ἡ ὥρα θὰ ἀργήση ἀκόμη. Ἀλλὰ ἔτσι ποὺ πᾶμε, θὰ ἔρθη. Γιατὶ ποτὲ ἄλλοτε μία ἐλεύθερη κοινωνία δὲν βάδισε πιὸ ἀνυποψίαστα πρὸς τὴν παγίδα ποὺ τῆς ἔστησαν δυνάμεις ποὺ τὶς ἀποστρέφεται καὶ ποὺ ἀνεύθυνοι ἡγέτες παίζοντας τὸ δικό τους προσωπικὸ παιγνίδι, τὴν ἐβεβαίωσαν προσφέροντάς της καθησυχαστικὲς αὐταπάτες ὅτι δὲν πρέπει νὰ πιστεύη πιὰ στὴν ὕπαρξί τους.

Ἔτσι, ὅσοι ξέρουμε τὴν φοβερὴ ἀλήθεια, παρακολουθοῦμε τὸ τραγικὸ θέαμα ἑνὸς ἐλευθέρου λαοῦ, τοῦ λαοῦ μας, ποὺ ἀποζητώντας περισσότερη δημοκρατία καὶ κυρίως περισσότερη κοινωνικὴ δικαιοσύνη, παρασύρεται σ' ἕνα ἀπατηλὸ δρόμο ποὺ ὁδηγεῖ σ' ἕνα τέρμα ὀλέθριο καὶ γιὰ τὶς δυὸ αὐτὲς ἐπιδιώξεις τους καὶ γιὰ τὴν ἴδια τὴν ὕπαρξί του σὰν ἔθνος.

Πολὺ ἀργὰ θὰ εἶναι ὅμως ἐπίσης, ἂν μὲ τὴν μοιραία πολιτικὴ τῶν συνεχῶν ὑποχωρήσεων πρὸς τὸν κομμουνισμό, ὁδηγηθοῦμε κάποτε στὸ τραγικὸ δίλημμα: κομμουνισμὸς ἢ δικτατορία. Θὰ εἶναι τότε ἀργὰ γιὰ τὴν Δημοκρατία.

Ὑπάρχει τρόπος νὰ ἀποφύγουμε αὐτὸ τὸ δίλημμα; Ναί! Ὑπάρχει! Εἶναι ἡ ἔγκαιρη ἀφύπνησις τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἡγετῶν του. Εἶναι ἡ θαρραλέα καταγγελία τῆς παπανδρεϊκῆς πολιτικῆς ποὺ ἀφοπλίζοντας σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα τὴν Δημοκρατία, τὴν παραδίδει βαθμιαῖα, ἀργὰ ἀλλὰ σταθερά, ἐν ὀνόματι τοῦ «ἐκδημοκρατισμοῦ», στοὺς ἐχθρούς της.

Ἀλλὰ ὅσο περνᾶ ὁ καιρός, ἡ πιθανότης νὰ ἀποφύγουμε τὸ δίλημμα μειώνεται.

Ἂν δὲν προλάβουμε νὰ καταστήσουμε ἔγκαιρα γνωστὴ σὲ ὅλους αὐτὴν τὴν ἀλήθεια, τὸ κακὸ θὰ γίνη. Θὰ σημάνη ἡ ὥρα τῶν Μήδων ποὺ οἱ Ἐφιάλτες τῆς κεντροαριστερᾶς θὰ ὁδηγήσουν μέσα ἀπὸ τὰ ἀπίθανα μονοπάτια τοῦ «γλυστρήματος» στὴν ἀνατροπὴ τῆς Δημοκρατίας καὶ ἴσως καὶ στὴν καταστροφὴ τοῦ Ἔθνους.

Ἐμεῖς βέβαια ἔχουμε τὴν συνείδησί μας ἥσυχη. Ἐπράξαμε, ἐξακολουθοῦμε νὰ πράττουμε καὶ θὰ πράξουμε κάτω ἀπὸ ὁποιεσδήποτε συνθῆκες τὸ καθῆκον μας. Τὸ καθῆκον ὅλων ἐκείνων ποὺ ξέρουν. Καὶ ἂν ἀκόμη οἱ Μῆδοι πρόκειται νὰ διαβοῦν στὸ τέλος, ἐμεῖς, προβλέποντάς το, πάλι θὰ πολεμήσουμε. Γιὰ τὸ Ἔθνος. Γιὰ τὸ Λαό. Γιὰ τὴν Ἐλευθερία. Ἀκόμη καὶ ἐκείνους ποὺ μᾶς βρίζουν, ποὺ μᾶς κατηγοροῦν, ποὺ μᾶς διώκουν. Γιὰ τὰ ἐγγόνια του κ. Γ. Παπανδρέου. Γιὰ τὸ δικαίωμα τοῦ κ. Ψαθᾶ νὰ κάνη τὸν ἔξυπνο σὲ βάρος μας. Γιὰ τὴν ἀσυδοσία τοῦ κ. Γιαννάτου. Γιὰ τὸν «ἐλευθερόστομο» καὶ γιὰ τοὺς «ἀστερίσκους» τῆς «Ἐλευθερίας». Ναί. Ἀκόμη καὶ γι' αὐτοὺς θὰ πολεμήσουμε. Αὐτὴ εἶναι ἡ μοίρα μας. Δὲν παραπονούμεθα γι' αὐτήν. Ἐμεῖς τὴν διαλέξαμε σὰν ἐλεύθεροι ἄνθρωποι. Θὰ τὸν δώσουμε ὁπωσδήποτε τὸν ἱερὸ ἀγώνα. Καὶ ἂν τὸν χάσουμε, οἱ μεγάλοι ἡττημένοι δὲν θὰ εἴμαστε ἐμεῖς. Θὰ εἶναι ἄλλοι: οἱ τραγικοὶ Ἐφιάλτες τῆς κεντροαριστερᾶς.

Ο ΤΥΠΟΣ ΑΡΧΙΖΕΙ ΝΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΗ ΤΟ "ΓΛΥΣΤΡΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΑ ΑΡΙΣΤΕΡΑ"

Ἡ «Σοβιετολογία» ὅπως γνωρίζουν ὅσοι τὴν παρακολουθοῦν συστηματικὰ εἶναι ἕνα εἰδικὸ ὄργανο ἐρεύνης ἀφιερωμένο ἀποκλειστικὰ καὶ μόνο στὴν μελέτη τοῦ κομμουνισμοῦ. Στάθηκε πάντοτε στὰ πέντε χρόνια τῆς ζωῆς της, καὶ παρὰ τὶς λυσσασμένες ἐπιθέσεις τῶν λιβελλογράφων τῆς κεντροαριστερᾶς ἐξακολουθεῖ νὰ στέκεται μακρυὰ ἀπὸ κόμματα καὶ πολιτικὲς παρατάξεις. Δὲν ἀνῆκε ποτὲ οὔτε στὴ Δεξιὰ οὔτε στὸ Κέντρο οὔτε σὲ κάποιο ἄλλο κόμμα. Μοναδικὴ διαχωριστικὴ γραμμὴ γι' αὐτὴν εἶναι ἐκείνη ποὺ χωρίζει ὅλους τοὺς ἕλληνες ἀπὸ τὸν κομμουνισμό. Ἂν τελευταῖα ὑποβάλλει σὲ κριτικὴ (θαρραλέα ἀλλὰ πάντοτε εὐπρεπῆ) μιὰ ὡρισμένη πλευρὰ τῆς πολιτικῆς τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως, τὴν πλευρὰ τῶν σχέσεών της μὲ τὴν ΕΔΑ, τοῦτο γίνεται γιατὶ ἀκριβῶς αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις καταργεῖ κατὰ τρόπο ἀνεπίτρεπτο τὴν διαχωριστικὴ γραμμὴ ποὺ ἀναφέραμε. Δὲν μᾶς ἐνδιαφέρουν οἱ ἄλλες πλευρὲς τῆς κυβερνητικῆς πολιτικῆς — καλὲς καὶ κακές. Δὲν μᾶς ἐνδιαφέρουν οἱ σχέσεις Κυβερνήσεως καὶ ἐθνικόφρονος ἀντιπολιτεύσεως. Δὲν μᾶς ἐνδιαφέρουν σὰν «Σοβιετολογία», ἡ Ε.Κ., ἡ Ε.Ρ.Ε., τὸ Κ.Π., οὔτε οἱ κ.κ. Παπανδρέου, Κανελλόπουλος, Μαρκεζίνης. Μᾶς ἐνδιαφέρει ὅμως τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ κ. Παπανδρέου, γιὰ λόγους ποὺ ἔχουμε ἀναλύσει, παίζοντας τὸ δικό του προσωπικὸ (οἰκογενειακὸ θᾶταν πιὸ σωστό) καὶ μικροκομματικὸ παιχνίδι, ἄνοιξε στὸν κομμουνισμὸ τὴν Κερκόπορτα τῶν ἐθνικῶν καὶ δημοκρατικῶν μας τειχῶν. Αὐτὸ τὸ γεγονὸς καμμιὰ δύναμις στὸν κόσμο δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς ἀναγκάση νὰ τὸ ἀποσιωπήσουμε. Καμμιὰ Κυβέρνησις, καμμιὰ πίεσις, κανένας διωγμὸς καὶ κανένας δελεασμός, δὲν μποροῦν νὰ μᾶς πείσουν νὰ μὴ τὸ καταγγέλλουμε. Τὸ περιοδικό μας δὲν ἀσχολεῖται μὲ τὴν γενικώτερη πολιτικὴ τῶν ἑλληνικῶν κυβερνήσεων. Δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ προορισμός του. Ἀσχολεῖται ὅμως μὲ τὴν στάσι τους ἀπέναντι στὸν ἐγχώριο καὶ διεθνῆ κομμουνισμὸ — τὸν κοινὸ ἐχθρὸ ὅλων τῶν ἑλλήνων σ' ὅποιο κόμμα κι' ἂν ἀνήκουν. Καὶ αὐτὸ τὸ κάνει πάντοτε μὲ πνεῦμα ἀπόλυτης ἀνεξαρτησίας, ἀδέσμευτο καὶ ἀνεπηρέαστο, χωρὶς πάθος ἀλλὰ καὶ πρὸ πάντων χωρὶς φόβο, λέγοντας τὴν ἀλήθεια πρὸς κάθε κατεύθυνσι.

Γι' αὐτό, πρῶτοι ἐμεῖς, καταγγείλαμε τὸ «γλύστρημα πρὸς τὰ ἀριστερά» ποὺ ἄρχισε ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ περασμένου Μαρτίου καὶ συνεχίζεται μὲ ὁλοένα ἐπιταχυνόμενους ρυθμούς, ὁδηγώντας πρὸς τὴν καταστροφὴ τῆς Δημοκρατίας καὶ ἴσως καὶ τοῦ Ἔθνους.

Πρῶτοι ἐμεῖς κρούσαμε τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου γιὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἔναρξι τῆς κομμουνιστικῆς ἐπιχειρήσεως «εἰρηνικὴ κατάκτησις τῆς Ἑλλάδος» ἀπὸ τὰ μέσα, διὰ τοῦ κ. Παπανδρέου.

Πρῶτοι ἐμεῖς μὲ τὶς μικρές μας δυνάμεις σημάναμε συναγερμό, προσπαθώντας νὰ κάνουμε γνωστὴ τὴν ἀλήθεια καὶ στὸν ἴδιο τὸν κ. Παπανδρέου, προσπαθώντας νὰ τὸν βοηθήσουμε, σὰν ἀκομμάτιστοι, νὰ δῆ τί γίνεται πίσω ἀπὸ τὴν πλάτη του, τί συμβαίνει μέσα στὸ κόμμα του, στὴν κοινοβουλευτική του ὁμάδα, στὴν Κυβέρνησί του. (*) Ἀλλὰ τοῦ χαλάσαμε τὴν εὐδαιμονία μέσα στὴν ὁποία ζεῖ, τὴν μέθη τῆς ἐξου-

(*) Ἴδε «Ὑπόμνημα πρὸς τὸν Πρόεδρο τῆς Κυβερνήσεως» τεῦχος μας Ἀπριλίου 1964. Τὸ ὑπόμνημα αὐτό, ὅπως ἀποκάλυψε ὁ ὑποστράτηγος κ. Λουκάκης μὲ τὸ πόρισμά του γιὰ τὴν ὑπόθεσι τῆς Σοβιετολογίας, ἔγινε αἰτία νὰ ἀπολυθῆ ὁ κ. Γ. Γεωργαλᾶς ἀπο τὸ ΓΕΣ καὶ νὰ ἀπαγορευθῆ ἡ κυκλοφορία τοῦ περιοδικοῦ μας στὸ Στρατό!

σίας. Καὶ ὑπακούοντας σὲ συμβουλὲς ἀσπόνδων φίλων του, ἀπάντησε ἐξαπολύοντας ἕνα συστηματικὸ διωγμὸ ἐναντίον μας. Δὲν θέλει καὶ δὲν μπορεῖ πιὰ νὰ ἀντιληφθῇ τὴν τραγικὴ ἀλήθεια. Ὅτι ἀντικειμενικά, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὶς προθέσεις του, παίζει τὸν ρόλο τῆς γέφυρας πρὸς τὸν κομμουνισμό.

Εὐτυχῶς, τελευταῖα, ἄρχισε κάπως, νὰ ἀντιλαμβάνεται ἐπὶ τέλους αὐτὴν τὴν ἀλήθεια μιὰ μερίδα τοῦ ἀστικοῦ τύπου καὶ νὰ τὴν καταγγέλλη ἔστω καὶ ἀνεπαρκῶς. Καὶ ἡ ἐθνικόφρων ἀντιπολίτευσις ἄρχισε, ἔστω καὶ πολὺ ἀσθενικὰ ἀκόμη, νὰ ἐπισημαίνη τὴν γεωμετρικὴ αὔξησι τῆς κομμουνιστικῆς ἀπειλῆς. Ἂς ἐλπίσουμε ὅτι ἡ ἀφύπνισις θὰ ὁλοκληρωθῇ σύντομα γιὰ νὰ προληφθῇ τὸ μέγα κακό. Τὸ σῆμα τοῦ συναγερμοῦ θὰ πρέπει νὰ δοθῇ δυνατό, ἔντονο, συγκλονιστικό. Πρέπει νὰ ὑψωθῇ ἡ σημαία τοῦ πανεθνικοῦ ἀγώνα γιὰ τὴν διάσωσι ὅλων μας (καὶ τῆς Ε.Κ. καὶ τῶν κ.κ. Παπανδρέου) ἀπὸ τὸν κομμουνισμό.

Ἂς ἐλπίσουμε ὅτι ὁ φωτισμένος ἀντικομμουνισμὸς θὰ σφυρηλατήση τὴν τόσο ἀναγκαία σήμερα ἑνότητα ὅλων τῶν πραγματικῶν ἑλλήνων — δεξιῶν, κεντρώων, προοδευτικῶν, ἀκόμη καὶ ἀριστερῶν — ἀπέναντι στὴν μεγάλη κοινὴ ἀπειλή.

Πάντως, γιὰ τὴν ὥρα, ἐκφράζουμε τὴν ἱκανοποίησί μας γιατὶ ὁ ἀγώνας μας, ἄρχισε νὰ βρίσκη μιὰ κάποια ἀπήχησι στὸν τῦπο, ὅπως δείχνουν καὶ τὰ ἀποσπάσματα ἄρθρων διαφόρων ἐφημερίδων ποὺ δημοσιεύουμε ἀμέσως πιὸ κάτω: (*)

Ἐξουδετέρωσις τῶν Ε.Δ. ὡς στηριγμάτων τοῦ ἀντικομμουνισμοῦ

«Ὅμως, τί ἔπραξεν ἡ Κυβέρνησις Κέντρου; Ἐπενόησε τὸν μῦθο τοῦ ΙΔΕΑ, γιὰ ἀπροσχημάτιστους κομματικοὺς διωγμούς. Ἐδημιούργησε τὸν ἀξιωματικόν - κόλακα τοῦ Πρωθυπουργοῦ. Ὑπαγόρευσε σὲ ἀντιστρατήγους τρομοκρατικὰ ἀνακριτικὰ πορίσματα, περὶ πολιτικολογίας τῶν ἀξιωματικῶν στὸ Λεκανοπέδιον τῆς Ἀττικῆς, χωρὶς νὰ ἀναφερθῇ οὔτε μία συγκεκριμένη περίπτωσις. Ἐνήργησε μέσα σ' ενα ἑξάμηνο δύο χιλιάδες μεταθέσεις ἀξιωματικῶν, χωρὶς ἁρμόδιες εἰσηγήσεις τοῦ Ἀνωτάτου Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου, δηλαδὴ χωρὶς νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν οἱ ὑπηρεσιακὲς ἀνάγκες.

Σήμερα τὲς μεταθέσεις ρυθμίζει ἕνα κομματικὸν ἐπιτροπᾶτο, ποὺ ἔχει ἀχρηστεύσει τὸν ὑπηρεσιακὸ μηχανισμὸ τοῦ Στρατεύματος. Γίνονται τρεῖς φορὲς περισσότερες μεταθέσεις ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς Ε.Ρ.Ε., ὅταν τὲς ἀπεφάσιζε τὸ Ἀνώτατο Στρατιωτικὸ Συμβούλιο (οὐδέποτε τότε ὑπερέβαιναν τὶς ἑπτακόσιες). Γίνονται, κατὰ παρέκκλισιν τῆς διαδικασίας, μὲ ἐκδικητικὸ πάθος. Ὑπάρχουν ἄπειρες περιπτώσεις μετατιθεμένων ἀξιωματικῶν ποὺ δὲν προφθαίνουν νὰ ἐγκατασταθοῦν στὸν τόπο τῆς μεταθέσεως καὶ παίρνουν ἄλλη μετάθεσι. Κάθε τρεῖς μῆνες καὶ ἄλλη!... Ἡ κομματικὴ προπαγάνδα, μὲ τοὺς λόγους τοῦ προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἔχει πλημμυρίσει τὲς στρατιωτικὲς μονάδες, ἐνῶ οἱ ἡγήτορες διαπιστώνουν αὐξημένη κομμουνιστικὴ δραστηριότητα στὸν περίγυρο τῶν Σωμάτων Στρατοῦ.

Ἀκόμα καὶ ὁ Σταθμὸς τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων πού, βάσει τοῦ ἐσωτερικοῦ του κανονισμοῦ ἀποβλέπει στὴν ἠθικὴ διαπαιδαγώγησι τοῦ στρατιώτου, ἔχει ὑπαχθῇ στὸ Γραφεῖον Τύπου καὶ Προπαγάνδας τοῦ προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ μεταδίδει μηνύματα τοῦ Προέδρου τῆς ΕΔΑ Πασαλίδη!...».

(«Ἡμέρα» 1ης Νοεμβρίου 1964).

Κατεδάφισις τοῦ Κράτους, ξήλωμα τῶν Ε.Δ. καὶ Σ.Α.

«Καὶ τὸ κράτος πράγματι κατεδαφίζεται... Τὴν σκαπάνην, τὴν προσφέρει μὲ προθυμίαν — ἡ ὁποία συγκαλύπτει τὴν διαταγὴν καὶ τὸν ἐκβιασμὸν — ἡ Ἄκρα Ἀ-

(*) Ὅταν ἐγράφη αὐτὸ τὸ κείμενο δὲν εἶχε ἐκφωνήσει ἀκόμη τὸν θαυμάσιο ἀντικομμουνιστικὸ λόγο του πρὸς τοὺς νέους τῆς ΕΡΕ ὁ κ. Π. Κανελλόπουλος. Τὴν κομμουνιστνκὴ ἀπειλὴ κατήγγειλαν ἐπίσης ὁ κ. Π. Πιπινέλης μὲ λόγο του στὴν Καρδίτσα καὶ ὁ κ. Α. Ρουσόπουλος (ΕΚ) μὲ δηλώσεις του. Ἂς ἐλπίσουμε ὅτι ὅλα αὐτὰ θὰ ἔχουν συνέχεια.

ριστερά...Χάριν αὐτῆς τὸ κυβερνῶν κόμμα προσεπάθησε καὶ προσπαθεῖ, μὲ ζῆλον πειθηνίου ἐντολοδόχου, νὰ ξηλώση τὰς ἐνόπλους δυνάμεις καὶ τὰ Σώματα Ἀσφαλείας, νὰ καταστήση τὸ σχολεῖον ἐλεύθερον βῆμα τοῦ πεπειραμένου διαφωτιστοῦ ὑπὸ τὸ μειδίαμα καὶ τὴν ἀνοχήν, ἂν μὴ τὴν παρακίνησιν, τῶν «βαλτῶν» ποὺ κρατοῦν τώρα τὰ κλειδιὰ τῶν σχολείων... Χάριν αὐτῆς, τῆς Ἄκρας Ἀριστερᾶς, ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἠνέχθη καὶ ἀνέχεται τὴν συστηματικὴν ἐπίθεσιν ἐναντίον τοῦ Θρόνου, τὴν ὁποίαν, ἄλλωστε, πρῶτος ἐγκαινίασε διὰ τοῦ «ἀνενδότου», καὶ χάριν αὐτῆς, πάλιν, συνεώρτασε πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν τὴν ἐπέτειον τῆς ἀνατροπῆς του καὶ τὴν οὐβερτούραν τοῦ Δεκεμβρίου ποὺ ἐψάλη εἰς ἕνα ἐξώστην μὲ τὰ «πιστεύομεν καὶ εἰς τὴν Λαοκρατίαν!...».

(«Καθημερινὴ» τῆς 1ης Νοεμβρίου 1964).

Παράδοσις τῆς νέας γενεᾶς εἰς τὸν κομμουνισμὸν

«Τὸ ἐκπαιδευτικόν, τὸ ὁποῖον — ἃς μᾶς συγχωρηθῆ ἡ ἔκφρασις — θεωροῦμεν μεγαλύτερον ἀκόμη, ἀπὸ τὸ Κυπριακόν, ἐθνικὸν ζήτημα, διότι συνδέεται μὲ τὴν ὑπόστασιν, τὴν συνείδησιν, τὴν διαμόρφωσιν ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐκρίθη χωρὶς περιστροφὰς ἀπὸ τὸν αὐθεντικὸν ἐπιστημονικὸν ἔλεγχον, (Φιλοσοφικὴ Σχολή, Ἀκαδημία, Ι. Θεοδωρακόπουλος, Π. Γεωργούλης, Κοντολέων, Σκουτερόπουλος κ.λ.π. κ.λ.π.). Κατηγγέλθη ὡς ἔγκλημα κατὰ τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως καὶ τῆς ἱστορικῆς τοποθετήσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ, καθὼς καὶ τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ἡ νέα «μεταρρύθμιση» ἢ «ἐπανάσταση», ἡ... πρωτοποριακῶς μεταξὺ ὅλου τοῦ ἄλλου κόσμου ἀποσκορακίζουσα τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ (ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα), ἡ ἀάσσουσα τὸν Θεὸν εἰς δευτέραν μοῖραν, ἡ ἐξαρθρώνουσα τὸν κορμὸν τῆς Παιδείας, τὴν Μέσην, ἡ καθιδρύουσα Ἰνστιτοῦτα (δηλαδὴ κομματικὴν δικτατορίαν), κατ' αὐθάδη ἀντιγραφὴν τῶν κρατούντων εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Γερμανίαν, ἡ πολλαπλασιάζουζα τὰ μαθητικὰ σμήνη, προτοῦ ἑτοιμάσει σχολικοὺς χώρους, ἐποπτικὸν καταρτισμόν, καὶ ἐκπαιδευτικὰ στελέχη, ἡ παρασκευάζουσα γενεὰς ἀπεριγράπτου ἡμιμαθείας καὶ ἠθικῆς — πνευματικῆς συγχύσεως, ἀπὸ τοῦδε δὲ παραδιδομένας εἰς τὴν κομμουνιστικὴν διαστροφήν, καθὼς ἐπισήμως ἀπεκαλύφθη προχθὲς εἰς τὴν Θεσσαλονίκην».

(Ἄρθρον τοῦ κ. Ν.Α. Βεντήρη εἰς τὴν «Βραδυνὴν» τῆς 31ης Ὀκτωβρίου 1964).

Ὁ κ. Παπανδρέου στηρίζεται εἰς τὴν ΕΔΑ

«Μετέβη εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Βορείου Ἑλλάδος (ὁ κ. Γ. Παπανδρέου) διὰ τὸν ἑορτασμὸν δύο μεγάλων καὶ ἱερῶν ἐθνικῶν σταθμῶν, (26 καὶ 28)10) οὐσία τῶν ὁποίων ἦτο ἡ πατριωτικὴ ἕνωσις ὅλων τῶν Ἑλλήνων.

Καὶ περὶ μὲν τῶν μεγάλων ἐθνικῶν ἐπετείων δὲν εὗρεν οὔτε μίαν περίπου λέξιν νὰ ἐκφέρη. Ἔκρινεν ὅμως τὴν εὐκαιρίαν κατάλληλον δι' ἕνα χυδαῖον καὶ ἔξαλλον κήρυγμα ἐθνικοῦ διχασμοῦ, ὁ βέβηλος καὶ ἄφρων Ἡρόστρατος, νομίζων ἐν τῇ παραζάλῃ του ὅτι μόνον ἐπὶ ἑνὸς λυσσαλέου μηδενιστικοῦ ἀριστεροῦ φανατισμοῦ ἠμπορεῖ ἀκόμη νὰ κρατήση τὸ κλυδωνιζόμενον κυβερνητικὸν σκάφος—καὶ ἐρρέτω τὸ Ἔθνος».

(Ἀπὸ τὸ ἴδιο ἄρθρο τοῦ κ. Βεντήρη).

Ἡ ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη ἑνὸς συναγερμοῦ

«Τέλος — ὡς πρὸς τὸν ἐρυθρὸν κίνδυνον καὶ τὴν συστηματικὴν ὑπόθαλψίν του ἀπὸ τὸν μοιραῖον καὶ ἀμετανόητον κ. Γ. Παπανδρέου — ὁ κ. Π. Κανελλόπουλος δὲν ἔλειψεν ὄντως ἀπὸ τὴν ἐνδεδειγμένην ἐπισήμανσιν.

Ἐπὶ τῇ ἐνάρξει ὅμως πυρκαϊᾶς, ἡ εἰδοποίησις δὲν γίνεται μὲ ψιθυρισμούς. Εἶναι καιρός, πρὸ πολλοῦ εἶναι καιρός, νὰ κληθῆ ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία εἰς ἀφύπνισιν. Αἱ χῆνες τοῦ Καπιτωλίου ἐξακολουθοῦν νὰ παρέχουν δίδαγμα καὶ διὰ τοὺς φύλακας καὶ διὰ τοὺς πολιτικοὺς ἄνδρας».

(Ἀπὸ τὸ ἴδιο).

Ο ΔΙΩΓΜΟΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ ΚΑΙ Ο κ. Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Μιὰ ἀπὸ τὶς ἀπεχθέστερες πράξεις τῆς σημερινῆς κυβερνήσεως, ποὺ θὰ μείνη στὴν ἑλληνικὴ πολιτικὴ ἱστορία σὰν «ἡ κυβέρνησις ἐλέῳ κομμουνισμοῦ», εἶναι ὁ συστηματικὸς διωγμὸς ἐκ μέρους της ὅλων τῶν ἀντικομμουνιστικῶν στοιχείων τῆς χώρας

Ἀπὸ τὶς ἀρχὲς τοῦ περασμένου Ἀπριλίου, μετὰ τὴν ψηφοφορία γιὰ τὴν ἐκλογὴ τοῦ προέδρου τῆς Βουλῆς ποὺ ἔδειξε ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν μποροῦσε νὰ μείνη στὴν ἐξουσία χωρὶς τὴν ἀνοχὴ τῆς ΕΔΑ, ἄρχισε ὁ ἀμείλικτος διωγμὸς ὅλων τῶν ἑλλήνων ἀντικομμουνιστῶν.

Ἡ Κυβέρνησις Παπανδρέου, διώκει τοὺς ἕλληνας ἀντικομμουνιστὰς ἀδιαφορῶντας γιὰ τὶς κομματικές τους προτιμήσεις, τὴν κομματική τους τοποθέτησι, τὶς ὑπηρεσίες τους πρὸς τὸ Κράτος ἢ καὶ πρὸς τὴν ἴδια τὴν ΕΚ. Διώκει τοὺς ἀντικομμουνιστὰς ἀκόμη καὶ ὅταν συμβαίνει νὰ εἶναι κεντρῷοι. Τοὺς ἀπολύει ἀπὸ τὶς θέσεις των ἀκόμη καὶ ἂν τύχη νὰ εἶναι προσωπικοὶ φίλοι τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ. Τοὺς «ἐκδικεῖται» ἀκόμη καὶ ἂν προέρχονται ἀπὸ τὶς τάξεις τοῦ Κέντρου. Ἀρκεῖ κάποιος νὰ εἶναι συνειδητὸς καὶ δραστήριος ἐχθρὸς τοῦ κομμουνισμοῦ, ἀρκεῖ νὰ ἔχη προσφέρη ὁποιαδήποτε ὑπηρεσία στὸν ἀκατάπαυστο ἀγῶνα τοῦ Ἔθνους στὴν ἀντιμετώπισι τῆς πολύμορφης κομμουνιστικῆς ἐπιθέσεως, γιὰ νὰ κηρυχθῆ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησι καὶ δικός της ἐχθρός, θεωρούμενος σὰν ἕνα εἶδος «δοσιλόγου» ποὺ πρέπει νὰ τιμωρηθῆ γιὰ ὅσα ἔπραξε κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ.

Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ἄνδρες τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας ποὺ εἶχαν εἰδικευθῆ στὴν παρακολούθησι καὶ τὴν δίωξι τοῦ κομμουνισμοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἐκτὸς νόμου, δέχθηκαν τὶς ἄγριες ἐπιθέσεις τοῦ κυβερνητικοῦ τύπου, μετατέθηκαν δυσμενῶς καὶ μερικοὶ κλήθηκαν σὲ ἀπολογία μὲ διάφορες κατηγορίες!

Οἱ ἀξιωματικοὶ τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων ποὺ προέβησαν σὲ ἀντικομμουνιστικὲς ἐκδηλώσεις ἐδιώχθησαν ἀμέσως.

Οἱ εἰδικοὶ γιὰ τὰ θέματα τοῦ κομμουνισμοῦ, οἱ σοβιετολόγοι, παύθηκαν ἀπὸ ὅλες τὶς θέσεις των. Καὶ ὅσοι τυχὸν εἶναι μόνιμοι ὑπάλληλοι καὶ δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ ἀπολυθοῦν, ἐξουδετερώθηκαν καὶ ἀχρηστεύθηκαν μὲ δυσμενεῖς τοποθετήσεις.

Οἱ κρατικὲς ὑπηρεσίες ποὺ εἶχαν σὰν ἔργο τους τὴν καταπολέμησι τοῦ κομμουνισμοῦ σὲ ἀστυνομικό, πληροφοριακό, προπαγανδιστικὸ ἢ ὁποιοδήποτε ἄλλο ἐπίπεδο, διαλύθηκαν οὐσιαστικά, καὶ σὲ μερικὲς περιπτώσεις καὶ τυπικά. Ὅσοι ἐργάσθηκαν σ' αὐτές, κηρύχθηκαν «ἔνοχοι» καὶ τὸ σημερινὸ Κράτος τοὺς καταδιώκει μὲ μανία.

Οἱ συνδικαλισταί, οἱ φοιτηταί, οἱ ἐκπαιδευτικοὶ ποὺ πῆραν μέρος κατὰ τὸν ἕνα ἢ κατὰ τὸν ἄλλο τρόπο στὸν ἀντικομμουνιστικὸ ἀγῶνα, θεωροῦνται «ἀντιδραστικὰ στοιχεῖα» ποὺ πρέπει νὰ «κατεδαφισθοῦν».

Οἱ ἀντικομμουνιστικὲς ὀργανώσεις, ἐντελῶς ἀσήμαντες μπροστὰ στὸ τρομακτικὸ δίκτυο τῶν παρακομμουνιστικῶν ὀργανώσεων ποὺ ἁπλώνουν τὰ πλοκάμια τους σ' ὅλες τὶς γωνιὲς τῆς χώρας μας, διαλύονται.

Ἡ Κυβέρνησις ἔχει ἀναλάβει μὲ πάθος, τὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν συντριβὴ τοῦ ἀντικομμουνισμοῦ σὲ ὅλες του τὶς μορφές, γιὰ τὸ σπάσιμο τοῦ ἀντικομμουνιστικοῦ πνεύματος. Καὶ γιὰ νὰ διαλύση κάθε ἴχνος ἀντικομμουνιστικῆς ἀτμόσφαιρας ἔφθασε ὡς τὸ σημεῖο νὰ διώξη καὶ κομματικούς της φίλους, δικούς της ἀνθρώπους, ποὺ διέπραξαν τὸ μέγα σφᾶλμα νὰ ἀντιταχθοῦν στὸν ἐγχώριο

κομμουνισμό. Καὶ μὲ ἀκόμη μεγαλύτερη λύσσα καταδιώκει τοὺς ἀντικομμουνιστὰς ἐκείνους πού, ὅπως αὐτὸς ποὺ γράφει τοῦτες τὶς γραμμές, δὲν ἀνῆκαν σὲ κανένα κόμμα, δὲν εἶχαν συνδεθῆ μὲ καμμιὰ παράταξι, δοσμένοι ὁλοκληρωτικὰ στὸν κοινὸ ἀγώνα ὅλων τῶν ἑλλήνων κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ. Αὐτοὺς ἡ Κυβέρνησις Παπανδρέου τοὺς κυνηγᾶ ἰδιαίτερα, γιατὶ εἶναι φορεῖς ἑνὸς ὑπερκομματικοῦ πνεύματος καὶ κηρύσσουν τὴν ἑνότητα ὅλων τῶν πραγματικῶν ἑλλήνων ἔναντι τοῦ κομμουνισμοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὅμως ἐξαρτᾶται ἡ δική της ὕπαρξις.

Γιατὶ ὁ κ. Παπανδρέου διώκει τοὺς ἀντικομμουνιστάς; Μήπως εἶναι ὁ ἴδιος κομμουνιστὴς ἢ κρυπτοκομμουνιστής; Μήπως εἶναι «συμπαθῶν» ἢ συνοδοιπόρος; Ὄχι. Τίποτα ἀπὸ αὐτὰ δὲν συμβαίνει. Ὁ κ. Παπανδρέου δὲν εἶναι κομμουνιστής, οὔτε καὶ συμπαθεῖ τὸν κομμουνισμό. Αὐτὸ ὅμως, δὲν τὸν ἐμποδίζει καθόλου νὰ ἔρχεται σὲ συναλλαγὲς μαζί του. Πάνω ἀπ' ὅλα, ὁ ἀρχηγὸς τῆς ΕΚ βάζει τὸ κομματικό του συμφέρον, ἢ πιὸ σωστά, γιατὶ στὴν πραγματικότητα δὲν πρόκειται κὰν γιὰ ἕνα στενὸ ἔστω συμφέρον τοῦ κόμματός του, τὸ ἀκόρεστο προσωπικό του πάθος γιὰ ἐξουσία, τὸ ἐπὶ μιὰ ὁλόκληρη καὶ μακρότατη ζωὴ καταπιεσμένο ἄγχος του γιὰ τὸ «πρωθυπουργιλίκι».

Τώρα, ὕστερα ἀπὸ σκληροὺς ἀγῶνες, ὀδυνηρὲς προσπάθειες, ματαιωμένα ὄνειρα καὶ διαψευθεῖσες ἐλπίδες ποὺ κράτησαν πάνω ἀπὸ μισὸ αἰώνα, ἔγινε ἐπὶ τέλους Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως! Καὶ τίποτα, καμμιὰ δύναμις, δὲν μπορεῖ νὰ τὸν ἀναγκάση νὰ φύγη ἀπὸ αὐτὴν τὴν θέσι. Δὲν πρόκειται νὰ ὑποχωρήση μπροστὰ σὲ κανένα συμβιβασμό, σὲ καμμιὰ συναλλαγή, προκειμένου νὰ διατηρήση τὸν περιπόθητο τίτλο τοῦ Πρωθυπουργοῦ.

Δὲν μπορεῖ ὅμως δυστυχῶς καὶ γι' αὐτὸν καὶ γιὰ τὸν τόπο νὰ μείνη στὴν ἐξουσία χωρὶς τὴν ἀνοχὴ τῶν κομμουνιστῶν. Ἡ ΕΔΑ διαθέτει μέσα στὴν ΕΚ μιὰ 5η φάλαγγα, ὄχι ἐξαιρετικὰ μεγάλη, ἀλλὰ πάντως ἀρκετὰ ἰσχυρὴ ὥστε νὰ ἀνατρέψη τὴν κοινοβουλευτική της πλειοψηφία καὶ νὰ ρίξη τὴν Κυβέρνησι.

Ἄρα, ὁ κ. Παπανδρέου, γιὰ νὰ μείνη Πρωθυπουργὸς χρειάζεται ὁπωσδήποτε τὴν ἀνοχὴ τῆς ΕΔΑ. Καὶ γιὰ νὰ τοῦ δώση ἡ ΕΔΑ τὴν ἀνοχή της, ζητᾶ μερικὰ ἀνταλλάγματα.

Ἕνα ἀπὸ αὐτά, τὸ κυριώτερο, εἶναι τὸ σπάσιμο τοῦ ἀντικομμουνισμοῦ. Μέσα σὲ μία ἀντικομμουνιστικὴ ἀτμόσφαιρα, ὁ κομμουνισμὸς ἀπομονώνεται ἔξω ἀπὸ τὰ ἐθνικὰ καὶ δημοκρατικὰ πλαίσια, ἐξουδετερώνεται πολιτικῶς καὶ φυτοζωεῖ. Γι' αὐτό, πρώτη προϋπόθεσις γιὰ κάθε ἐπιτυχία του, ἀφετηρία γιὰ μιὰ ἀνοδικὴ πορεία του, εἶναι ἡ ἄρσις τῶν ἀντικομμουνιστικῶν φραγμῶν, ἡ διάλυσις τοῦ ἀντικομμουνιστικοῦ πνεύματος, ἡ κατάργησις τοῦ ἀντικομμουνισμοῦ.

Ἀπαιτεῖ λοιπὸν ἀπὸ τὸν κ. Παπανδρέου τὴν κατάπαυσι κάθε κρατικῆς ἀντικομμουνιστικῆς δραστηριότητος, τὴν ἐπίσημη ἀποκήρυξι τοῦ ἀντικομμουνισμοῦ, τὴν καταγγελία τῶν ἀντικομμουνιστῶν καὶ τὴν ἐκκαθάρισι τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ ἀπὸ αὐτούς.

Ὁ κ. Παπανδρέου σκέπτεται ὅτι τὸ νὰ θυσιάση δέκα, εἴκοσι ἢ ἑκατὸ ἀνθρώπους, ἔστω καὶ χρήσιμους γιὰ τὸ Ἔθνος, δὲν εἶναι καθόλου βαρὺ ἀντίτιμο γιὰ τὴν διατήρησι τῆς λατρευτῆς του πρωθυπουργίας. Καὶ τοὺς ρίχνει βορὰ στὴν ΕΔΑ, τοὺς ἀπολύει, τοὺς κατηγορεῖ, τοὺς λοιδορεῖ, γιὰ νὰ πάρη σὲ ἀντάλλαγμα τὴν ἀνοχὴ τῶν κομμουνιστῶν ἀπέναντί του. Ἀδιαφορεῖ ἂν ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς ποὺ τόσο ἀδίστακτα θυσιάζει στὸ βωμὸ τοῦ πάθους του γιὰ τὴν ἐξουσία, ὑπάρχουν καὶ ὀπαδοί του, φίλοι του, ὁμοϊδεάται του. Ἀδιαφορεῖ ἂν οἱ προσφερόμενοι σὰν ἐξιλαστήρια θύματα στὸν κομμουνισμὸ εἶναι ἀγωνισταὶ τῆς κατὰ τὶς διακηρύξεις του τόσο προσφιλοῦς του Δημοκρατίας. Ἡ συναλλαγὴ γίνεται. Καὶ τόσο ὁ κ. Παπανδρέου ὅσο καὶ ἡ ΕΔΑ εἶναι εὐτυχεῖς.

Τώρα ποιὲς θὰ εἶναι οἱ συνέπειες αὐτῆς τῆς καταστάσεως, εἶναι καὶ γνωστὸ καὶ φανερό. Ἁπλούστατα, μὲ τὸν διωγμὸ τῶν ἀντικομμουνιστῶν, ἀφοπλίζεται

τὸ Κράτος (ἡ Δημοκρατία τοῦ κ. Παπανδρέου) ἀπέναντι στὸν ὁλοένα καὶ πιὸ ἀσύδοτο κομμουνισμό. Καὶ αὐτός, ξαναζωντανεμένος ἀπροσδόκητα, διεισδύει παντοῦ, διαβρώνει τὰ πάντα, κερδίζει ἔδαφος, κατακτᾶ ὀργανώσεις, μαζικοποιεῖται, ὑπονομεύει τοὺς θεσμοὺς καὶ ἑτοιμάζει τὴν καταστροφὴ ὅλων μας— καὶ τοῦ κ. Παπανδρέου φυσικά. Ἀλλὰ αὐτὸς πανευδαίμων ἐπάνω στὴν ἐξαίσια πρωθυπουργική του ἕδρα, ἐφαρμόζει ἀδιάφορος, τὴν τερατώδη ἀρχή: «μετὰ ἀπὸ ἐμένα, ὁ κατακλυσμός».

Στὶς 28 Ὀκτωβρίου, δημοσιεύθηκε ἡ εἴδησις ὅτι ὁ κ Πρωθυπουργός, σὲ σύσκεψί του μὲ τὴν σύγκλητο τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ἀνακοίνωσε ὅτι «ἔχει πληροφορίας περὶ σοβαρᾶς κομμουνιστικῆς διεισδύσεως εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ἔλαβε δὲ ἐκ μέρους τῆς συγκλήτου τὴν ἀπάντησιν ὅτι ἡ διείσδυσις δὲν εἶναι ἁπλῶς σοβαρά, ἀλλὰ ἀπειλητική». Τότε, ἔγραφαν οἱ ἐφημερίδες, «ὁ κ. Παπανδρέου ἠρώτησε τὸν πρύτανιν πῶς σκέπτεται τὸ Πανεπιστήμιον νὰ ἀντιμετωπίση τὸ πρόβλημα, ἔλαβε δὲ τὴν ἀκόλουθον ἀπάντησιν: «Σεῖς εἶσθε ἡ Κυβέρνησις καὶ ἀπὸ σᾶς ἀναμένομεν κατευθύνσεις».

Ἡ ἀπάντησις τοῦ πρυτάνεως εἶναι σωστή. Ἀλλὰ ἄδικα θὰ περιμένη τὰς «κατευθύνσεις».

Οἱ κατευθύνσεις αὐτὲς δὲν θὰ δοθοῦν ποτὲ ὅσο θὰ εἶναι Πρωθυπουργὸς ἐλέῳ ΕΔΑ ὁ κ. Γ. Παπανδρέου. Γιατὶ καὶ ἂν ἀκόμη, πρᾶγμα ποὺ ἐμεῖς ἀποκλείουμε ὅσο δὲν ἔχει πραγματικὰ κεντρῷα πλειοψηφία ἀποφασίση κάποτε νὰ πολεμήση τὸν ἀνερχόμενο ἐγχώριο κομμουνισμό, μὲ ποιοὺς θὰ κάνη τὸν πόλεμό του;

Μὲ τὶς ἁρμόδιες κρατικὲς ὑπηρεσίες; Μὰ ὁ ἴδιος τὶς διέσυρε, τὶς διέλυσε καὶ τὶς ἀχρήστευσε.

Μὲ τοὺς εἰδικοὺς γιὰ τὰ θέματα τοῦ κομμουνισμοῦ; Μὰ ὁ ἴδιος τοὺς δυσφήμησε, τοὺς ἔδιωξε, τοὺς ἀπέλυσε.

Μὲ τοὺς ἀντικομμουνιστάς; Μὰ ὁ ἴδιος τοὺς καταδίωξε ἀπηνῶς.

Ἄρα, καὶ ἂν ἀκόμη κάποτε ὁ κ. Παπανδρέου ἀντιληφθῆ τὸ βάραθρο πρὸς τὸ ὁποῖο συρόμεθα (καὶ ὁ ἴδιος μαζὶ) καὶ θελήση νὰ ἀντιδράση, δὲν θὰ μπορέση. Ὁ ἄνθρωπος αὐτός, εἶναι ἀπὸ τὴν φύσι του καὶ ἀπὸ τὴν τραγικὴ μοίρα του, ἕνας Κερένσκυ. Ὁ Κερένσκυ τῆς Ἑλλάδος. Ἄλλο θέμα, ἂν ἐμεῖς οἱ ἕλληνες, τὸν ἀφήσουμε νὰ μᾶς ὁδηγήση ὡς μία ἑλληνικὴ ἐπανάληψι τῆς ρωσικῆς 7ης Νοεμβρίου. Τότε θὰ εἴμεθα ἄξιοι τῆς τύχης μας. Ἄξιοι τοῦ κατακλυσμοῦ ποὺ ἤδη ἐγκυμονεῖται.

ΠΟΙΟΙ ΠΑΡΑΝΟΜΟΥΝ

Ὁ κομμουνισμὸς εἶναι ἐκτὸς νόμου στὴ χώρα μας. Συνεπῶς:

Ὁ δάσκαλος ἔχει καθῆκον νὰ κάνη ἀντικομμουνιστικὴ διαπαιδαγώγησι.

Ὁ ἀξιωματικὸς εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ καλλιεργῆ τὸ ἀντικομμουνιστικὸ φρόνημα τῶν στρατευμένων ἑλλήνων.

Ὁ ἀστυνομικὸς ὀφείλει νὰ διώκη τὴν κομμουνιστικὴ δραστηριότητα.

Οἱ Ἔνοπλες Δυνάμεις, τὰ Σώματα Ἀσφαλείας, τὸ Κράτος, πρέπει νὰ ἐπαγρυπνοῦν ἐναντίον τοῦ κομμουνισμοῦ.

Οἱ δημόσιες ὑπηρεσίες δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀνέχονται τὴν διάβρωσί τους ἀπὸ κομμουνιστάς.

Δὲν παρανομεῖ ὅποιος προβαίνει σὲ ἀντικομμουνιστικὲς ἐκδηλώσεις.

Παρανομεῖ ἐκεῖνος ποὺ ἀπαγορεύει τὸν ἀντικομμουνισμό.

Καὶ καθίσταται σ υ ν έ ν ο χ ο ς τοῦ παρανομοῦντος ὅποιος ἀνέχεται ἔστω καὶ μὲ τὴν σιωπή του τὴν κατάργησι τοῦ ἀντικομμουνισμοῦ, τὴν δίωξι τῶν ἀντικομμουνιστῶν, τὴν κομμουνιστικὴ διείσδυσι καὶ τὴν κομμουνιστικὴ δραστηριότητα.

Αὐτοὶ ποὺ συνεργάζονται μὲ τὸν κομμουνισμὸ καὶ τοῦ ἀνοίγουν τὶς πῦλες τῆς Ἑλλάδος, εἶναι ΕΝΟΧΟΙ, ὄχι μόνον οὐσιαστικῶς ἀλλὰ καὶ τυπικῶς, ν ο μ ι κ ῶ ς.

Ὅσοι ἀπὸ δειλία, καιροσκοπισμὸ, συμφέρον ἢ ἀπὸ ὁποιοδήποτε ἄλλο κίνητρο, δ ὲ ν ἀ ν τ ι δ ρ ο ῦ ν ἐνῶ κατέχουν ὑπεύθυνες θέσεις, εἶναι ΣΥΝΕΝΟΧΟΙ.

Ἐνῶ ὅσοι παλεύουν ἐναντίον τῆς παραδόσεως τῶν πάντων στὸν κομμουνισμὸ κάνουν τὸ καθῆκον τους ὄχι μόνο ἀπέναντι στὴν Πατρίδα τους, ἀλλὰ καὶ ἀπέναντι στὸν Ν ό μ ο.

Η ΜΑΖΙΚΟΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΥ

Μία μόνιμη ἀδυναμία τοῦ ἐσωτερικοῦ κομμουνισμοῦ ἀπὸ τὸ 1949 καὶ μετά, ἦταν ἡ ἀνεπάρκεια τῶν ὀργανωμένων δυνάμεών του. Ἐνῶ ἐξακολουθοῦσε πάντοτε, καὶ μετὰ τὴν ἧττα τῆς ἔνοπλης ἀνταρσίας του, νὰ ἀσκῆ ἐπιρροὴ σὲ μεγάλες μάζες καὶ νὰ διαθέτη ἀξιόλογη ἐκλογικὴ δύναμι, δὲν κατόρθωνε νὰ ὀργανώση αὐτὲς τὶς ἀριστερὲς μάζες, νὰ «ἀποκρυσταλλώση ὀργανωτικά» αὐτή του τὴ δύναμι. Πολλοὶ ψήφιζαν τὴν ΕΔΑ ἢ ἐκείνους ποὺ τοὺς ἔλεγε ἡ ΕΔΑ, ἀλλὰ ἐλάχιστοι ἀπὸ αὐτοὺς ἐγίνοντο μέλη τοῦ κόμματος, μετεῖχαν στὴ ζωή του καὶ τὸ ἀκολουθοῦσαν στὶς ἀπόπειρές του γιὰ τὴν ἐξαπόλυσι μεγάλων μαζικῶν μαχητικῶν ἀγώνων ποὺ ἐπὶ 15 χρόνια ἀποτελοῦσαν τὸ ἀνέφικτο ὄνειρο τοῦ ΚΚΕ—ΕΔΑ. Γι' αὐτό, παρὰ τὴν ἀξιόλογη ἐκλογική του δύναμι καὶ τὴν ἀκτινοβολία τῶν κατάλληλα προπαγανδιζομένων ἰδεῶν του, ὁ ἐσωτερικὸς κομμουνισμὸς μαράζωνε μακρυὰ ἀπὸ τὶς μάζες καὶ στάθηκε ἀνίκανος νὰ δώση ὁποιαδήποτε σοβαρὴ ἐξωκοινοβουλευτικὴ μάχη. Ἀκόμη καὶ στὴν περίοδο τοῦ 1958-61, ἡ ΕΔΑ, ἐνῶ ἦταν τὸ δεύτερο κόμμα τῆς χώρας, μὲ 25% τῶν ψήφων καὶ 80 βουλευτάς, δὲν μπόρεσε νὰ ἀξιοποιήση αὐτὴν τὴν τεράστια δύναμι: νὰ τὴν στρατεύση, νὰ τὴν ὀργανώση, νὰ τὴν καθοδηγήση καὶ κυρίως νὰ τὴν κινητοποιήση γιὰ νὰ διεξαγάγη τοὺς ἐξωκοινοβουλευτικοὺς ἀγῶνες ποὺ μὲ ἀπεγνωσμένη ἐπιμονὴ ζητοῦσαν ὅλες οἱ ὁλομέλειες τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΕ. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν κατόρθωσε ἡ ΕΔΑ νὰ σταθεροποιήση αὐτὴ τὴ δύναμί της καὶ τὸ 1961 ἔπεσε στὸ 15%. Καὶ ἂν ἀκόμη παραδεχθοῦμε τὸν ἰσχυρισμὸ τῆς κομμουνιστικῆς προπαγάνδας ὅτι ἡ μείωσι αὐτὴ ὀφείλεται σὲ ἕνα «ἐκλογικὸ πραξικόπημα» ποὺ ἔγινε τότε σὲ βάρος τῆς ΕΔΑ, καὶ πάλι, εἶναι χαρακτηριστικὸ ὅτι ἕνα κομμουνιστικὸ κόμμα ποὺ εἶχε τόσο μεγάλη ἐκλογικὴ καὶ κοινοβουλευτικὴ δύναμι καὶ ἀποτελοῦσε τὴν ἀξιωματικὴ ἀντιπολίτευσι, δὲν κατόρθωσε ὄχι μόνο νὰ ἐμποδίση καὶ νὰ ματαιώση αὐτὸ τὸ ὑποθετικὸ πραξικόπημα ἀλλὰ οὔτε κἂν νὰ προβάλη ἔγκαιρα μιὰ κάποια ἄξια λόγου ἀντίστασι στὴν πραγματοποίησί του.

Ἀπὸ τὸ 1949 ὡς τὸ 1963, ὁ ἐσωτερικὸς κομμουνισμὸς ἦταν ἕνας παράλυτος γίγας, ἕνας ὄγκος χωρὶς σπονδυλικὴ στήλη, μιὰ ἄμορφη, ἀνοργάνωτη μάζα. Καὶ ἔτσι, ἦταν ἀπὸ μία ἄποψι ἀκίνδυνος.

Οἱ κομμουνισταὶ ἤξεραν ὅτι αὐτὴ ἦταν ἡ ἀχίλλεια φτέρνα τους. Καὶ τὸ 1ο (1960) καὶ τὸ 2ο (1962) συνέδριο τῆς ΕΔΑ διαπίστωσαν τὰ ὀργανωτικά της χάλια, ἐπεσήμαναν τὸ πρόβλημα καὶ ἔθεσαν σὰν πρωταρχικὸ καθῆκον τοῦ κόμματος τὴν ὀργανωτική του ἀνάπτυξι, τὴν μαζικοποίησί του, μὲ τὴν ἀνεύρεσι, στρατολογία, ὀργάνωσι, συγκράτησι καὶ σὲ συνέχεια τὴν κινητοποίησι τῶν διάσπαρτων καὶ ἀπρόθυμων ἀλλὰ πολυπληθῶν ὀπα-

δῶν του. Μὰ τὸ καθῆκον ἔμενε ἀνεκπλήρωτο. Καὶ ὅσο ἡ ΕΔΑ ἔμενε ἕνας ἀτροφικὸς γραφειοκρατικὸς μηχανισμὸς δίχως ὀργανωμένη μαζικὴ βάσι, ἡ Ἑλλὰς δὲν κινδύνευε ἄμεσα ἀπὸ τὸν κομμουνισμό. Αὐτὴ ἦταν ἡ ἀνεκτίμητη ὑπηρεσία ποὺ πρόσφεραν στὸ ἔθνος, παρὰ τὶς ἀτέλειες, τὰ σφάλματα καὶ τὶς ἐλλείψεις των οἱ διάφορες ὑπηρεσίες γιὰ τὴν ἰδεολογική, προπαγανδιστικὴ καὶ ὀργανωτικὴ καταπολέμησι τοῦ κομμουνισμοῦ ἢ γιὰ τὴν συστηματικὴ παρακολούθησί του: ἡ Ὑπηρεσία Πληροφοριῶν τῆς Ἀσφαλείας, ἡ ΓΔΕΑ, ἡ ΚΥΠ, τὸ εἰδικὸ τμῆμα τοῦ Β΄ Γραφείου τοῦ ΓΕΣ, ἡ Ὑπηρεσία Διαφωτίσεως τῆς Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως κ.λ.π.

***

Τώρα ὅμως τὰ πράγματα ἄλλαξαν. Ἀπὸ τὸν Ἰούνιο τοῦ 1963, μὲ τὴν παρατεταμένη πολιτικὴ κρίσι καὶ τὶς ἀλλεπάλληλες ἐκλογικὲς ἀναμετρήσεις, ὁ κλοιὸς ποὺ εἶχε δημιουργηθεῖ ὡς ἕνα ὁρισμένο σημεῖο γύρω ἀπὸ τὴν ΕΔΑ, ξεσφίχθηκε. Ὁ κρατικὸς μηχανισμὸς χαλάρωσε, ἡ ἀντικομμουνιστικὴ δραστηριότης ἀτόνησε. Ὁ κομμουνισμὸς ἐπωφελήθηκε ἀπὸ αὐτὲς τὶς εὐνοϊκὲς περιστάσεις γιὰ νὰ ἁπλώση τὴν ὀργάνωσί του. Μπορεῖ ἡ φανερὴ ἐκλογική του δύναμις νὰ ὑπέστη ἐπιφανειακὰ κάποια μείωσι στὶς ἐκλογὲς τοῦ 1963 καὶ τοῦ 1964, ἀλλὰ ἡ ὀργανωτική του ἰσχὺς μεγάλωσε, ὁ μηχανισμός του ἀναπτύχθηκε, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀργανωμένων ὀπαδῶν του αὐξήθηκε. Καὶ αὐτὰ τὰ σημεῖα, γιὰ ἕνα κομμουνιστικὸ κόμμα, ἔχουν πολὺ μεγαλύτερη σημασία ἀπὸ τὴν ἁπλῆ καταμέτρησι τῶν ψήφων ποὺ συνήθως ἀπορροφᾶ ὁλόκληρη τὴν προσοχὴ τοῦ ἀστικοῦ πολιτικοῦ κόσμου καὶ τύπου.

***

Τὰ πράγματα ἔγιναν ἀκόμη πιὸ εὐνοϊκὰ γιὰ τὴν ΕΔΑ μετὰ τὶς 16 Φεβρουαρίου 1964. Ἡ ἐφαρμογὴ ἑνὸς παρερμηνευμένου «ἐκδημοκρατισμοῦ» ποὺ σημαίνει ἀποκλειστικὰ καὶ μόνο τὴν παροχὴ πλήρους ἀσυδοσίας στὸν ἀντιδημοκρατικὸ κομμουνισμό, ὁδήγησε στὴν κατάργησι ὅλων τῶν φραγμῶν ποὺ συγκρατοῦσαν τὴν ὀργανωτικὴ ἄνδρωσι τῆς κομμουνιστικῆς ἀπειλῆς. Τὸ Ἑλληνικὸ Κράτος, στὸ ὄνομα τῆς δημοκρατίας, ἀφόπλισε πλήρως τὴν δημοκρατία ἀπέναντι στοὺς πιὸ θανάσιμους ἐχθρούς της. Ὁ ἀντικομμουνισμὸς ἀποκηρύχθηκε, οἱ ἀντικομμουνισταὶ διώκονται, οἱ ἀντικομμουνιστικὲς ὑπηρεσίες διαλύθηκαν ἢ ἀχρηστεύθηκαν καὶ ταυτόχρονα, τὸ δημοκρατικὸ κράτος, παρακολουθεῖ μὲ ἀπέραντα φιλικὴ διάθεσι, ἄπειρη συγκατάβασι καὶ ἀπεριόριστη ἀνοχὴ τὴν πολλαπλασιαζομένη δραστηριότητα τῶν κομμουνιστῶν γιὰ τὴν ὑπονόμευσι, τὴν ἀνατροπὴ καὶ τὴν καταστροφή του. Ἡ Δημοκρατία αὐτοκτονεῖ στὸν τόπο μας, ἐν ὀνόματι τῆς δημοκρατίας!

Φυσικά, οἱ κομμουνισταὶ ἔστρωσαν γιὰ καλὰ τὴν δουλειά τους γιὰ τὴν συγκρότησι ἑνὸς μεγάλου καὶ ἰσχυροῦ μηχανισμοῦ, μιᾶς γερῆς ὀργανώσεως γιὰ τὴν καταστροφὴ τῆς Δημοκρατίας. Ἀπὸ τὶς 16 Φεβρουαρίου, ὁ ὀργανωτικὸς μηχανισμὸς τῆς ΕΔΑ δὲν ἔπαυσε νὰ ἀναπτύσσεται καὶ οἱ ὀργανωμένες δυνάμεις της αὐξάνουν γοργά! Πρόκειται γιὰ ἕνα γεγονὸς τεραστίας σημασίας, ποὺ κάποτε θὰ γίνη ἀντιληπτό, ἂς εὐχηθοῦμε πρὶν νὰ εἶναι πιὰ πολὺ ἀργὰ γιὰ κάθε ἀντίδρασι.

***

Ἕνας ἀπὸ τοὺς πολλοὺς τρόπους ποὺ χρησιμοποιοῦν οἱ κομμουνισταὶ γιὰ νὰ μαζικοποιήσουν τὸ κίνημά τους, εἶναι ἡ μέθοδος «σπίτι μὲ σπίτι» ἡ ὁποία ἐφαρμόσθηκε σὲ μεγάλη ἔκτασι τόσο στὶς βουλευτικὲς ἐκλογὲς τοῦ 1963 καὶ 1964 ὅσο καὶ στὶς δημοτικὲς τῆς 5ης Ἰουλίου. Εἰδικὰ «κλιμάκια» κομματικῶν προπαγανδιστῶν ἀπὸ εὐπαρουσιάστους συνήθως ἐκπροσώπους τῶν δύο φύλων, γυρίζουν τοὺς δρόμους, χτενίζοντάς τους σπίτι μὲ σπίτι. Χτυποῦν μιὰ-μιὰ ὅλες τὶς πόρτες, σταματοῦν τοὺς διαβάτες, μπαίνουν στὰ καφενεῖα καὶ στὰ καταστήματα, κάθονται στὶς πλατεῖες καὶ στὰ ζαχαροπλαστεῖα καὶ ἀνοίγουν συζήτησι γύρω ἀπὸ τοὺς σκοποὺς καὶ τὸ πρόγραμμα τῆς ΕΔΑ. Ἔχουν ὁδηγίες νὰ εἶναι «εὐγενικοί, προσεκτικοὶ στὶς ἐκφράσεις καὶ τὴν ἐπιχειρηματολογία τους» ἀκόμη «καὶ στὶς λαϊκὲς γειτονιές, ἐκεῖ ποὺ ἦταν καὶ γνωστοί τους» («Αὐγὴ» 25 Ἰουνίου 1964). Ὅταν κάποιος τοὺς ἔδιωχνε, ξαναπήγαιναν ἄλλη ὥρα νὰ πετύχουν τὴν γυναίκα του. Σὲ πολλὰ «κλιμάκια» ἐπὶ κεφαλῆς, τοποθετήθηκαν στελέχη. Ἀλλοῦ χρησιμοποιήθηκαν παράγοντες γνωστοὶ στὴ γειτονιὰ (δημοτικοὶ σύμβουλοι, ἰατροί, φαρμακοποιοί, κ.ἄ.). Ὁλόκληρη ἡ Ἀθήνα χωρίσθηκε σὲ «τομεῖς» καὶ κάθε κλιμάκιο ἀνέλαβε νὰ «χτενίση» τὸν τομέα του. Σκοπὸς αὐτῆς τῆς δραστηριότητας εἶναι κυρίως «νὰ σπάση ὁ πάγος», νὰ ἔρθη τὸ κόμμα σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸν κόσμο, νὰ πάψη ὁ μέσος ἄνθρωπος νὰ ἀποφεύγη τὴν ἐπαφὴ μὲ τὴν ΕΔΑ, νὰ πιστεύη ὅτι αὐτὴ βρίσκεται στὸ περιθώριο, «στὴ σκιά» ἢ «εἰς τὴν γωνίαν».

Αὐτὸ δημιουργεῖ τὶς ψυχολογικὲς προϋποθέσεις γιὰ τὴν προσέλκυσι ὀπαδῶν καὶ τὴν στρατολογία νέων μελῶν. Ἄλλωστε τὰ «κλιμάκια» ἐπισημαίνουν σὲ ποιὰ σπίτια ὑπάρχει ἔδαφος γιὰ μονιμώτερη ἐπαφὴ καὶ φροντίζουν νὰ τὸ καλλιεργήσουν.

Ἡ ΕΔΑ ἔχει σκοπὸ νὰ μονιμοποιήση καὶ νὰ συστηματοποιήση τὴν μέθοδο «σπίτι μὲ σπίτι» («Αὐγή», 25 Ἰουνίου 1964).

***

Μιὰ ἄλλη μέθοδος ποὺ χρησιμοποίησαν οἱ κομμουνισταὶ καὶ στὶς τρεῖς προεκλογικὲς ἐκστρατεῖες τοῦ 1963—64 εἶναι «ἡ μαζικὴ ἐπικοινωνία στοὺς τόπους δουλειᾶς» μὲ τὴν ὁποία, σύμφωνα μὲ τὸν ἀπολογισμὸ τῆς ΕΔΑ Ἀθήνας, «εἴδαμε δεκάδες χιλιάδες ἐργαζομένους τοὺς δώσαμε ὑλικό, τοὺς μιλήσαμε πεταχτά, συζητήσαμε μαζί τους». Εἰδικὰ κλιμάκια τῆς ΕΔΑ, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς στελέχη, ἐπισκέπτονται ἕνα ἐργοστάσιο ἢ μιὰ ἐπιχείρησι ἀφοῦ προηγούμενα φροντίσουν νὰ ἐνημερωθοῦν γιὰ τὰ συγκεκριμένα ζητήματα τῶν ἐργαζομένων ἐκεῖ. Στὰ κλιμάκια αὐτὰ χρησιμοποιοῦνται καὶ εἰδικὰ ἐκπαιδευμένοι ἐργάτες, «ποὺ ἤξεραν νὰ μιλήσουν στοὺς ἐργάτες στὴ γλῶσσα τους» (ἀπολογισμὸς ΕΔΑ Ἀθηνῶν). Σὲ πολλὲς περιπτώσεις, μοιραζόταν καὶ ἔντυπο ὑλικὸ ἢ τρὺκ μὲ περιεχόμενο: «τὴν τάδε μέρα, ἡ «Αὐγή» θὰ δημοσιεύσει καμπάνια γιὰ τὸ ἐργαστάσιό σας. Ἀγοράστε την». Ὅπως τονίζει ἡ «Αὐγή» τῆς 25ης Ἰουνίου 1964, ὅσοι κάνουν τέτοιες ἐπισκέψεις πρέπει νὰ εἶναι «ἀνοικτοὶ καὶ ξεθαρρεμένοι στὸν τρόπο ἐπικοινωνίας τους, ἱκανοὶ νὰ ἀξιοποιοῦν τὶς δυνατότητες ποὺ δίνει ἡ ἐπίσκεψή τους». Ἡ ἐπίσκεψις ρίχνει τὸν πρῶτο σπόρο γιὰ νὰ φυτρώση ὕστερα στὸ ἐργοστάσιο ἡ κομματικὴ ὀργάνωσι τῆς ΕΔΑ.

***

Ἄλλος τρόπος μαζικῆς ἐπικοινωνίας, ὅπως ἀναφέρει καὶ ὁ σχετικὸς ἀπολογισμὸς τῆς ΕΔΑ Ἀθηνῶν, εἶναι οἱ «συγκεντρώσεις σὲ σπίτια». Ἡ μέθοδος αὐτὴ χρησιμοποιήθηκε σὲ μικρὴ ἔκτασι κατὰ τὴν ἐκστρατεία γιὰ τὶς ἐκλογὲς τῆς 16ης Φεβρουαρίου, ἀλλὰ ὅπως διαπιστώνει ἡ ὀργάνωσις τῆς ΕΔΑ Ἀθηνῶν.

«Ἡ πεῖρα τῆς ἐφαρμογῆς της ἀνοίγει πλατειοὺς δρόμους ἐπικοινωνίας μὲ μεγάλη μάζα μελῶν, ὀπαδῶν μας, συμπαθούντων κ.λ.π. Ἰδιαίτερα αὐτὸ φάνηκε στὴν περίπτωση τῶν γυναικῶν, ποὺ οἱ συγκεντρώσεις τους σὲ σπίτια σημείωσαν μεγαλύτερες ἐπιτυχίες καὶ ἀνοίγουν δρόμο γιὰ δημιουργία μαζικοῦ κινήματος γυναικῶν.

Εἴδαμε ὅτι μὲ πολὺ μεγάλη εὐχέρεια, δεκάδες γυναικῶν συγκεντρώνονταν σὲ σπίτια, δέχονταν τὴ γραμμή μας στὶς συνοικίες ποὺ δούλευαν πρακτικὰ πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση. Π.χ. προεκλογικὰ σὲ μιὰ περίπτωση τρεῖς ὀργανωμένες γυναῖκες πραγματοποίησαν συγκεντρώσεις 53 γυναικῶν σὲ σπίτι. Σὲ ἄλλη περίπτωση, σὲ ἐργατικὲς πολυκατοικίες, ποὺ δὲν εἴχαμε βάση, μιὰ γυναίκα σὲ 24 ὧρες συγκέντρωσε σὲ σπίτι 16 γυναῖκες. Ἡ μορφὴ αὐτὴ ἄρχισε νὰ ἐφαρμόζεται μὲ ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία καὶ μετεκλογικά».

(«Αὐγή» 25 Ἰουνίου 1964)

***

Ἄλλος τρόπος ἐπικοινωνίας ποὺ ἐφαρμόζει ἡ ΕΔΑ μὲ τὶς λαϊκὲς μᾶζες, εἶναι σύμφωνα μὲ τὴν «Αὐγή» τῆς 25ης Ἰουνίου, ἡ «ἀξιοποίηση λαϊκῶν ἐκδηλώσεων ἢ χώρων ὅπου συγκεντρώνεται λαός». Καὶ ἡ ἐφημερίδα διευκρινίζει ὅτι τέτοιες ἐκδηλώσεις καὶ χῶροι, εἶναι γιὰ παράδειγμα:

α) «Γλέντια μὲ δεκάδες προσκεκλημένους». Πράγματι, ἰδίως μετὰ τὶς 16 Φεβρουαρίου, οἱ κομματικὲς ὀργανώσεις τῆς ΕΔΑ δίνουν πολὺ συχνὰ «γλέντια» μὲ σκοπὸ τὴν ἀνεύρεσι ὀπαδῶν καὶ τὴν στρατολογία τους στὸ κόμμα. Τὰ «γλέντια» αὐτὰ εἶναι δύο εἰδῶν. Εἴτε ἐπίσημα, ὀργανωμένα φανερὰ ἀπὸ τὸ κόμμα, εἴτε ἀνεπίσημα, ὀργανωμένα δῆθεν ἰδιωτικῶς ἀπὸ στελέχη τοῦ κόμματος καὶ μὲ χρήματα τοῦ τελευταίου. Τὰ πρῶτα εἶναι κομματικὲς ἑορτὲς γιὰ ἐπετείους ἢ πανηγυρισμοὺς ἐπιτυχιῶν, συνεστιάσεις καὶ ἐκδρομές. Τὰ δεύτερα εἶναι δῆθεν ἰδιωτικὰ πάρτυ ὅπου ὁ πυρήνας τοῦ κόμματος ἐλέγχει τὰ πάντα, διενεργεῖ προπαγάνδα καὶ φροντίζει νὰ προσηλυτίση καὶ νὰ ἐπιστρατεύση καινούργια μέλη.

Μεγάλη τέτοια δραστηριότητα ἀναπτύσσουν καὶ οἱ παρακομμουνιστικὲς ὀργανώσεις, ἰδίως οἱ «λαμπράκηδες», ποὺ μὲ τὰ «τμήματα νέων» τους δίνουν πολυάριθμα πάρτυ κάθε ἑβδομάδα γιὰ νὰ προσηλυτίσουν τὴν νεολαία. Τὰ «τμήματα νέων» τοῦ ἑλληνοσοβιετικοῦ, τῆς κινήσεως εἰρήνης, κ.λ.π. ὀργανώνουν τὰ σαββατόβραδα χορευτικὲς ἢ μουσικοφιλολογικὲς βραδυὲς πρὸς ἄγραν νέων θυμάτων. Μεγάλη κομμουνιστικὴ δραστηριότης ἀναπτύσεται στὰ γυμνάσια ἀρρένων καὶ θηλέων ἰδίως τῆς πρωτευούσης, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπαρχιακῶν πόλεων. Καὶ ἤδη πυρῆνες κομμουνιστῶν

μαθητῶν δροῦν σὲ πολλὰ σχολεῖα μέσης παιδείας. Προκειμένου νὰ πετύχουν τοὺς σκοπούς των, οἱ κομμουνισταὶ δὲν διστάζουν νὰ σκηνοθετοῦν καὶ ἐρωτικοὺς δεσμοὺς χρησιμοποιώντας καὶ κομματικούς... γόητες ἢ γόησσες.

β) «Ὀνομαστικὲς γιορτὲς ἢ γενέθλια». Στελέχη, μέλη, ὀπαδοὶ τῆς ΕΔΑ ὀργανώνουν τέτοιες γιορτὲς δικές τους ἢ συγγενῶν τους καὶ τὶς μετατρέπουν σὲ εὐκαιρίες γιὰ τὴν ἄσκησι κομμουνιστικῆς προπαγάνδας καὶ στρατολογίας νέων μελῶν.

γ) Σὰν βασικὸ χῶρο γιὰ τὴν ἀνάπτυξι τέτοιας δραστηριότητας ἡ «Αὐγή» ἀναφέρει τὰ «καφενεῖα τῆς συνοικίας» μὲ σκοπὸ τὴν «ζύμωση στοὺς θαμῶνες τους». Οἱ κομμουνισταὶ φροντίζουν νὰ «κατακτοῦν» ὁρισμένα καφενεῖα, κουρεῖα, ταβέρνες, «ἕβγες» κ.λ.π. καὶ νὰ τὰ μετατρέπουν σὲ κέντρα τῆς κομματικῆς τῶν δραστηριότητος. Σὲ ἄλλες περιπτώσεις, τὸ κόμμα φροντίζει νὰ ἀνοίξῃ τέτοια κέντρα ἐμφανίζοντάς τα σὰν ἐπιχειρήσεις φανερῶν ἢ καὶ κρυφῶν ὀπαδῶν του.

***

Ἄλλη μορφὴ εὐρείας ἐπαφῆς μὲ τὶς μᾶζες ποὺ χρησιμοποιοῦν οἱ κομμουνισταί, εἶναι ἡ ὀργάνωσις καὶ διεξαγωγὴ διαφόρων ἐκστρατειῶν γιὰ ἕνα κλάδο ἐργαζομένων ἢ γιὰ ἕνα λαϊκὸ αἴτημα, γιὰ μιὰ συγκεκριμένη ἐπιχείρησι. Ἡ καμπάνια αὐτὴ διεξάγεται ταυτόχρονα δημοσιογραφικὰ (ἀπὸ τὴν «Αὐγή»), κοινοβουλευτικά, (ἐπερώτησις ἀπὸ βουλευτὰς τῆς ΕΔΑ) ὀργανωτικὰ (κινητοποίησις) κ.λ.π. Σκοπὸς νὰ ἔρθουν ὁρισμένες μᾶζες σὲ ἄμεση ἐπαφὴ μὲ τὴν ΕΔΑ.

Σοβαρὴ μορφὴ ἐπικοινωνίας τῆς ΕΔΑ μὲ τὶς ἀριστερὲς ἢ ἀριστερίζουσες μᾶζες, εἶναι καὶ οἱ «μεγάλες λαϊκὲς ἀγωνιστικὲς ἐκδηλώσεις» ὅπως λ.χ. ἡ πορεία τῶν 115 σωματείων (6 Ἀπριλίου), ὁ «μαραθώνιος τῆς εἰρήνης» (17 Μαΐου) τὰ γεγονότα τοῦ Λαυρίου (22 Ἰουλίου) κ.λ.π. Σκοπὸς εἶναι ὁ ἐπαναπατρισμός» τῶν «ἐαμικῶν» μαζῶν στὴν ΕΔΑ.

Ἀκόμη ἕνας τρόπος εἶναι καὶ ἡ διάδοσις τῆς «Αὐγῆς» καὶ τῶν ἄλλων κομμουνιστικῶν ἐντύπων διὰ τῆς ἐγγραφῆς νέων συνδρομητῶν ποὺ ἀποκτοῦν μόνιμη ἐπαφὴ μὲ τὸ κόμμα.

***

Δύο εἶναι οἱ ἄμεσοι σκοποὶ αὐτῆς τῆς μαζικῆς δραστηριότητος τῆς ΕΔΑ. Ἡ «Αὐγή» τῆς 26ης Ἰουλίου 1964, τοὺς καθορίζει ὡς ἑξῆς:

α) «Δυνάμωμα, ἄνδρωση καὶ μαζικοποίηση μαζικῶν φορέων, σωματείων, συλλόγων κ.λ.π.».

Δηλαδὴ μὲ ἄλλα λόγια ἀνάπτυξις τῶν παρακομουνιστικῶν ὀργανώσεων, ποὺ ὁ ἀριθμός, ἡ δραστηριότης, ὁ ρόλος, οἱ δυνατότητες καὶ ἡ σημασία τους αὐξάνουν διαρκῶς στὶς συνθῆκες τοῦ «ἐκδημοκρατισμοῦ» καὶ τῆς καταργήσεως κάθε ἀντικομμουνισμοῦ. Καὶ τὸ Κράτος διευκολύνει αὐτὴν τὴν δραστηριότητα κηρύσσοντας σὰν ἐπικίνδυνες γιὰ τὴν δημοκρατία τίς... ἀντικομμουνιστικὲς ὀργανώσεις! (Ἄλλο ἂν αὐτὲς δὲν εἶναι ἐκεῖνες ποὺ ἔπρεπε καὶ μᾶλλον ζημιὰ παρὰ καλὸ ἔκαναν).

β) «Μαζικοποίηση τοῦ κόμματος, συγκρότηση καὶ ἰσχυροποίηση βάσεών του σὲ τόπους δουλειᾶς τῶν ἐργαζομένων».

Καὶ ἡ ἴδια ἐφημερίδα, ἐξηγεῖ:

«Δηλαδὴ σὲ τελευταία ἀνάλυση ἡ σωστὴ χρησιμοποίηση μορφῶν πλατειᾶς ἐπαφῆς μὲ τὸν λαὸ πρέπει νὰ συνδέεται καὶ συνδέεται σὲ μεγαλύτερο ἢ μικρότερο βαθμὸ καὶ ἀνάλογα μὲ τὸν τρόπο καὶ τὸν βαθμὸ τῆς ἀξιοποίησής της, μὲ τὸ δυνάμωμα τοῦ κόμματός μας καὶ τῶν μαζικῶν φορέων».

(«Αὐγή» 26 Ἰουνίου 1964)

***

Οἱ σκοποὶ αὐτοὶ τῶν κομμουνιστῶν, πραγματοποιοῦνται. Ἤδη, ὅπως ἀναφέρει Κ.Ο. Ἀθηνῶν τῆς ΕΔΑ:

«Ἐπίσης στὴν Ἀθήνα βγήκαμε ἀπὸ τὶς ἐκλογὲς τῆς 16 τοῦ Φλεβάρη μὲ σημαντικὴ αὔξηση τῶν μελῶν μας ποὺ τὴν ὑπολογίζουμε περίπου σὲ 1.500 νέα μέλη ποὺ μᾶς ἐπέτρεψε νὰ καλύψουμε τὸ μῆνα Φλεβάρη τὸ πλάνο αὔξησης τῶν μελῶν ποὺ εἴχαμε ὡς τὸν μῆνα Ἰούνη».

Σήμερα (Ἰούλιος 1964) ὑπολογίζεται ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀργανωμένων μελῶν τῆς ΕΔΑ στὴν Ἀθήνα, εἶναι γύρω στὶς 10.000 ἔναντι 3.500 τοῦ Ἰουνίου 1963. Καὶ ὁ στόχος εἶναι νὰ φθάσουν τὶς τριάντα χιλιάδες. Στὴν Θεσσαλονίκη ὑπερδιπλασιάσθηκε. Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ σὲ ἄλλες πόλεις, ἐνῶ κομματικὲς ὀργανώσεις ἱδρύονται καὶ ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπῆρχαν.

Κομματικὲς ὀργανώσεις ἱδρύονται πιά, γιὰ πρώτη φορὰ σταθερά, καὶ «στοὺς τόπους δουλειᾶς», ποὺ σημαίνει πολλαπλασιασμὸ τῶν δυνατοτήτων τῆς ΕΔΑ νὰ ἐξαπολύῃ ἀπεργίες καὶ ἄλλους μαζικοὺς ἀγῶνες καθὼς καὶ νὰ διεισδύῃ στὰ σωματεῖα τῶν ἐργαζομένων γιὰ νὰ τὰ θέτῃ κάτω ἀπὸ τὸν ἔλεγχό της.

Τέλος, ἄρχισε καὶ ἡ περιπόθητη γιὰ τοὺς κομμουνιστὰς διείσδυσι στὸ χωριό.

Παράλληλα ἀναπτύσονται καὶ οἱ παρακομμουνιστικὲς ὀργανώσεις, μέλη ἄλλωστε τῶν ὁποίων εἶναι καὶ μερικοὶ ὑπουργοί.

***

Φυσικὰ ὅλη αὐτὴ ἡ «μαζικοποίησις» δὲν εἶναι σταθερή. Ἡ ΕΔΑ οὔτε κατακτᾶ οὔτε σταθεροποιεῖ τὸν ἔλεγχό της σὲ ὅλες τὶς μᾶζες ποὺ πλησιάζει.

Τοῦτο ὀφείλεται σὲ λόγους ὑποκειμενικούς, τῆς ΕΔΑ, καὶ ἀντικειμενικούς. Καὶ πρῶτα-πρῶτα, ὀφείλεται στὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἴδια δὲν ἔχει ἀρκετὰ καὶ ἱκανὰ στελέχη γιὰ νὰ φέρουν σὲ πέρας αὐτὸ τὸ ἔργο. Ὁ ὀργανωτικός της μηχανισμὸς εἶναι ἐλαττωματικὸς καὶ συχνὰ ἀποδεικνύεται ἀνίκανος νὰ ἀφομοιώση τὶς νέες μάζες ποὺ πλησιάζει. Καὶ ἡ ἡγεσία της, παρὰ τὴν σχετικὴ βελτίωσι καὶ τῆς συνθέσεώς της, ἀλλὰ κυρίως τῆς γραμμῆς ποὺ ἀκολουθεῖ, παραμένει πάντοτε ἐντυπωσιακὰ κατώτερη ἀπὸ τὶς περιστάσεις.

Ἐξ' ἄλλου, παρὰ τὴν μεταβολὴ τῆς πολιτικῆς καταστάσεως, κατὰ κανόνα, οἱ μεγάλες μᾶζες παραμένουν ἐπιφυλακτικὲς ἀπέναντι στὸν κομμουνισμό. Ἡ **ἐπιφυλακτικότης** αὐτὴ ὀφείλεται καὶ στὴν πολύχρονη συνήθεια τῆς κοινῆς γνώμης καὶ στὴν ρευστότητα τῶν πολιτικῶν μας πραγμάτων.

Ἀλλὰ οἱ παράγοντες αὐτοὶ εἶναι προσωρινοί. Καὶ ἀσφαλῶς, δὲν θὰ ἐξακολουθήσουν νὰ παίζουν τὸν ἀνασχετικό τους ρόλο καὶ στὸ μέλλον, ἂν συνεχισθῆ ἡ ἴδια τακτικὴ συνθηκολογήσεως τοῦ Κράτους μὲ τὸν ἐπιτιθέμενο κομμουνισμό. Γιὰ τὴν ὥρα, τὸ μόνο σίγουρο στοιχεῖο, εἶναι ὅτι γιὰ πρώτη φορὰ μετὰ τὴν ἧττα του στὰ δεκεμβριανά, ὁ ἐσωτερικὸς κομμουνισμὸς βρίσκεται σὲ πραγματικὴ ἄνοδο στὸ ἐπίπεδο τῶν μαζῶν. Τὸ γεγονὸς αὐτό, τοῦ ὁποίου οἱ ἐπιπτώσεις θὰ φανοῦν στὸ προσεχὲς μέλλον, ἔχει τεράστια σημασία γιὰ τὸν τόπο μας. Εἶναι ἡ ἐγκυμοσύνη μιᾶς τρομερῆς ἀπειλῆς.

Ο Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΥ

Ἡ Κυβέρνησις Γ. Παπανδρέου κατέθεσεν ἤδη ὡς γνωστὸν Νομοσχέδιον διὰ τοῦ ὁποίου καταργοῦνται ὅλα τὰ εἰδικὰ μέτρα ἀμύνης τοῦ δημοκρατικοῦ Κράτους ἔναντι τῆς ἀνατρεπτικῆς δραστηριότητος τοῦ κομμουνισμοῦ. Διατηρεῖ μόνον τὸ ἐντελῶς τυπικὸν μέτρον τῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ ΚΚΕ τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει καμμίαν οὐσιαστικὴν σημασίαν διότι δὲν θέτει ἐκτὸς νόμου οὔτε τὸ κομμουνιστικὸν κόμμα, οὔτε τὴν κομμουνιστικὴν δραστηριότητα. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θέτει ἐκτὸς νόμου εἶναι ἁπλῶς ἕνας συνδυασμὸς τριῶν γραμμάτων τοῦ ἀλφαβήτου τὰ ὁποῖα ἐσυμβόλιζαν ἄλλοτε τὸν ἐγχώριον κομμουνισμόν.

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὐτῶν τῶν μέτρων τῆς Κυβερνήσεως Παπανδρέου διὰ τὸν νομικὸν ἀφοπλισμὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἔναντι τοῦ κομμουνισμοῦ, παραθέτομεν τὴν εἰσήγησιν τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου τὸ 1929 διὰ τὴν ψήφισιν εἰδικῶν «μέτρων ἀσφαλείας τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος» ἀπὸ τὸν πρὸ τριακονταπενταετίας κομμουνιστικὸν κίνδυνον.

Ἡ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως Ε. Βενιζέλου ὑποβληθεῖσα πρὸς τὴν Βουλήν, αἰτιολογικὴ ἔκθεσις τοῦ Νόμου 4229 τῆς 25 Ἰουλίου 1929 «περὶ μέτρων ἀσφαλείας τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος», ἀνέφερεν λοιπὸν τὰ ἑξῆς:

> *«Ἀπὸ πολλοῦ, μία μειονότης ἐπιδιώκουσα βιαίας ἀνατροπὰς τοῦ κρατοῦντος κοινωνικοῦ καθεστῶτος τίθησι διὰ τῆς διασπάσεως τῶν ἀρχῶν αὐτοῦ καὶ τῆς προσελεύσεως ὀπαδῶν, πολλάκις δι' ἐκθέσμων καὶ δολίων μέσων, ἐν κινδύνῳ τὴν ἀσφάλειαν τῆς κοινωνίας. Ἡ προστασία τῆς κοινωνίας ἀπὸ τῶν ἐνεργειῶν καὶ μεθόδων αὐτῶν εἶναι ἐπιβεβλημένη. Δὲν πρόκειται περὶ καταδιώξεως ἀρχῶν καὶ ἰδεῶν κοινωνιολογικῶν, φιλοσσοφικῶν ἢ οἰκονομικῶν, διότι τοῦτο θὰ ἀντέκειτο εἰς τὰς βάσεις τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, ἀλλὰ περὶ τῶν ἰδεῶν ἐκείνων ἅτινες βάσιν ἔχουσαι τὴν βιαίαν ἀνατροπὴν καὶ τὴν δι' αὐτῆς ἐπιβολὴν τῆς μειονότητος πρὸς μεταβολὴν τοῦ κοινωνικοῦ συστήματος ἀποτελοῦσι κίνδυνον διὰ τὴν ἡσυχίαν τῶν πολιτῶν. Προσετέθη δὲ παρ' ἡμῖν καὶ ἑτέρα ἐπικίνδυνος τάξις ἀνθρώπων, οἵτινες ἔξωθεν προσφανῶς ὠθούμενοι ὑποστηρίζουσιν ἰδέας αὐτονομήσεως τμήματος τοῦ Κράτους ὑπὸ δικαιολογίας συγγενεῖς πρὸς τὰς τῆς ἀνατροπῆς τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐλλείπει ἐκ τῆς νομοθεσίας ἡμῶν, εἶναι ἡ προληπτικὴ δίωξις τῆς προπαρασκευῆς τῶν τοιούτων ἀνατροπῶν... Ἀναγκαία ἐθεωρήθη καὶ ἡ ρύθμισις τῆς τύχης τῆς περιουσίας τῶν τοιούτων σωματείων ἥτις πολλάκις ἔχει ὕποπτον προέλευσιν».*

Βάσει τοῦ Νόμου αὐτοῦ, ἐπὶ Κυβερνήσεως Ε. Βενιζέλου (Ἰούλιος 1929 — Μάρτιος 1933) ἐξωρίσθησαν 1.600 κομμουνισταί. Αὐτὰ δέ, πρὸ 35 ἐτῶν, ὅταν ὁ κομμουνισμὸς ἴσχυεν μόνον εἰς τὴν Ρωσίαν καὶ τὸ κομμουνιστικὸν κόμμα ἦτο ἀσθενέστατον ἀπὸ πάσης πλευρᾶς.

Ὁ Ε. Βενιζέλος διεκήρυσσεν ΤΟΤΕ τὴν ἀνάγκην λήψεως εἰδικῶν μέτρων διὰ τὴν ἀντιμετώπισίν της.

Ἐνῶ ὁ κ. Γ. Παπανδρέου, ἀρνεῖται ΣΗΜΕΡΟΝ τὴν ὕπαρξιν τῆς ἰδίας ἀπειλῆς καὶ καταργεῖ τὰ εἰδικὰ μέτρα!

ΒΑΛΚΑΝΙΑ

ΟΙ ΣΟΒΙΕΤΟΤΟΥΡΚΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ ΣΤΑΛΙΝ (1)

Ἡ πολιτικὴ τῆς Ρωσίας ἔναντι τῆς Τουρκίας ἀπέβλεπε πάντοτε στὴν ἀπόσπασι αὐτῆς τῆς χώρας ἀπὸ κάθε μὴ φιλικὸ πρὸς τὴν Ρωσία συνασπισμὸ καὶ στὴν περιαγωγή της σὲ θέσι ἐξαρτήσεως ἀπὸ τὴν Μόσχα. Τὴν πολιτικὴ αὐτὴ συνέχισε καὶ ἡ σοβιετικὴ Ρωσία.

Γιὰ νὰ πετύχη τοὺς σκοποὺς του, τὸ Κρεμλῖνο, χρησιμοποιεῖ ἀνάλογα μὲ τὶς περιστάσεις πότε τὴν βία, τὴν πίεσι, τὴν ἀπειλὴ καὶ τὸν ἐκβιασμὸ καὶ πότε τὸ καλόπιασμα τὴν προσέγγισι, τὴν φιλικὴ διείσδυσι καὶ τὶς ἑλκυστικὲς προσφορές. Ἔτσι ἡ τακτικὴ τῆς ΕΣΣΔ ἀπέναντι στὴν Τουρκία εἶναι μία συνεχὴς ἐναλλαγὴ ἐχθρότητος καὶ φιλίας, ἀπειλῶν καὶ ὑποσχέσεων, συγκρούσεων καὶ συνεργασίας. (2)

Ἀμέσως μετὰ τὸν πόλεμο, ὁ Στάλιν υἱοθέτησε ἔναντι τῆς Τουρκίας τὴν σκληρὴ μέθοδο. Τὸν Μάρτιο τοῦ 1945 ἡ ΕΣΣΔ κατήγγειλε τὴν σοβιετοτουρκικὴ συνθήκη τοῦ 1925. Καὶ τὸν Ἰούνιο, ὁ Μόλοτωφ ζήτησε τὴν προσάρτησι τῶν τουρκικῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Κάρς καὶ τοῦ Ἀρνταχὰν στὴν ΕΣΣΔ καθὼς καὶ τὴν ἐγκατάστασι σοβιετικῶν βάσεων στὰ Δαρδανέλλια. Ἡ Τουρκία ἀπέρριψε τὶς σοβιετικὲς ἀπαιτήσεις καὶ ὁ ρωσικὸς τύπος ἐξαπέλυσε μεγάλη ἐκστρατεία γιὰ νὰ ἀποδείξη ὅτι τὸ Κάρς καὶ τὸ Ἀρνταχὰν εἶναι ρωσικὰ ἐδάφη.

Τὸν Ἰούλιο, στὸ Πότσνταμ, ἡ Ρωσία ἔθεσε ζήτημα ἀναθεωρήσεως τῆς Συνθήκης τοῦ Μοντρὲ (1936) γιὰ τὰ Στενά. Οἱ ΗΠΑ καὶ ἡ Ἀγγλία δέχτηκαν, ἀλλὰ τελικὰ οἱ διαπραγματεύσεις ναυάγησαν γιατὶ ἡ Μόσχα ἐπέμενε νὰ θέλη βάσεις στὰ Δαρδανέλλια καὶ ζητοῦσε ἡ νέα Συνθήκη νὰ ὑπογραφῆ μόνον ἀπὸ τὴν ΕΣΣΔ, τὴν Τουρκία, τὴν Βουλγαρία καὶ τὴν Ρουμανία, ἐνῶ οἱ δυτικοὶ ὑπεστήριζαν ὅτι πρέπει νὰ μετάσχουν ὅλες οἱ χῶρες ποὺ ὑπέγραψαν στὸ Μοντρέ, δηλαδὴ ἐκτὸς ἀπὸ τὰ 4 κράτη τοῦ Εὐξείνου καὶ ἡ Ἑλλάδα, ἡ Γιουγκοσλαβία, ἡ Ἀγγλία, ἡ Γαλλία, ἡ Γερμανία καὶ ἡ Ἰταλία.

Οἱ σοβιετοτουρκικὲς σχέσεις παρέμειναν λοιπὸν σὲ ἔντασι καὶ τὸ 1951 ἡ Τουρκία προσχώρησε στὸ ΝΑΤΟ.

***

Οἱ διάδοχοι τοῦ Στάλιν, ἀπεφάσισαν νὰ ἀλλάξουν τακτική. Ἀντὶ γιὰ τὴν «σκληρὴ» γραμμή, υἱοθέτησαν τώρα τὴν «ἐπίθεσι εἰρήνης», ἐλπίζοντας ἔτσι νὰ τὰ καταφέρουν καλύτερα φέρνοντας τὴν Ἄγκυρα σιγὰ - σιγὰ στὰ νερά τους.

Στὶς 30 Μαΐου 1953, τρεῖς μῆνες μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Στάλιν, ὁ Μόλοτωφ ἀνήγγειλε στοὺς τούρκους ὅτι ἡ ΕΣΣΔ παραιτεῖται ἀπὸ τὶς ἐδαφικὲς διεκδικήσεις της στὶς ἐπαρχίες Κάρς, Ἀρνταχὰν καὶ Ἀρτβίν. Μὲ τὸν ἑλιγμὸ αὐτόν, οἱ ἀπόγονοι τοῦ Στάλιν ἤλπιζαν νὰ ματαιώσουν τὺν σύμπηξι τοῦ ΣΕΑΤΟ στὴν ὁποία πρωτοστατοῦσε τότε ἡ Τουρκία.

---

1. Σὰν βάσις γι' αὐτὸ τὸ ἄρθρο χρησιμοποιήθηκε ἡ μελέτη τοῦ Γ. Μπαλλίς, «οἱ σοβιετοτουρκικὲς σχέσεις κατὰ τὴν δεκαετία 1953—63» ποὺ δημοσιεύθηκε στὸ τεῦχος ἀρ. 9/1964 τοῦ Bulletin.

2. Ἴδε τὴν μελέτη «Τουρκία καὶ Ρωσία» στὸ τεῦχος μας τοῦ Ἀπριλίου 1960 σελ. 16.

Γιὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴν ἵδρυσι τοῦ ΣΕΑΤΟ καὶ τὴν σύναψι τῆς τριμεροῦς συμμαχίας Γιουγκοσλαβίας — Ἑλλάδος - Τουρκίας, οἱ σοβιετικοὶ ἡγέτες ἄρχισαν νὰ βομβαρδίζουν τὴν τελευταία μὲ δελεαστικὲς προτάσεις.

Ἔτσι ἡ Μόσχα ἐγκατέλειψε τὴν ἀπαίτησί της νὰ ἔχη βάσεις στὸν Βόσπορο καὶ στὰ Δαρδανέλλια καὶ πρότεινε στὴν Τουρκία διμερεῖς συνομιλίες γιὰ τὴν ρύθμισι τοῦ θέματος τῶν Στενῶν ἐφ' ὅσον ἡ Συνθήκη τοῦ Μοντρὲ ἔληγε τὸ 1956. Ἡ Τουρκία ἀπάντησε ὅτι τὸ θέμα δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ διευθετηθῆ μὲ διμερεῖς μόνον συνομιλίες.

Τὸ Κρεμλῖνο ὅμως δὲν ἀπογοητεύθηκε. Στὶς 19 Ἰουλίου 1953, ἡ ΕΣΣΔ ἀνήγγειλε ἐπίσημα τὴν ὁριστική της παραίτησι ἀπὸ κάθε διεκδίκησι ἐπὶ τουρκικῶν ἐδαφῶν καὶ ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμία της γιὰ φιλικὲς σχέσεις μὲ τὴν Ἄγκυρα.

Τὸν ἴδιο μῆνα, ἡ Μόσχα προσφέρθηκε νὰ δεχθῆ τὴν ρύθμισι τοῦ θέματος σχετικὰ μὲ τὸ φρᾶγμα τοῦ Σανταραμπάντ. Τὸ 1927 εἶχε συμφωνηθῆ νὰ ἀνεγερθῆ στὸ σοβιετικὸ ἔδαφος αὐτὸ τὸ φρᾶγμα. Ἡ Τουρκία θὰ κατέβαλλε τὰ μισὰ ἔξοδα καὶ θὰ ἔπαιρνε τὸ μισὸ ἀπὸ τὸ νερὸ ποὺ θὰ ἐξασφάλιζε τὸ ἔργο, γιὰ νὰ ἀρδεύη τὴν κοιλάδα τοῦ Ἰγκντίρ. Τὸ φρᾶγμα ἔγινε, ἀλλὰ ἡ ΕΣΣΔ ἀγνόησε τὴν συμφωνία. Μόνο τὸν Ἰούλιο τοῦ 1953 οἱ ἐπίγονοι τοῦ Στάλιν ἀνέφεραν στοὺς τούρκους ποιὸ εἶναι τὸ μερίδιό τους στὸ κόστος καὶ τὸν Σεπτέμβριο, ὑπεγράφη συμφωνία μὲ τὴν ὁποία τακτοποιήθηκε τὸ ζήτημα.

***

Παρὰ τὴν ψυχρὴ ἐπιφυλακτικότητα τῶν τούρκων, ἡ ΕΣΣΔ συνέχισε καὶ κατὰ τὸ 1954 τὴν ἐπίθεσι εἰρήνης. Διαμαρτυρήθηκε βέβαια γιὰ τὴν ἵδρυσι τοῦ ΣΕΑΤΟ ποὺ συνέστησαν τὸν Μάρτιο αὐτοῦ τοῦ ἔτους ἡ Τουρκία, τὸ Ἰράκ, τὸ Ἰράν, τὸ Πακιστὰν καὶ ἡ Ἀγγλία, ἀλλὰ διατήρησε τὸν φιλικὸ τόνο στὶς σχέσεις της μὲ τοὺς τούρκους προσπαθῶντας νὰ τοὺς πείση «μὲ τὸ μαλακό» νὰ παύσουν νὰ δυσπιστοῦν ἀπέναντί της. Ὁ τύπος καὶ τὸ ραδιόφωνο τῆς ΕΣΣΔ ἄρχισαν ἐκείνη τὴν ἐποχὴ νὰ προβάλλουν τὸν Κεμὰλ σὰν μεγάλο ἥρωα, νὰ ἐξυμνοῦν τὸν ἀγῶνα τῶν τούρκων κατὰ τῶν ἑλλήνων τὸ 1920—22 καὶ νὰ ὑπενθυμίζουν τὴν ἀποφασιστικὴ βοήθεια ποὺ ἔδωσαν ὁ Λένιν καὶ ἡ ΕΣΣΔ σ' αὐτὸν τὸν ἀγῶνα.

***

Τὸ 1955 οἱ σοβιετικοὶ ἄρχισαν νὰ παραπονοῦνται γιατὶ οἱ τοῦρκοι δὲν ἔδειχναν ἀνταπόκρισι στὶς φιλικές τους χειρονομίες. Τὸν Φεβρουάριο, μιλῶντας στὸ Ἀνώτατο Σοβιέτ, ὁ Μολότωφ εἶπε ὅτι ἡ ΕΣΣΔ ἐπιθυμεῖ φιλικὲς σχέσεις μὲ τὴν Τουρκία ἀλλὰ ἡ πολιτικὴ τῆς τελευταίας προκαλεῖ δυσχέρειες. Ἡ Τουρκία ἀπάντησε ὅτι ἡ δυσπιστία της δικαιολογεῖται πλήρως ἀπὸ τὴν ἐχθρικὴ πρὸς αὐτὴν πολιτικὴ τῆς ΕΣΣΔ ὡς τὸ 1953. Ὁ Χρουστσὼφ ἔκανε τότε ἕνα θεαματικὸ τέχνασμα. Τὸν Νοέμβριο, δήλωσε ὅτι ὑπεύθυνος γιὰ τὶς ἐδαφικὲς διεκδικήσεις τῆς ΕΣΣΔ σὲ βάρος τῆς Τουρκίας ἦταν ὁ... Μπέρια! (ὅπως ἦταν δῆθεν ὑπεύθυνος καὶ γιὰ τὴν στάσι τῆς Μόσχας ἔναντι τῆς Γιουγκοσλαβίας).

***

Τὸ 1956, ἡ ΕΣΣΔ δυνάμωσε τὴν προσπάθειά της νὰ πείση τὴν Ἄγκυρα νὰ χαλαρώση τοὺς δεσμούς της μὲ τὴν Δύσι. Στὶς 5 Φεβρουαρίου διαμαρτυρήθηκε ἔντονα γιὰ τὴν ἐξαπόλυσι ἀναγνωριστικῶν ἀεροστάτων στὸν σοβιετικὸ χῶρο ἀπὸ τουρκικὸ ἔδαφος καὶ δύο ἡμέρες ἀργότερα ἡ «Πράβντα» πρότεινε τὴν ἀποκατάστασι φιλικῶν σχέσεων ἀνάμεσα στὶς δυὸ χῶρες, πρᾶγμα ποὺ «ἐξαρτᾶται ἀποκλειστικὰ καὶ μόνον ἀπὸ τὴν καλὴ θέλησι τῶν τούρκων ἰθυνόντων». Ἡ ἐφημερίδα παρέθετε μάλιστα καὶ αὐτοκριτικὴ τοῦ Χρουστσὼφ ποὺ ἔλεγε ὅτι καὶ οἱ σοβιετικοὶ ὑπῆρξαν ἐπίσης ὑπεύθυνοι γιὰ τὶς κακὲς σχέσεις τοῦ παρελθόντος καὶ διαβεβαίωνε ὅτι τώρα ἡ στάσις τῆς Μόσχας ἄλλαξε ὁριστικά. Ἡ σοβιετικὴ προπαγάνδα ἐπέμενε ὅτι οἱ οἰκονομικὲς καὶ πολιτικὲς δυσχέρειες τῆς Τουρκίας ὀφείλονται στὴν ἐξάρτησί της ἀπὸ τὶς ΗΠΑ καὶ ὅτι ἂν ἡ Ἄγκυρα ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὸ ΝΑΤΟ καὶ τὸ ΣΕΑΤΟ, ὄχι μόνον θὰ ἐξομαλύνη τὶς σχέσεις της μὲ τὴν Μόσχα ἀλλὰ καὶ θὰ κερδίση τὴν εὐημερία χάρις στὰ μεγάλα δάνεια ποὺ εἶναι πρόθυμη νὰ τῆς δώση σ' αὐτὴν τὴν περίπτωσι ἡ ΕΣΣΔ.

Στὶς 16 Μαρτίου ὅλες οἱ ἐφημερίδες τῆς Μόσχας δημοσίευσαν τὰ τηλεγραφήματα ποὺ ἀντάλλαξαν ὁ Βοροσίλωφ καὶ ὁ Μπαγιὰρ γιὰ τὴν 35η ἐπέτειο τῆς σοβιετοτουρκικῆς συνθήκης φιλίας τοῦ 1921 (Λένιν—Κεμάλ). Στὶς 7 Ἀπριλίου, ἡ «Πράβντα» ἔρριχνε τὴν ἰδέα τῆς ὑπογραφῆς ἑνὸς νέου σοβιετοτουρκικοῦ συμφώνου μὴ ἐπιθέσεως.

***

Τὸ 1957, ἡ Τουρκία ζητοῦσε μεγαλύτερη οἰκονομικὴ βοήθεια ἀπὸ τὶς ΗΠΑ καὶ στὸ τουρκικὸ κοινοβούλιο ἀκούστη-

καν φωνὲς ὅτι ἂν ἡ Ἀμερικὴ δὲν ἀνταποκριθῆ τότε οἱ Τοῦρκοι μποροῦν νὰ ἀπευθυνθοῦν ἀλλοῦ, δηλ. στὴν ΕΣΣΔ.

Ἀκριβῶς ἐκείνη τὴν στιγμὴ ἡ Μόσχα ἔστειλε σὰν νέο πρεσβευτή της στὴν Ἄγκυρα τὸν Ν. Ρίζωφ, πρώην ὑπουργὸ τῆς ἐλαφρᾶς βιομηχανίας, ποὺ τὸ 1935 εἶχε ἐργασθῆ σὰν σοβιετικὸς εἰδικὸς στὴν οἰκοδόμησι τῶν τουρκικῶν ὑφαντουργείων στὴν Καισάρεια καὶ στὸ Ναζιλλί. Ἦταν δηλαδὴ ὁ κατάλληλος ἄνθρωπος γιὰ τὴν προώθησι τῆς οἰκονομικῆς συνεργασίας μεταξὺ ΕΣΣΔ — Τουρκίας.

Τὸν ἴδιο χρόνο ὅμως τὸ φθινόπωρο, ξέσπασε ἡ κρίσις τῆς Συρίας ποὺ ἔκανε τὴν Μόσχα νὰ ἀσκήση γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ καὶ τὴν τακτικὴ τῆς δυναμικῆς πιέσεως ἔναντι τῆς Τουρκίας. Στὴν Συρία εἶχε σχηματισθῆ φιλοκομμουνιστικὴ κυβέρνησις ποὺ κατηγοροῦσε τὴν Τουρκία ὅτι ἑτοίμαζε εἰσβολή. Ἡ Μόσχα ὑποστήριξε τὴν κυβέρνησι τῆς Συρίας καὶ ἀπηύθυνε προειδοποιητικὲς διακοινώσεις πρὸς τὴν Τουρκία, ἡ ὁποία μὲ τὴν σειρά της διαμαρτυρήθηκε γιὰ τὴν ἀποστολὴ σοβιετικῶν ὅπλων στὴν Συρία. Στὶς 20 Ὀκτωβρίου ἡ ΕΣΣΔ ἀπαίτησε τὴν ἀποχώρησι τῶν τουρκικῶν στρατευμάτων ἀπὸ τὴν τουρκικὴ μεθόριο. Στὶς 30 Ὀκτωβρίου ὅμως, ὁ Χρουστσὼφ μιλῶντας σὲ δεξίωσι τῆς τουρκικῆς πρεσβείας στὴν Μόσχα δήλωσε κατηγορηματικὰ ὅτι δὲν θὰ ὑπάρξη ρωσσοτουρκικὸς πόλεμος καὶ κατήγγειλε τὴν «τυχοδιωκτικὴ πολιτική» τοῦ στρατάρχη Ζούκωφ ποὺ μόλις εἶχε καθαιρεθῆ, ὑπονοώντας ὅτι αὐτὸς ἦταν δῆθεν ὑπαίτιος γιὰ τὴν ὀξύτητα στὶς σχέσεις τῶν δύο χωρῶν.

Τὸν Νοέμβριο, ὁ Μπουλγκάνιν διαβεβαίωσε τὸν Μεντερὲς ὅτι ἡ ΕΣΣΔ δὲν ἐξόπλιζε τὴν Συρία καὶ ὅτι ἤθελε τὴν φιλία μὲ τὴν Τουρκία. Μιλῶντας γι' αὐτὴν τὴν σοβιετικὴ τακτικὴ τῆς ἐναλλαγῆς «σκληρῆς» καὶ «μαλακῆς» γραμμῆς, ὁ τοῦρκος καθηγητὴς Ἐσμέρ, ἔγραφε στὴν «Οὐλούς» τὰ ἑξῆς:

«Ἂν θέλουμε νὰ συνοψίσουμε τὰ τελευταῖα 40 χρόνια τῶν σχέσεων ἀνάμεσα στὴν Ρωσία καὶ στὴν Τουρκία, μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι οἱ σοβιετικοὶ μᾶς ἀπειλοῦν ὅποτε αἰσθάνονται τὸν ἑαυτό τους σὲ θέσι ἰσχύος καὶ ζητοῦν τὴν φιλία μας ὅταν αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκη της».

***

Κατὰ τὸ 1958, τὸ πιὸ δραματικὸ γεγονὸς στὴν Μ. Ἀνατολὴ ὑπῆρξε ἡ κρίσις τοῦ Λιβάνου ποὺ ξέσπασε μὲ τὶς ταραχὲς τοῦ Μαΐου. Ἡ ΕΣΣΔ ἄρχισε καὶ πάλι νὰ κατηγορῆ τὴν Τουρκία ὅτι ἑτοιμάζει ἔνοπλη ἐπέμβασι στὸν Λίβανο, στὴν Συρία καὶ στὸ Ἰρὰκ καὶ νὰ τὴν καλῆ μὲ διακοινώσεις νὰ ἀπόσχη ἀπὸ παρόμοιες ἐνέργειες. Ἡ Τουρκία ἀπάντησε ὅτι οἱ σοβιετικοὶ ἰσχυρισμοὶ εἶναι ἐντελῶς ἀβάσιμοι.

Ἡ στάσις αὐτὴ τῆς ΕΣΣΔ εἶχε ἀποτέλεσμα ἀντίθετο ἀπὸ τὸ ἐπιδιωκόμενο. Ἡ Τουρκία συνῆψε διμερῆ στρατιωτικὴ συμμαχία μὲ τὶς ΗΠΑ καὶ ἡ Μόσχα, ἀναγκάσθηκε τὸν Δεκέμβριο τοῦ ἰδίου ἔτους νὰ ἀπευθύνη νέες διαμαρτυρίες γι' αὐτὴν τὴν ἐνέργεια ποὺ κατὰ τὸν Γκρομύκο, «μετατρέπει τὴν Τουρκία σὲ στρατιωτικὸ προγεφύρωμα ξένων δυνάμεων, στρεφόμενο κατὰ τῆς ἀσφαλείας τῆς ΕΣΣΔ».

***

Οἱ κρίσεις τῆς Συρίας καὶ τοῦ Λιβάνου, καθὼς καὶ ἡ ὑπογραφὴ τῆς διμεροῦς ἀμερικανοτουρκικῆς συμμαχίας, ψύχραναν τὶς τουρκοσοβιετικὲς σχέσεις καὶ ἀνέστειλαν τὴν σοβιετικὴ «ἐπίθεσι εἰρήνης» γιὰ τὴν κατάκτησι τῶν ἰθυνόντων τῆς Ἀγκύρας. Ἡ ψυχρότης αὐτὴ συνεχίσθηκε καὶ κατὰ τὸ 1959.

Τὸν Ἰούνιο, ἡ Τουρκία ζήτησε ἀπὸ τὴν ΕΣΣΔ νὰ σταματήση τὴν προπαγανδιστικὴ δραστηριότητα τῆς πρεσβείας της στὴν Ἄγκυρα. Τὸν Αὔγουστο σὲ μεθοριακὸ ἐπεισόδιο κοντὰ στὸ χωριὸ Πόσωφ τοῦ Κάρς, οἱ ρῶσοι σκότωσαν ἕνα τοῦρκο στρατιώτη.

***

Τὸ 1960, σημειώθηκε ξαφνικὴ στροφή. Στὶς 12 Ἀπριλίου, ἀνακοινώθηκε ὅτι ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Τουρκίας Μεντερὲς θὰ ἐπισκεπτόταν τὴν ΕΣΣΔ τὸν Ἰούλιο. Ἡ ἀνακοίνωσις αὐτή, ποὺ αἰφνιδίασε τὸν τουρκικὸ λαό, ἦταν ἡ ἀφετηρία μιᾶς πραγματικῆς ὑφέσεως στὶς σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν.

Ἐπὶ τέλους, ἡ τακτικὴ τῶν ἐπιγόνων τοῦ Στάλιν εἶχε ἀρχίσει νὰ ἀποδίδη τοὺς καρπούς της. Βασικὸ ρόλο ὅμως στὴν ἀπόφασι τοῦ Μεντερὲς ἔπαιξε καὶ ἡ κακὴ οἰκονομικὴ κατάστασι τῆς χώρας του ποὺ εἶχε ἐπείγουσα ἀνάγκη ἀπὸ νέες πιστώσεις. Ἐπίσης, στὴν ἀπόφασι τοῦ Μεντερὲς συνέβαλαν ἡ κακὴ ἐξέλιξις τῶν ἐσωτερικῶν πολιτικῶν πραγμάτων τῆς χώρας του καὶ οἱ δυσχέρειες ποὺ συναντοῦσε ἡ κυβέρνησίς του στὴν διατήρησί της στὴν ἐξουσία.

Τὸν Μάϊο, ὁ Μεντερὲς ἀνετράπη καὶ ἡ ἐπίσκεψίς του στὴν Μόσχα ματαιώθηκε. Τὸ φάρμακο τῆς σοβιετικῆς βοήθειας δὲν τὸν ἔσωσε. Ταυτόχρονα, στὶς 9 Μαΐ-

ου, ἡ τουρκικὴ βουλὴ ἐπεκύρωσε τὸ ἀμερικανοτουρκικὸ ἀμυντικὸ σύμφωνο.

Ἡ Μόσχα ὅμως δὲν ἀπαγοητεύθηκε. Ἄρχισε ἀμέσως μὲ ζῆλο τὴν προσπάθεια προσεταιρισμοῦ τῆς νέας τουρκικῆς κυβερνήσεως ὑπὸ τὸν στρατηγὸ Γκιουρσέλ, ἐλπίζοντας ὅτι αὐτὴ θὰ εἶχε οὐδετερόφιλες τάσεις.

Στὶς 28 Ἰουνίου, ὁ Χρουστσὼφ ἔστειλε μήνυμα πρὸς τὸν Γκιουρσὲλ στὸ ὁποῖο κατηγοροῦσε τὴν «προηγούμενη τουρκικὴ κυβέρνησι» σὰν ὑπεύθυνη γιὰ τὴν μὴ ἀνάπτυξι τῶν τουρκοσοβιετικῶν σχέσεων, ὑπενθύμιζε τὴν φιλία Λένιν — Κεμὰλ καὶ κατέληγε:

«Ἡ σοβιετικὴ κυβέρνησις κατανοεῖ τὴν ἐπιθυμία σας ὅπως ἡ Τουρκία, παρὰ τὰς δεσμεύσεις ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ τὶς ὑφιστάμενες συμμαχίες, ἀκολουθήση μία ἀνεξάρτητη πολιτική. Ἐμεῖς, στὴν ΕΣΣΔ, ἐπιθυμοῦμε πάνω ἀπ' ὅλα νὰ δοῦμε τὶς γειτονικές μας χῶρες νὰ εὐημεροῦν καὶ νὰ ἀκολουθοῦν ἀνεξάρτητη πολιτική».

Τὸν Ὀκτώβριο, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς 37ης ἐπετείου τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας, ἡ Μόσχα κατήγγειλε καὶ πάλιν τὸν Μεντερὲς σὰν πρωταγωνιστῆ τοῦ ΝΑΤΟ καὶ κάλεσε τὴν Τουρκία νὰ ἀκολουθήση τὸν δρόμο τῆς οὐδετερότητος, προσεγγίζοντας τὴν ΕΣΣΔ ποὺ σ' αὐτὴν τὴν περίπτωσι θὰ τῆς παράσχη οὐσιαστικὴ οἰκονομικὴ βοήθεια. Στὶς 17 Ὀκτωβρίου ὁ Γκιουρσὲλ ἀποκάλυψε τὶς σοβιετικὲς προτάσεις γιὰ βοήθεια, τὶς ὁποῖες ὅμως ἡ Ἄγκυρα δὲν δέχθηκε ἀρνούμενη νὰ διακόψη τοὺς δεσμούς της μὲ τὴν Δύσι.

***

Τὸ 1961, τὸ Κρεμλῖνο συνέχισε τὴν προσπάθειά του νὰ προσεγγίση τὸ νέο τουρκικὸ καθεστώς. Στὶς 16 Μαρτίου, οἱ δύο χῶρες ἀντάλλαξαν μηνύματα γιὰ τὴν 40η ἐπέτειο τῆς συνθήκης φιλίας ποὺ εἶχαν συνάψει ὁ Λένιν καὶ ὁ Κεμάλ. Στὸ σοβιετικὸ μήνυμα ἀνεφέροντο τὰ ἑξῆς:

«Αὐτὸ τὸ ἱστορικὸ σύμφωνο ἀνάμεσα στὰ δύο ἔθνη μας ὑπεγράφη ἀπὸ τὸν Λένιν καὶ τὸν Κεμὰλ Ἀτατούρκ, σὲ μία στιγμὴ ποὺ καὶ οἱ δύο, παλεύαμε, πλάϊ-πλάϊ, ἐναντίον τῶν δυνάμεων τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ (3) καὶ ἐπέτρεψε στὴν Τουρκία νὰ κατακτήση τὴν ἀνεξαρτησία της καὶ νὰ ἐγκαθιδρύση φιλικὲς σχέσεις μὲ τὴν ΕΣΣΔ».

Ταυτόχρονα, ἡ Μόσχα πίεζε τὴν Ἄγκυρα νὰ ἐγκαταλείψη ὡρισμένες πλευρὲς τῆς πολιτικῆς της. Λ.χ. ἡ «Ἰσβέστια» τῆς 28 Μαΐου ἔγραφε ὅτι ἡ ὕπαρξις ἀμερικανικῶν πυραύλων στὸ τουρκικὸ ἔδαφος εἶναι πολιτικὴ ἀντίθετη πρὸς τὶς ἀρχὲς τοῦ Ἀτατούρκ. Καὶ στὶς 15 Ἰουλίου, τόνιζε ὅτι ἡ ἀντικομμουνιστικὴ πολιτικὴ τῆς Ἄγκυρας ἔρχεται σὲ σύγκρουσι πρὸς τὴν ἀρχὴ τοῦ Κεμὰλ γιὰ σχέσεις καλῆς γειτονίας.

***

Κατὰ τὸ 1962, ἡ Μόσχα, ἀπογοητευμένη καὶ ἀπὸ τὸ νέο τουρκικὸ καθεστώς, ἄρχισε νὰ «σκληραίνη» τὴν στάσι της χωρὶς ὅμως νὰ ἐγκαταλείψη καὶ τὴν προσπάθεια δελεασμοῦ.

Τὸν Ἀπρίλιο, κατηγόρησε ὑπαλλήλους τῆς Τουρκικῆς πρεσβείας στὴν σοβιετικὴ πρωτεύουσα ὅτι ἔκαναν λαθρεμπόριο συναλλάγματος καὶ ἐμπορευμάτων.

Τὸν Αὔγουστο σημειώθηκαν συνοριακὰ ἐπεισόδια στὸ Κάρς, χωρὶς θύματα.

Τὸν Νοέμβριο, σοβιετικὰ ἀεροπλάνα πέταξαν πάνω ἀπὸ τουρκικὲς θέσεις στὸ Κάρς.

Στὶς 29 Ὀκτωβρίου, ὁ Μπρεζνιὲφ ἔστειλε ἐγκάρδιο μήνυμα πρὸς τὸν Γκιουρσὲλ γιὰ τὴν 39η ἐπέτειο τῆς τουρκικῆς ἐπαναστάσεως ἐκφράζοντας τὴν ἐλπίδα ὅτι οἱ σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν θὰ ἀναπτυχθοῦν πρὸς ἀμοιβαῖον συμφέρον τους.

Καὶ τὸν Νοέμβριο, τὸ Ἀνώτατο Σοβιὲτ κάλεσε τὴν τουρκικὴ βουλὴ νὰ στείλη ἀντιπροσωπεία της νὰ ἐπισκεφθῆ τὴν ΕΣΣΔ.

***

Τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1963, ἡ τουρκικὴ βουλὴ δέχθηκε τὴν πρόσκλησι τοῦ Ἀνωτάτου Σοβιέτ. Ταυτόχρονα ὁ τοῦρκος ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν Ἔρκιν, διακήρυξε τὴν πρόθεσι τῆς κυβερνήσεώς του «νὰ ἀναπτύξη τὶς σχέσεις μὲ τὴν ΕΣΣΔ ἐπάνω στὴν βάσι τῆς καλῆς γειτονίας».

Ἡ ἀπομάκρυνσις τῶν ἀμερικανικῶν πυραύλων ἀπὸ τὸ τουρκικὸ ἔδαφος διευκόλυνε τὴν μείωσι τῆς σοβιετοτουρκικῆς ἐντάσεως. Χαρακτηριστικὸ σημάδι ὑπῆρξε σχετικὰ καὶ ἡ κατάργησις τῆς ἀπαγορεύσεως γιὰ εἴσοδο ξένων στὶς μεθοριακὲς περιοχὲς τοῦ Κὰρς καὶ τοῦ Ἐρζερούμ.

***

Τὸ 1964, ἡ κρίσις τοῦ κυπριακοῦ ἔφερε μία νέα ἐμπλοκὴ στὶς τουρκοσοβιετικὲς σχέσεις. Οἱ σοβιετικοὶ πάντως χρη-

(3) «Δυνάμεις τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ» προκειμένου γιὰ τὴν Τουρκία ἦσαν κυρίως οἱ ἕλληνες!

σιμοποιοῦν ἔντεχνα τὸ κυπριακὸ γιὰ νὰ πιέσουν τὴν Ἄγκυρα καὶ νὰ τὴν ἀναγκάσουν νὰ προσεγγίση τὴν Μόσχα. Γι' αὐτὸ παρὰ τὶς συμφωνίες μὲ τοὺς κυπρίους καὶ τὴν σχετικὴ ὑποστήριξι τοῦ Μακαρίου, ἡ Μόσχα, κατὰ τὴν διάρκεια τῆς κυπριακῆς κρίσεως πρόσφερε οἰκονομικὴ καὶ τεχνικὴ βοήθεια στὴν Τουρκία, ἀποφάσισε νὰ στείλη ἀντιπροσωπεία τοῦ Ἀνωτάτου Σοβιὲτ γιὰ ἐπίσκεψι στὴν Ἄγκυρα καὶ προσκάλεσε τὸν Ἔρκιν στὴν Ρωσία ὅπου συζήτησε ἀνάμεσα στὰ ἄλλα καὶ τὸ κυπριακὸ γιὰ τὸ ὁποῖο τὸ Κρεμλῖνο τὸν διαβεβαίωσε ὅτι εἶναι ἐναντίον τῆς Ἑνώσεως τῆς νήσου μὲ τὴν Ἑλλάδα.

***

Ἡ «ἐπίθεσις εἰρήνης» ποὺ ἐξαπέλυσαν γιὰ τὴν προσέγγισι μὲ τὴν Τουρκία οἱ διάδοχοι τοῦ Στάλιν, συμπληρώθηκε καὶ ἀπὸ οἰκονομικὴ καὶ ἐμπορικὴ ἐπίθεσι.

Τὴν 1η Δεκεμβρίου 1954 ὕστερα ἀπὸ σοβιετικὴ πρωτοβουλία, ὑπεγράφη συμφωνία γιὰ ἀνταλλαγὴ προϊόντων ἀνάμεσα στὶς δύο χῶρες. Ἤδη, τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1953 εἶχαν συμφωνήσει γιὰ τὴν ἀπὸ κοινοῦ ἐκμετάλλευσι τοῦ φράγματος τοῦ Σανταραμπάντ.

Κατὰ τὸ 1954 ἡ ΕΣΣΔ ἔκανε δελεαστικὲς προτάσεις γιὰ αὔξησι τῆς ἀνταλλαγῆς ἐμπορευμάτων ἀνάμεσα στὶς δύο χῶρες. Οἱ προτάσεις αὐτὲς εἶχαν ἀπήχησι στὴν Τουρκία ποὺ πάσχοντας ἀπὸ ἔλλειψι συναλλάγματος δὲν ἦταν σὲ θέσι νὰ προμηθεύεται τὰ εἴδη ποὺ χρειάζεται, ἀπὸ τὴν Δύσι. Ἡ ΕΣΣΔ πρότεινε ἐπίσης νὰ κατασκευάση τρία ἐργοστάσια στὴν Τουρκία τὰ ὁποῖα ἡ τελευταία νὰ ἐξοφλήση σὲ 30 χρόνια.

Τὸ 1954 ἤδη, ἡ Τουρκία ἀπερρόφησε τὸ 15% τοῦ συνόλου τῶν ἐξαγωγῶν τοῦ σοβιετικοῦ μπλὸκ ἐνῶ τὸ 1953 εἶχε ἀπορροφήσει μόνο τὸ 7%.

Τὸ 1955, ἡ ἀνάπτυξις τῶν σοβιετοτουρκικῶν οἰκονομικῶν σχέσεων συνεχίσθηκε. Καὶ ἡ ΕΣΣΔ χάρισε θεαματικὰ στὴν Τουρκία τὸν ἰατρικὸ ἐξοπλισμὸ ποὺ εἶχε παρουσιάσει στὴν 25η διεθνῆ ἔκθεσι τῆς Σμύρνης. Πρότεινε ἐπίσης νὰ κατασκευάση στὴν Τουρκία ἕνα συγκρότημα ἐργοστασίων γυαλιοῦ καὶ καυστικῆς σόδας ἀξίας 15 ἑκ. δολλαρίων.

Ἡ Τουρκία, ὑποφέροντας οἰκονομικά, ἔχοντας ἀνάγκη ἀπὸ πιστώσεις καὶ ἀπὸ αὔξησι τῶν ἐξαγωγῶν της, ἄρχισε νὰ προσελκύεται ἀπὸ τὶς σοβιετικὲς προσφορές. Ὅπως ἔγραφαν οἱ «Νιοὺ Γυόρκ Τάϊμς» τῆς 14ης Αὐγούστου 1957, «στὸν σοβιετικὸ συνασπισμὸ ἡ Τουρκία βρῆκε μία ἕτοιμη ἀγορὰ γιὰ τὰ ὑψηλοῦ κόστους προϊόντα της παίρνοντας σὲ ἀντάλλαγμα ἐξ ἴσου ὑψηλοῦ κόστους σοβιετικὰ προϊόντα».

Τὸ 1953, ἡ Τουρκία κατηύθυνε πρὸς τὸν σοβιετικὸ συνασπισμὸ τὸ 5% τῶν ἐξαγωγῶν της καὶ πραγματοποιοῦσε ἀπὸ ἐκεῖ τὸ 7% τοῦ συνόλου τῶν εἰσαγωγῶν της. Τὸ 1957, τὰ ἀντίστοιχα ποσοστὰ ἦσαν 15% καὶ 22,2%.

Συνεχίζοντας τὶς προσφορές τους, οἱ σοβιετικοὶ πρότειναν τὸ 1957 ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἐργοστάσια γυαλιοῦ καὶ σόδας νὰ οἰκοδομήσουν καὶ ἕνα ἐργοστάσιο συνθετικῶν ἰνῶν καὶ νὰ ἐφοδιάσουν τὴν Τουρκία μὲ ὑφαντουργικὲς ἐγκαταστάσεις καὶ 2.000 φορτηγὰ αὐτοκίνητα. Ὅλα αὐτὰ μὲ μακροπρόθεσμες πιστώσεις καὶ τόκο 2,5%.

Τὸ 1959, 22 τοῦρκοι ἐργάτες γυαλιοῦ πῆγαν νὰ εἰδικευθοῦν στὴν ΕΣΣΔ, ἐνῶ 50 σοβιετικοὶ τεχνικοὶ ἦρθαν νὰ ἐγκαταστήσουν τὰ μηχανήματα. Τὸ ἐργοστάσιο γυαλιοῦ ποὺ ἡ κατασκευή του στὴν Κωνσταντινούπολι τελείωσε τὸ 1961 ἦταν ἡ πρώτη σοβιετικὴ ἐπένδυσις στὴν Τουρκία ὕστερα ἀπὸ 30 χρόνια. Εναι τὸ μεγαλύτερο ἐργοστάσιο γυαλιοῦ στὴν Μ. Ἀνατολή.

Ἄλλη θεαματικὴ ἐνέργεια τῆς ΕΣΣΔ ἦταν ἡ ἑξῆς: ἡ Τουρκία ἤθελε νὰ κάνη ἔργα γιὰ τὴν ὕδρευσι τῆς Ἄγκυρας, μεταφέροντας τὰ νερὰ τοῦ Σαγγαρίου. Οἱ ΗΠΑ καὶ ἄλλες δυτικὲς χῶρες ἔκαναν σχετικὲς προσφορὲς ἀλλὰ ἤθελαν πληρωμὴ τοῖς μετρητοῖς καὶ σὲ συνάλλαγμα. Ἡ ΕΣΣΔ, πρόσφερε γιὰ τὸ ἴδιο ἔργο πίστωσι ἀξίας 50 ἑκ. δολλαρίων!

Μιὰ ἄλλη μέθοδος τῆς Μόσχας ἦταν ἡ ἐνθάρρυνσις ἐπισκέψεων τούρκων εἰδικῶν στὴν ΕΣΣΔ. Τὸ 1959 πῆγαν στὴν Ρωσία ὕστερα ἀπὸ πρόσκλησι, μὲ πληρωμένα ὅλα τὰ ἔξοδα, ὁ τοῦρκος ὑπουργὸς τῆς ὑγείας καὶ 7 ἰατροί. Ἦταν ἡ πρώτη ἐπίσκεψις τούρκου ὑπουργοῦ στὴν ΕΣΣΔ ἀπὸ τὸ 1939.

Τὸ 1960, ἐπισκέφθηκε τὴν Ρωσία, μία ἀντιπροσωπεία τῆς Ἑνώσεως Ἐμπορικῶν Ἐπιμελητηρίων τῆς Τουρκίας.

Τὸ 1962 ο ἡρῶσοι πρόσφεραν νέα πίστωσι 100 ἑκ. δολλαρίων μὲ τόκο 1,5%. Ταυτόχρονα, κάλεσαν τὸν πρωθυπουργὸ Ἰνονοῦ νὰ ἐπισκεφθῆ τὴν ΕΣΣΔ. Αὐτὸς ὅμως δήλωσε ὅτι ἡ Τουρκία παραμένει προσηλωμένη στὸ ἀμυντικὸ σύστημα τῆς Δύσεως («Λὲ Μόντ», 11 Ἰαν. 1962). Πάντως ὑπεγράφη συμφωνία γιὰ ἀνταλλαγὴ μεγαλυτέρων ποσοτήτων προϊόντων καθὼς καὶ γιὰ τὴν σιδηροδρομικὴ σύνδεσι τῆς Ἄγκυρας μὲ τὴν Μόσχα μέσῳ Γιεριβὰν καὶ Ἀχουριάν.

Τὸ 1963, μὲ νέα συμφωνία, οἱ συναλλαγὲς τῶν δύο χωρῶν αὐξήθηκαν κατὰ

30%. Ταυτόχρονα καταρτίσθηκε σχέδιο γιὰ τὴν οἰκοδόμησι ὑδατοφράκτη καὶ ὑδροηλεκτρικοῦ σταθμοῦ στὸν ποταμὸ Ἄρπα, στὰ τουρκοσοβιετικὰ σύνορα.

Τὸν ἴδιο χρόνο ὅμως, ἡ Τουρκία ἄρχισε νὰ ἐκδηλώνη ἔντονη ἀνησυχία γιὰ τὴν ἐκτόπισι τοῦ χρωμίου της ἀπὸ τὸ σοβιετικό, στὴν διεθνῆ ἀγορά. Ἀπὸ 600.000 τόννους χρώμιο ποὺ ἐξῆγε ἡ Τουρκία ἄλλοτε, τὸ 1963 ἔπεσε κάτω ἀπὸ τοὺς 350.000. Καὶ αὐτὸ γιατὶ οἱ ρῶσοι πουλοῦν τὸ δικό τους χρώμιο μὲ εὐνοϊκώτερους ὅρους.

Αὐτὴ εἶναι σήμερα ἡ κατάστασις τῶν σοβιετοτουρκικῶν σχέσεων. Τὸ μέλλον τους θὰ ἐπηρεασθῆ ἀποφασιστικὰ ἀπὸ τὶς ἐξελίξεις τοῦ κυπριακοῦ καὶ ἀπὸ τὴ στάσι τῆς Μόσχας ἀπέναντι σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα ποὺ τὸ χρησιμοποιεῖ γιὰ πολλοὺς σκοπούς, ἀλλὰ κυρίως σὰ μέσο γιὰ παζάρεμα μὲ τοὺς τούρκους ἡγέτες. (4)

---

(4) Ἴδε «ἡ Μόσχα ἔναντι τοῦ κυπριακοῦ» στὸ τεῦχος μας ἀριθ. 54 σελ. 273

Η ΑΝΕΞΑΡΤΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Ἡ ρουμανικὴ «ἀνταρσία» ἐναντίον τῆς ρωσικῆς κηδεμονίας, ἄρχισε ὅπως ἀκριβῶς εἶχε ἀρχίσει παλαιότερα καὶ ἡ γιουγκοσλαβικὴ ἀνταρσία. Δηλαδὴ μὲ μία διαφωνία ἐπάνω σὲ οἰκονομικὰ ζητήματα ἢ σωστοτέρα μὲ μιὰ ἀντίστασι στὸν ρωσικὸ οἰκονομικὸ ἐπεκτατισμό. Τὸν καιρὸ τοῦ Στάλιν, ἡ Μόσχα ἐπεχείρησε νὰ ἀπορροφήση τὶς οἰκονομίες τῆς ἀνατ. Εὐρώπης μὲ τὴν μέθοδο τῶν «μικτῶν ἑταιρειῶν» (σοβιετο — οὐγγρικῶν, σοβιετο — γιουγκοσλαβικῶν κ.λ.π.). Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ἡ ἐξέγερσις τῆς Γιουγκοσλαβίας. Ἐπὶ Χρουστσώφ, ἡ Μόσχα ἐπιχειρεῖ τὸ ἴδιο πρᾶγμα, μὲ τὴν μέθοδο τῆς Κομεκόν. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ἡ ἐξέγερσις τῆς Ρουμανίας.

***

Ἡ Κομεκόν, ἱδρύθηκε τὸ 1949, σὰν ἀντίρροπο στὶς δυτικοευρωπαϊκὲς τάσεις οἰκονομικῆς συνεργασίας, ἀλλὰ ἔμεινε ἕνας νεκρὸς τύπος ὡς τὸ 1955. Τὸν Δεκέμβριο ἐκείνου τοῦ ἔτους ἡ Μόσχα, μέσα στὰ πλαίσια τῆς γενικῆς ἀλλαγῆς τῶν μεθόδων ποὺ ἐφαρμόζει γιὰ νὰ πετύχη τοὺς ἴδιους πάντοτε σκοπούς, ἀποφάσισε νὰ χρησιμοποιήση τὴν Κομεκὸν γιὰ νὰ καλύψη τὴν ἐκ μέρους της οἰκονομικὴ καταπίεσι τῆς ἀνατ. Εὐρώπης. Ἔτσι, ἡ 6η σύνοδος τοῦ ὀργανισμοῦ, ἀποφάσισε νὰ ὀργανώση ἕνα «διεθνῆ καταμερισμὸ ἐργασίας» ἀνάμεσα στὶς χῶρες τοῦ σοβιετικοῦ συνασπισμοῦ, συντονίζοντας καὶ ἐναρμονίζοντας τὰ οἰκονομικὰ τους προγράμματα ὥστε νὰ ἀλληλοσυμπληρώνονται. Φανερὸς καὶ ἄμεσος σκοπὸς αὐτοῦ τοῦ «καταμερισμοῦ» ἦταν νὰ ἀντιμετωπισθοῦν οἱ ἐπείγουσες οἰκονομικὲς δυσχέρειες τῶν κομμουνιστικῶν χωρῶν. Κρυφὸς σκοπός, ἦταν ἡ ἀπορρόφησις τῶν ἀνατολικοευρωπαϊκῶν οἰκονομιῶν ἀπὸ τὴν σοβιετικὴ οἰκονομία. Καὶ ἀπώτερος σκοπός, ἡ οἰκονομικὴ καὶ σὲ συνέχεια ἡ πολιτικὴ ἐνσωμάτωσις τῆς ἀνατ. Εὐρώπης στὴν Ε.Σ.Σ.Δ. Ὁ Χρουστσώφ «ἐξευγένιζε» τὶς μεθόδους τοῦ Στάλιν γιὰ νὰ πετύχη τοὺς ἴδιους πάντοτε σκοπούς.

Τὰ γεγονότα τοῦ 1956 ἀνέστειλαν τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ Χρουστσωφικοῦ σχεδίου. Τὸ 1958 ὅμως ἡ Μόσχα τὸ ξανάβαλε σὲ ἐνέργεια. Ἱδρύθηκε ἡ μόνιμη ἐπιτροπὴ τῆς Κομεκὸν καὶ ἀποφάσισε τὴν ἄμεση ἑνοποίησι τῶν τρεχόντων οἰκονομικῶν προγραμμάτων τῶν μελῶν της.

Τὸ 1959, ἔγιναν τὰ σχέδια τῆς Κομεκόν. Βάσις τῶν σχεδίων αὐτῶν εἶναι ἡ «ἐξειδίκευσις» τῆς οἰκονομίας κάθε χώρας. Κάθε κράτος — μέλος τῆς Κομεκὸν πρέπει νὰ συγκεντρώση τὴν προσοχή του στὴν ἀνάπτυξι ὡρισμένων μόνον παραγωγικῶν κλάδων ὥστε οἱ οἰκονομίες των νὰ ἀλληλοσυμπληρώνονται. Ἔτσι ἡ βαρειὰ βιομηχανία πρέπει κατὰ τὸ πρόγραμμα τῆς Κομεκὸν νὰ ἀναπτυχθῆ μόνο στὶς ἤδη ἀνεπτυγμένες ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἄποψι κομμουνιστικὲς χῶρες, δηλ. στὴν Ε.Σ.Σ.Δ., τὴν Τσεχοσλοβακία καὶ τὴν ἀνατ. Γερμανία. Ὅσο γιὰ τὴν Ρουμανία, αὐτὴ πρέπει νὰ περιορισθῆ στὴν παραγωγὴ πε-

τροχημικῶν, ὀρυκτῶν, τροφίμων καὶ προϊόντων τῆς ἐλαφρᾶς βιομηχανίας.

Οἱ ρουμᾶνοι διαφώνησαν πρὸς αὐτὰ τὰ σχέδια τῆς Κομεκὸν ποὺ κατὰ τὴν γνώμη τους καταδικάζουν τὴν χώρα τους σὲ παντοτινὴ ὑπανάπτυξι καὶ τῆς ἐπιβάλλουν μονίμως χαμηλὸ βιοτικὸ ἐπίπεδο. Σὲ μιὰ μελέτη ποὺ δημοσιεύθηκε στὸ ρουμανικὸ περιοδικὸ «Οἰκονομικὰ Προβλήματα» (τεῦχος Ἰουλίου 1963), ἐξηγεῖται γιατὶ τὸ Κ.Κ.Ρ. ἐπιμένει στὴν δημιουργία βαρειᾶς βιομηχανίας καὶ γενικὰ στὴν ἐκβιομηχάνισι τῆς χώρας. Στὴν μελέτη αὐτὴν παρατίθενται μερικὰ ἀξιοπρόσεκτα στοιχεῖα γιὰ νὰ ἀποδειχθῆ ὅτι ἡ Ρουμανία χρειάζεται ὁπωσδήποτε τὴν ἐκβιομηχάνισι. Ἂν θεωρήσουμε τὴν βιομηχανικὴ παραγωγὴ τῆς ἀνατ. Γερμανίας γιὰ τὸ 1960 σὰν 100, τότε γιὰ τὸ ἴδιο ἔτος, ἔχουμε τὸν ἑξῆς χαρακτηριστικὸ γιὰ τὴν ἀνισομερῆ ἀνάπτυξι τῶν κομμουνιστικῶν χωρῶν πίνακα:

Ἀνατολικὴ Γερμανία	:	100
Τσεχοσλοβακία	:	110
Πολωνία	:	60
Οὐγγαρία	:	55
Ρουμανία	:	36
Βουλγαρία	:	33

Ἐπίσης, ἂν συγκρίνουμε τὴν κατὰ κεφαλὴν παραγωγὴ τῆς Τσεχοσλοβακίας καὶ τῆς Ρουμανίας γιὰ τὸ 1961, τότε θὰ δοῦμε ὅτι ἂν τῆς πρώτης ὁ δείκτης εἶναι 100, τῆς δεύτερης εἶναι:

Ἠλεκτρενέργεια	:	24
Κάρβουνο	:	7
Σίδερο	:	39
Ἀτσάλι	:	22
Τσιμέντο	:	46
Παπούτσια	:	28
Ζάχαρι	:	33

Στὴν ἴδια μελέτη τονίζεται ὅτι τὸ μέσο κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα τοῦ ρουμάνου εἶναι μόλις τὸ 45% τοῦ τσέχου ἢ τοῦ ἀνατολικογερμανοῦ.

Καὶ ἡ μελέτη καταλήγει μὲ τὸ συμπέρασμα ὅτι μοναδικὸς τρόπος γιὰ νὰ βγῆ ἡ χώρα ἀπὸ τὴν καθυστέρησι καὶ τὴν φτώχεια εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τῆς τεχνικῆς της βάσεως καὶ ἡ ὑπερεντατική, καθολικὴ ἐκβιομηχάνισις.

Γι᾿ αὐτὸ ἀκριβῶς, οἱ ρουμᾶνοι ἡγέτες ἐφαρμόζουν μία γραμμὴ ὑπερεντατικῆς ἐκβιομηχανίσεως καὶ ἐπιβάλλοντας πολλὲς θυσίες καὶ στερήσεις στὸν λαό τους ἐξασφάλισαν στὴν χώρα τους τοὺς ταχύτερους ρυθμοὺς ἀναπτύξεως ἀπὸ ὅλες τὶς ἄλλες χῶρες τῆς Κομεκόν.

Ἡ ἀπόφασις λοιπὸν τῆς Κομεκὸν γιὰ ἐγκατάλειψι τῆς ἐκβιομηχανίσεως τοὺς ἦρθε σὰν ψυχρολουσία. Στὴν ἀπόφασι αὐτὴν εἶδαν μιὰ ὠμὴ ἐνέργεια τοῦ σοβιετικοῦ ἰμπεριαλισμοῦ. Καὶ μιὰ ποὺ οἱ σημερινὲς συνθῆκες τοὺς τὸ ἐπιτρέπουν, ἀντέδρασαν σ᾿ αὐτὴν ἀρνούμενοι νὰ τὴν δεχθοῦν. Ἡ ρουμανικὴ «μικροαποστασία» ἄρχισε.

***

Τὸ ΚΚ Ρουμανίας, στὸ συνέδριό του, τὸν Ἰούνιο τοῦ 1960, ἀποφάσισε νὰ ἀγνοήση τὶς ἀποφάσεις τῆς Κομεκὸν καὶ ἐνέκρινε ἕνα 6ετες πρόγραμμα (1960-65) ἐκβιομηχανίσεως καθὼς καὶ ἕνα πρόγραμμα μακρᾶς πνοῆς γιὰ τὴν δημιουργία μιᾶς μεγάλης ρουμανικῆς βαρειᾶς βιομηχανίας (ὡς τὸ 1975).

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη οἱ σοβιετοκινεζικὲς σχέσεις ἔμπαιναν στὸ κρίσιμο στάδιό τους. Ἡ ἔναρξις τῆς διενέξεως μὲ τὸ Πεκῖνο καὶ ἡ ἀποστασία τῆς Ἀλβανίας, ἀπασχόλησαν τοὺς ἡγέτες τοῦ Κρεμλίνου καὶ δὲν τοὺς ἐπέτρεψαν νὰ ἀντιμετωπίσουν σοβαρὰ τὴν δευτερεύουσα ρουμανικὴ ἀνταρσία.

Τὸν Ἰούνιο τοῦ 1962, ἡ Κομεκόν, στὴν σύνοδο τῆς Μόσχας, πίεσε τὴν Ρουμανία γιὰ νὰ τὴν ἀναγκάση νὰ πειθαρχήση στὰ σχέδια τῆς «ἐξειδικεύσεως». Ἡ Ρουμανία ὅμως, ἐπικαλέσθηκε τὴν Δήλωσι τῆς παγκομμουνιστικῆς διασκέψεως τοῦ 1960 περὶ τῶν ἀρχῶν τῆς ἰσοτιμίας, τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τοῦ ἀμοιβαίου ὀφείλους ποὺ πρέπει νὰ χαρακτηρίζουν τὶς σχέσεις μεταξὺ κομμουνιστικῶν κρατῶν.

Τὸν ἴδιο μῆνα, ὁ Χρουστσὼφ ἐπισκέφθηκε τὴν Ρουμανία γιὰ νὰ μεταπείση τοὺς ἡγέτες της. Δὲν τὸ πέτυχε καὶ γυρνώντας στὴν Μόσχα, δημοσίευσε στὸ περιοδικὸ «Κομμουνίστ» (τεῦχος Αὐγούστου 1962) ἕνα ἄρθρο μὲ τὴν ὑπογραφή του καὶ μὲ τὸν τίτλο «Βασικὰ ζητήματα ἀναπτύξεως τοῦ διεθνοῦς σοσιαλιστικοῦ συστήματος». Μὲ τὸ ἄρθρο αὐτό, ἡ Μόσχα καταδίκαζε ὅλες τὶς ἀπόψεις τῶν ρουμάνων ἡγετῶν στὸ ζήτημα τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Ἀπέρριπτε τὸν ἀπομονωτισμὸ καὶ τὴν αὐτάρκεια, ἐπαινοῦσε τὸν καταμερισμὸ τῆς ἐργασίας σὲ διεθνὲς ἐπίπεδο καὶ προειδοποιοῦσε ὅτι στὸ ἑξῆς οἱ πιστώσεις θὰ ἐδίδοντο μόνον διὰ τῆς Κομεκόν. Αὐτὸ ἀποτελοῦσε βαρὺ πλῆγμα γιὰ τὴν Ρουμανία ποὺ ἡ ἀνάπτυξις τῆς βαρειᾶς της βιομηχανίας ἐξαρτᾶται σὲ μεγάλο βαθμὸ ἀπὸ τὶς σοβιετικὲς καὶ ἄλλες ἀνατολικοευρωπαϊκὲς πιστώσεις.

Οἱ ρουμᾶνοι ἡγέτες ἀπάντησαν στὸν ρωσικὸ ἐκβιασμὸ μὲ ἕνα ταξίδι στὴν νοτιοανατολικὴ Ἀσία. Στὰ τέλη τοῦ 1962, ὁ Ντὲζ καὶ ὁ Μάουρε πῆγαν στὴν Ἰνδονησία, τὴν Ἰνδία καὶ τὴν Βιρμανία καὶ

συμφώνησαν νὰ προμηθεύονται ἀπὸ αὐτὲς τὶς χῶρες πρῶτες ὕλες γιὰ τὴν βαρειὰ βιομηχανία τους (ἰδίως ἰνδικὸ σιδηρομετάλλευμα) γιὰ νὰ σπάσουν τὸν ρωσικὸ «ἀποκλεισμό».

Ταυτόχρονα, τὸν Νοέμβριο τοῦ 1962, συμφώνησαν μὲ ἕνα ἀγγλογαλλικὸ κονσόρτσιουμ ποὺ ἀνέλαβε νὰ ἐπενδύση 39 ἑκ. δολλάρια γιὰ νὰ συμβάλη στὴν ἵδρυσι ἑνὸς χαλυβουργείου στὸ Γαλάτσι, ἱκανότητος 500 ἕως 600 χιλιάδων τόννων ἐτησίως.

Ἐπιστρέφοντας ἀπὸ τὴν Ἀσία, ὁ Ντέζ, μίλησε στὴν Βουλὴ τῆς χώρας του καὶ διεκήρυξε ὅτι (παρὰ τὶς ἀντίθετες ἀποφάσεις τῆς Κομεκὸν) ἡ Ρουμανία θὰ ἀναπτύξη ὅλους τοὺς κλάδους τῆς οἰκονομίας της.

⁂

Τὸ 1963, ἡ Μόσχα συνέχισε τὶς πιέσεις της γιὰ νὰ ἐξαναγκάση τοὺς ρουμάνους ἡγέτες νὰ πειθαρχήσουν. Ἀλλὰ αὐτοὶ δὲν ὑποχώρησαν. Τὸν Μάρτιο, ἔκαναν τρεῖς βαρυσήμαντες ἐνέργειες:

α) Ὑπόγραψαν σύμφωνο μὲ τὴν Κίνα γιὰ ἀνάπτυξι τῶν ἐμπορικῶν ἀνταλλαγῶν μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν κατὰ 10%.

β) Τὸν ἴδιο μῆνα, ἡ Ρουμανία διαμαρτυρήθηκε ἀνοιχτά, γιὰ τὴν κακὴ ποιότητα τῶν εἰδῶν ποὺ τῆς στέλνει ἡ Τσεχοσλοβακία Καὶ

γ) Μόνη αὐτὴ ἀπὸ ὅλες τὶς ἀνατολικοευρωπαϊκὲς χῶρες ἀποκατάστησε πλήρεις διπλωματικὲς σχέσεις μὲ τὴν Ἀλβανία καὶ ξανάστειλε τὸν πρεσβευτή της στὰ Τίρανα.

Καὶ ἡ «στροφὴ» τοῦ Βουκουρεστίου συνεχίσθηκε.

Τὸν Ἀπρίλιο, ὑπέγραψε σύμφωνο μὲ τὴν Ἰταλία γιὰ αὔξησι τῶν ἐμπορικῶν ἀνταλλαγῶν κατὰ 40%. Ταυτόχρονα, ὁ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς προγραμματισμοῦ, Γκαστὸν Μαρίν, δήλωσε ὅτι οἱ ἀνταλλαγὲς μὲ δυτικὲς χῶρες καλύπτουν τὸ 33% τοῦ συνόλου τοῦ ρουμανικοῦ ἐμπορίου καὶ πρόσθεσε ὅτι «σύντομα, τὸ ποσοστὸ αὐτὸ θὰ ἀνεβῆ σὲ 40%».

Ἡ Μόσχα ἀνησύχησε καὶ ἔστειλε τὸν Ἰούνιο, στὸ Βουκουρέστι δύο ἀνώτατα στελέχη της, τὸν Ποντγκόρνυ καὶ τὸν Ἐπίσεφ νὰ ξαναφέρουν στὴν τάξι τὸν Ντὲζ καὶ τοὺς συνεργάτες του.

Ἡ ἀποστολὴ ἀπέτυχε ὅπως φαίνεται ἀπὸ δύο στοιχεῖα:

α) Ἡ Ρουμανία δὲν μετέσχε στὴν διάσκεψι τοῦ σοβιετικοῦ συνασπισμοῦ ποὺ ἔγινε στὸ ἀνατ. Βερολῖνο τὸν Ἰούνιο τοῦ 1963 μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς 70ης ἐπετείου τῆς γεννήσεως τοῦ Οὔλμπριχτ. Ἀπὸ ὅλους τοὺς ἡγέτες τῆς ἀνατολικῆς Εὐρώπης ἀπουσίαζαν μόνον δύο: ὁ Χότζα καὶ ὁ Ντέζ.

β) Λίγες ἡμέρες ἀργότερα, τὸ Βουκουρέστι ἔδινε στὴν δημοσιότητα τὸ κείμενο τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ΚΚ Κίνας πρὸς τὸ ΚΚΣΕ, πρᾶγμα ποὺ δὲν ἔκανε καμμιὰ ἄλλη κομμουνιστικὴ χώρα πλὴν τῆς Ἀλβανίας. Οἱ ρουμᾶνοι «ἀποστάτες» καθιστοῦσαν σαφὲς ὅτι ἔδιναν στὴν διαφωνία τους καὶ πολιτικὲς προεκτάσεις.

⁂

Ἡ ἐξέλιξις αὐτὴ ἀνησύχησε τὴν Μόσχα ποὺ ἀναγκάσθηκε νὰ ὑποχωρήση κάπως γιὰ νὰ ἀποφύγη τὰ χειρότερα. Τὸν Ἰούλιο τοῦ 1963, ἡ νέα σύνοδος τῆς Κομεκὸν στὴν Μόσχα, πῆρε ὑπ' ὄψι της τὶς ρουμανικὲς ἀπόψεις στὴν ἐπεξεργασία τῶν σχεδίων της γιὰ συντονισμὸ τῶν οἰκονομικῶν προγραμμάτων. Ἡ χειραφέτησις ὅμως τοῦ Βουκουρεστίου ἀπὸ τὴν καταπιεστικὴ ρωσικὴ κηδεμονία εἶχε ἀρχίσει. Καὶ συνεχίσθηκε, ἀλλὰ πάντοτε συνετή, προσεκτικὴ καὶ μετριοπαθής.

Τὸ καλοκαίρι, τὸ ΚΚΡ, πῆρε θέσι ὑπὲρ τῶν ρωσικῶν ἀπόψεων ἔναντι τοῦ Πεκίνου.

Τὸν Νοέμβριο τοῦ 1963, ὅμως, ὁ Ντὲζ ἐπισκέφθηκε τὴν Γιουγκοσλαβία καὶ συμφώνησε μὲ τὸν Τῖτο γιὰ τὴν συνεργασία τῶν δύο χωρῶν στὴν κατασκευὴ ὑδροηλεκτρικοῦ σταθμοῦ στὶς Σιδηρὲς Πύλες τοῦ Δουνάβεως. Τὸ ἔργο θὰ στοιχίση 400 ἑκ. δολλάρια καὶ τὸ 1970 θὰ δίνη 10 δισεκ.κιλοβατῶρες ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας τὸν χρόνο. Τὸ μεγάλο αὐτὸ ἔργο ποὺ δὲν ἐντάσσεται στὰ σχέδια τῆς Κομεκόν, ἦταν μιὰ ἐκδήλωσις ἀνεξαρτησίας τῶν δύο κρατῶν.

Ἐξ ἄλλου, στὶς 20 Νοεμβρίου, ἡ Ρουμανία, μόνη ἀπὸ ὅλες τὶς ἀνατολικὲς χῶρες ψήφισε στὸν ΟΗΕ ὑπὲρ μιᾶς ἀμερικανικῆς προτάσεως σχετικὰ μὲ τὴν ἀποπυρηνικοποίησι τῆς λατινῆς Ἀμερικῆς. Καὶ στὶς 30 Νοεμβρίου ἀπέσχε ἀπὸ τὴν ψηφοφορία ἐπὶ μιᾶς σοβιετικῆς προτάσεως γιὰ τὴν ἀναδιοργάνωσι τῆς Γραμματείας τοῦ ΟΗΕ.

Τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1963, ἡ Ρουμανία ὑπόγραψε σύμφωνο γιὰ πνευματικὲς ἀνταλλαγὲς μὲ τὶς ΗΠΑ.

Καὶ ὁ ρουμᾶνος πρωθυπουργὸς Μάουρερ, δημοσίευσε τὸν Νοέμβριο ἕνα ἄρθρο του - ἔκκλησι γιὰ τὴν κατάπαυσι τῆς πολεμικῆς μεταξὺ ρώσων καὶ κινέζων, ἀντὶ γιὰ τὴν σύγκλησι παγκομμουνιστικῆς διασκέψεως πρὸς καταδίκην τῶν κινέζων ποὺ ζητοῦσε τὸ Κρεμλῖνο. Τὸ ἄρθρο αὐτὸ υἱοθετοῦσε μία «ἀντικειμενικὴ» στάσι ἔναντι τῆς ρωσοκινεζικῆς διενέξεως.

Κατὰ τὸ 1964 ἡ Ρουμανία συνέχισε τὴν πορεία της πρὸς μία «συνετὴ ἀνεξαρτησία». Ὁλοκλήρωσε τὴν «οὐδέτερη» στάσι της στὴν σύγκρουσι Μόσχας - Πεκίνου καὶ ἐπεχείρησε νὰ ἐμφανισθῇ καὶ σὰν μεσολαβητὴς ἀνάμεσά τους. Τὸν Μάρτιο, ὁ Μάουρερ, ἐπισκέφθηκε τὴν Κίνα καὶ τὴν Β. Κορέα καὶ μετὰ συνάντησε τὸν Χρουστσώφ στὸ Γκάγκρυ, στὴν Μαύρη Θάλασσα. Ἡ μεσολάβησίς του ἀπέτυχε ἀλλὰ ἐνίσχυσε τὴν «οὐδετερότητα» τῆς χώρας του.

Τὸν Ἀπρίλιο, ὁ Ντὲζ ἀπουσίασε ἀπὸ τὸν ἑορτασμὸ τῆς 70ης ἐπετείου τοῦ Χρουστσώφ, ἐνῶ ὁ Μάουρερ κατέφθασε στὴν Μόσχα βιαστικός, μόλις τὴν τελευταία στιγμή.

Τὸν ἴδιο μῆνα, ὁ Σουσλὼφ ἐξαπέλυσε τὴν βίαιη ἐπίθεσί του κατὰ τῶν κινέζων. Ὅλα τὰ πιστὰ στὴν Μόσχα ΚΚ ἔσπευσαν νὰ τὴν υἱοθετήσουν. Τὸ ΚΚΡ ὅμως, μὲ ἀπόφασι τῆς ὁλομελείας τῆς ΚΕ του, ἐπέμεινε στὴν οὐδετερότητά του. Ἡ ὁλομέλεια, ἐξέδωσε στὶς 26 Ἀπριλίου 1964, μία δήλωσι μὲ τὴν ὁποία ὑποστηρίζονται οἱ περισσότερες ἀπὸ τὶς σοβιετικὲς θέσεις ἔναντι τοῦ Πεκίνου ἀλλὰ ὄχι ὅλες. Ταυτόχρονα, κατακρίνεται τὸ ἑνιαῖο οἰκονομικὸ πρόγραμμα τῆς Κομεκὸν καὶ διακηρύσσεται ὅτι «ὁ προγραμματισμὸς τῆς χώρας δὲν μπορεῖ νὰ μεταφερθῇ στὸ ἐξωτερικό».

Τὸ ΚΚΡ παίρνει θέσι κατὰ τῆς Μόσχας:

α) Στὸ θέμα τῆς οἰκονομικῆς συνεργασίας καὶ τῆς Κομεκόν.

β) Στὸ θέμα τῶν σχέσεων ἀνάμεσα στὰ «σοσιαλιστικὰ» κράτη (ἰσοτιμία ἀντὶ γιὰ σοβιετικὴ ἐπικυριαρχία).

γ) Στὸ θέμα τῶν σχέσεων ἀνάμεσα στὰ ΚΚ (ἰσοτιμία ἀντὶ γιὰ σοβιετικὴ καθοδήγησι).

Ταυτόχρονα παίρνει θέσι κατὰ τοῦ Πεκίνου:

α) Στὸ θέμα τοῦ πολέμου καὶ τῆς εἰρήνης (ὑπὲρ τῆς «εἰρηνικῆς συνυπάρξεως» ὅπως τὴν ἐννοεῖ ἡ Μόσχα).

β) Στὸ θέμα τῆς ἐθνικῆς ἀπελευθερώσεως καὶ τῶν ἐθνικοαπελευθερωτικῶν κινημάτων (κατὰ τοῦ ἀνοιχτὰ βιαίου ἐπεκτατισμοῦ).

γ) Στὸ θέμα τῆς διασπάσεως τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ (καταδίκη κινεζικῶν διασπαστικῶν ἐνεργειῶν).

Ἔτσι ἡ Ρουμανία προβάλλει σὰν ὁ ἐπίδοξος ἡγέτης μιᾶς οὐδετέρας παρατάξεως μέσα στὸ διεθνὲς κομμουνιστικὸ κίνημα, μεταξὺ Ρωσίας καὶ Κίνας.

***

Οἱ ἑλιγμοὶ τοῦ Ντὲζ καὶ τῶν συνεργατῶν του, ἀνάγκασαν τὴν Μόσχα νὰ προβῇ σὲ μία προσωρινὴ ἔστω ὑποχώρησι, γιὰ νὰ πετύχῃ κάποιο συμβιβασμό.

Τὸν Ἰούλιο τοῦ 1964, ἡ Κομεκὸν δέχθηκε τὴν ἀρχὴ τῆς δημιουργίας βαρειᾶς βιομηχανίας στὴν Ρουμανία. Σὲ ἀντάλλαγμα, ἡ τελευταία, δέχθηκε τὴν δημιουργία τῆς Τράπεζας τῆς Κομεκόν.

Ἡ «νίκη» αὐτὴ τῆς Ρουμανίας δείχνει τὶς νέες δυνατότητες ποὺ ἔχουν πιὰ σήμερα οἱ χῶρες τῆς ἀνατ. Εὐρώπης.

***

Φυσικά, ἡ Ρουμανία, συνεχίζει πάντοτε τὴν πολιτικὴ τῆς σχετικῆς ἀνεξαρτησίας. Ἔκανε συμφωνίες μὲ τὴν Αὐστρία, τὸ Βέλγιο, τὴν Γαλλία, τὴν Ἀγγλία καὶ τὴν Ἰσλανδία γιὰ ἀμοιβαία προαγωγὴ τῶν διπλωματικῶν τους ἀντιπροσωπειῶν σὲ πρεσβεῖες. Ἐπίσης συνῆψε τεχνικές, ἐπιστημονικὲς καὶ πνευματικὲς συμφωνίες μὲ τὴν Ἰταλία, τὴν Γαλλία καὶ τὸ Βέλγιο.

Στὶς 4 Ἰουλίου 1964, ἡμέρα τῆς ἀμερικανικῆς ἀνεξαρτησίας, ἡ ρουμανικὴ τηλεόρασις ἀφιέρωσε ἕνα εἰδικὸ πρόγραμμα στὶς ΗΠΑ, μὲ ἀμερικανικὴ μουσικὴ καὶ μία ταινία ντοκυμανταίρ.

***

Μιὰ πλευρὰ τῆς ρουμανικῆς «ἀνταρσίας» εἶναι καὶ ἡ ἀναγέννησις τοῦ ἐθνικισμοῦ τῶν ρουμάνων ποὺ πάντοτε ἐκυριαρχοῦντο ἀπὸ μία ρωσοφοβία.

Κυριώτερες ἐκδηλώσεις αὐτῆς τῆς ἀναβιώσεως εἶναι ἡ σκλήρυνσις τῆς στάσεως ἀπέναντι στὸν οὐγγρικὸ πληθυσμὸ τῆς Τρανσυλβανίας καὶ τὰ μέτρα γιὰ τὸν «ἀπορωσισμὸ» τῆς ρουμανικῆς ζωῆς.

Τὸ 1959, καταργήθηκε τὸ οὐγγρικὸ πανεπιστήμιο τῆς Κλούζ.

Τὸ 1960, ρουμανοποιήθηκαν ὅλες οἱ οὐγγρικὲς καὶ σλαβικὲς ὀνομασίες πόλεων, χωριῶν κλπ. Δὲν καταργήθηκαν μόνο τὰ ὀνόματα Στάλιν κλπ. ἀλλὰ καὶ Γκόρκυ κ.ο.κ.

Τὸ 1963 καταργήθηκε ἡ ὑποχρεωτικὴ διδασκαλία τῆς ρωσικῆς στὰ 8θετῆ δημοτικὰ σχολεῖα. Καταργήθηκε καὶ ἡ ἀνεξάρτητη ρωσικὴ σχολὴ Γκόρκυ.

Ἐπίσης σταμάτησε ἡ ρουμανόφωνη ἔκδοσις τοῦ σοβιετικοῦ περιοδικοῦ «Νέοι Καιροὶ» («Timpuri Noi») καὶ ἀντικαταστάθηκε ἀπὸ ἕνα ρουμανικὸ περιοδικὸ)»Lumea») ποὺ δημοσιεύει κυρίως δυτικὰ κείμενα.

Τὸ 1964, ἔκλεισε τὸ ρωσικὸ βιβλιοπωλεῖο στὸ Βουκουρέστι.

Ταυτόχρονα, ἄρχισε ἕνα μεγάλο κίνημα γιὰ τὴν ἐπαναλατινοποίησι τῆς ρουμανικῆς ὀρθογραφίας καὶ τὴν ἀποβολὴ

τῶν σλαβικῶν ψηφίων καὶ φθόγγων ποὺ ἔχουν εἰσαχθῆ στὴν ρουμανικὴ γλῶσσα ἀπὸ τὸ 1950. Τὴν κίνησι αὐτὴν ἄρχισε ὁ ποιητὴς Τ. Ἀργκίεζι ἀλλὰ εἶναι φανερὸ ὅτι ἐνεργεῖ μὲ τὴν ἔμπνευσι καὶ συγκατάθεσι τοῦ ΚΚ ποὺ ἤδη ἐνέκρινε ἀρκετὲς ἀλλαγές. Λ.χ. τὸ ὄνομα τῆς χώρας ἀπὸ Ρομίνια ξαναγίνεται Ρομάνια κ.λ.π.

***

Χαρακτηριστικὰ τοῦ «ρουμανικοῦ δρόμου» εἶναι:

1. Ὁ οἰκονομικὸς ἐθνικισμὸς ποὺ ἐκδηλώνεται μὲ τὴν ἀντίστασι στὰ σχέδια τῆς Μόσχας γιὰ ἐνσωμάτωσι τῶν οἰκονομιῶν τῆς ἀνατ. Εὐρώπης στὴν σοβιετικὴ οἰκονομία καὶ μὲ τὴν ἐμμονὴ στὸν κλασσικὸ λενινο - σταλινικὸ δρόμο οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως διὰ τῆς δημιουργίας βαρειᾶς βιομηχανίας.

2. Ἡ οἰκονομικὴ ἀλλὰ καὶ πνευματικὴ προσέγγισις μὲ τὶς οὐδέτερες καὶ τὶς δυτικὲς χῶρες.

3. Ἡ προσέγγισις μὲ τὴν Κίνα καὶ τὴν Ἀλβανία.

4. Ἡ οὐδετερότης στὴν σοβιετοκινεζικὴ σύγκρουσι. Ἔτσι σήμερα τὸ Βουκουρέστι τείνει κάπως νὰ καταστῆ ἕνα νέο κέντρο ἕλξεως μέσα στὸ διεθνὲς κομμουνιστικὸ κίνημα: τὸ κέντρο τῶν οὐδετέρων κομμουνιστῶν.

5. Ἡ ἀπορωσσοποίησις τῆς ρουμανικῆς ζωῆς ποὺ γίνεται μὲ τὸ πρόσχημα τοῦ ἀποσταλινισμοῦ στὸν ὁποῖον ὁ Ντὲζ δίνει ἄλλο νόημα.

6. Ἡ καλλιέργεια τοῦ ἐθνικισμοῦ ἐκτὸς ἀπὸ τὸν οἰκονομικὸ καὶ στὸν πολιτιστικὸ καὶ πολιτικὸ τομέα. Χαρακτηριστικὴ ἐκδήλωσις ἡ πίεσις κατὰ τῆς οὐγγρικῆς μειονότητος.

7. Ἡ βαθμιαία διαμόρφωσις μιᾶς ἰδιαίτερης, ρουμανικῆς στάσεως ἐπάνω σὲ ὅλα τὰ φλέγοντα προβλήματα τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ.

Ὅπως συνάγεται ἀπὸ ὅσα ἀναφέραμε, στὴν Ρουμανία ἔχουμε οὐσιαστικὰ «ἐθνικὸ κομμουνισμὸ» ἀλλὰ χωρὶς τὸν σχετικὸ οἰκονομικὸ καὶ πνευματικὸ φιλελευθερισμὸ τοῦ τιτοϊκοῦ ἢ τοῦ πολωνικοῦ ἐθνικοῦ κομμουνισμοῦ. Ἀντίθετα, στὴν Ρουμανία ὁ ἔλεγχος τῶν κεντρικῶν ὀργάνων ἐπάνω στὴν οἰκονομικὴ καὶ δημόσια ζωὴ ἐνισχύεται.

Στὴν Ρουμανία ἔχουμε λοιπὸν ἀποσταλινισμὸ χωρὶς φιλελευθερισμὸ καὶ συνδυασμὸ τῶν σταλινικῶν οἰκονομικῶν μεθόδων μὲ τὸν ἀπορωσισμό. Πρόκειται γιὰ μία «ἀτομικὴ» στάσι τῆς Ρουμανίας ἡ ὁποία δὲν ἀκολουθεῖ οὔτε τὸν ρωσικὸ οὔτε τὸν κινεζικὸ οὔτε τὸν γιουγκοσλαβικό, ἀλλὰ τὸν δικό της δρόμο.

Ἡ Ρωσία φυσικὰ ἀντιδρᾶ στὴν ἀνεξαρτοποίησι τῆς Ρουμανίας τὴν ὁποία κατηγορεῖ γιὰ «στενὸ ἐθνικισμό». Τελικὰ ὅμως, γιὰ νὰ ἀποφύγη ἕνα νέο 1956, υἱοθέτησε μία εὐέλικτη, ἀνεκτικὴ στάσι ἀπέναντι στὸ Βουκουρέστι, χωρὶς νὰ πάψη νὰ ἀσκῆ ὅση πίεσι νομίζει κάθε φορὰ ὅτι μπορεῖ νὰ ἀσκήση. Λ.χ. ἔπεισε τὴν Τσεχοσλοβακία καὶ τὴν ἀνατ. Γερμανία νὰ προκαλέσουν οἰκονομικὲς δυσχέρειες στὴν Ρουμανία ἀναθεωρώντας τὶς σχέσεις των μὲ τὴν τελευταία, ἐνῶ ἡ Οὐγγαρία καὶ ἡ Βουλγαρία ἄρχισαν νὰ διεκδικοῦν ἡ πρώτη τὴν Τρανσυλβανία καὶ ἡ δεύτερη τὴν β. Δοβρουτσᾶ.

Ἡ ΕΣΣΔ ἔχει ἀρκετὰ πλεονεκτήματα στὰ χέρια της ἔναντι τῆς Ρουμανίας, ἡ ὁποία συνδέεται μαζί της:

1. Γεωγραφικά, μὲ μακρὰ κοινὰ σύνορα.

2. Στρατιωτικά, μὲ τὸ Σύμφωνο τῆς Βαρσοβίας.

3. Ἰδεολογικά, μὲ τὴν κατὰ βάσιν ἀποδοχὴ μιᾶς κοινῆς ἑρμηνείας τοῦ μαρξισμοῦ - λενινισμοῦ

4. Οἰκονομικά, μὲ τὴν Κομεκόν.

Οἱ ἀνασταλτικοὶ αὐτοὶ παράγοντες δὲν ἀφίνουν τὴν Ρουμανία νὰ διεκδικήση ἄμεσα μιὰ πλήρη ἀνεξαρτησία. Ἄλλωστε, γενικά, ἡ Μόσχα χρησιμοποιεῖ ἔναντι ὅλων τῶν κρατῶν τῆς ἀνατ. Εὐρώπης τὰ ἑξῆς πλεονεκτήματα:

1. Τὴν ἰδεολογικὴ καὶ πολιτική της ὑπεροχή.

2. Τὴν ἐξάρτησι τῶν οἰκονομιῶν αὐτῶν τῶν χωρῶν ἀπὸ τὴν σοβιετική.

3. Τὴν ἐσωτερικὴ ἀδυναμία τῶν καθεστώτων τους ποὺ γιὰ νὰ σταθοῦν, ἔχουν ἀνάγκη τὴν ρωσικὴ ὑποστήριξι.

4. Τὶς μυστικές της ὑπηρεσίες ποὺ διαθέτουν μεγάλα δίκτυα καὶ ἀπειράριθμους πράκτορες μέσα στὰ ΚΚ, τὶς κυβερνήσεις, τὸν κρατικὸ μηχανισμό, τὶς ἔνοπλες καὶ τὶς ἀστυνομικὲς δυνάμεις τῶν ἀνατολικοευρωπαϊκῶν χωρῶν.

5. Τὶς μεταξὺ αὐτῶν τῶν κρατῶν ἀντιθέσεις ὅπως λ.χ. τὴν οὐγγρο - ρουμανικὴ ἀντίθεσι γιὰ τὴν Τρανσυλβανία.

Παρ' ὅλα αὐτά, σήμερα, οἱ χῶρες τῆς ἀνατ. Εὐρώπης ἔχουν πολλὲς δυνατότητες γιὰ ἑλιγμοὺς ποὺ ἄλλοτε δὲν θὰ μποροῦσαν οὔτε καὶ νὰ διανοηθοῦν. Καὶ ἔτσι μποροῦν νὰ κερδίζουν πολλὰ πράγματα χωρὶς πιὰ νὰ προσφεύγουν στὶς ἐπαναστάσεις ὅπως ἔκαναν τὸ 1956. Καὶ αὐτὸ ὀφείλεται κυρίως στὸ νέο γεγονὸς ὅτι ἡ Ρωσία δὲν μπορεῖ πιὰ νὰ χρησιμοποιῆ τὴν ἀνοικτὴ στρατιωτικὴ ἢ ἀστυνομικὴ ἐπέμβασι γιὰ τὴν συγκράτησι τῆς αὐτοκρατορίας της.

Η ΕΣΣΔ ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ

(ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ)

Τὴν 13ην Σεπτεμβρίου 1963, ὁ ραδιοσταθμὸς τῆς Μόσχας μετέδωσεν εἰς τὴν ἀλβανικὴν γλῶσσαν σχόλιον τοῦ Ἀλεξάντρ Νικολάγιεφ διὰ τοῦ ὁποίου διηυκρινίζετο ἐπισήμως ἡ θέσις τῆς Μόσχας ἔναντι τοῦ βορειοηπειρωτικοῦ. Ἰδοὺ τὸ κείμενον τοῦ ἐν λόγῳ σχολίου.

«Ἡ Ἀλβανικὴ ἡγεσία, λέγει ὁ Νικολάγιεφ, ἔφερεν καὶ πάλιν εἰς φῶς ραδιουργίες καὶ συκοφαντίες, ὅτι, δῆθεν ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις ἀποπειρᾶται νὰ δημιουργήση ἀνώμαλον κατάστασιν εἰς τὰ Βαλκάνια.

Μεταξὺ ἄλλων εἰς τὴν ἐφημερίδα «Ζέρι Ι Πόπουλιτ» τῆς 1ης Σεπτεμβρίου γίνεται καὶ πάλιν λόγος διὰ τὴν συνομιλίαν τοῦ συντρόφου Χρουστσώφ, μετὰ τοῦ Ἕλληνος πολιτικοῦ ἡγέτου κ. Σ. Βενιζέλου, κατὰ τὴν παραμονὴν τοῦ τελευταίου εἰς Μόσχαν τὸ ἔτος 1960. Καθ' ὑπόδειξιν ἡ «Ζέρι Ι Πόπουλιτ» γράφει, ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συνομιλίας ταύτης, δῆθεν ἐξητάσθησαν θέματα τὰ ὁποῖα σχετίζονται μὲ τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα τοῦ Ἀλβανικοῦ λαοῦ.

Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ καθ' ἣν οἱ Ἀλβανοὶ ἡγέται πληροφοροῦν τὸν Ἀλβανικὸν λαὸν δι' εἰδήσεων τοῦ ἀντιδραστικοῦ τύπου, ὅτι δῆθεν ἡ Σοβιετικὴ Κυβέρνησις διαπραγματεύεται τὰς ἐδαφικὰς διεκδικήσεις τῶν ἰθυνόντων ἑλληνικῶν κύκλων ἐπὶ τῶν νοτίων ἐπαρχιῶν τῆς Ἀλβανίας, (Βορείου Ἠπείρου).

Ἐπανέρχεται οὕτω ἡ Ἀλβανικὴ ἐφημερὶς εἰς τὸν λόγον τοῦ Ἐμβὲρ Χότζα τὸν ἐκφωνηθέντα τὴν 7ην Νοεμβρίου 1960, εἰς τὸν ὁποῖον κατηγόρησε τὸν Πρόεδρον τῆς Σοβιετικῆς Κυβερνήσεως, ὅτι δῆθεν αὐτὸς παρέσχεν ἐλπίδας εἰς τὸν κ. Σοφοκλῆν Βενιζέλον διὰ τὴν αὐτονομίαν τῆς Νοτίου Ἀλβανίας (Β. Ἠπείρου). Ἦτο μία προκλητικὴ δήλωσις, σκοπὸς τῆς ὁποίας ἦτο ἡ δυσφήμισις τῶν διεθνιστικῶν καὶ προλεταριακῶν αἰσθημάτων τοῦ σοβιετικοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἡγετῶν του.

Ἡ Σοβιετικὴ Κυβέρνησις διεκήρυξε πολλάκις τὴν στάσιν της ἔναντι τοῦ θέματος τῆς ἐδαφικῆς ἀκεραιότητος τῆς Ἀλβανίας.

Τὸ 1946 εἰς τὴν συνδιάσκεψιν τῆς εἰρήνης εἰς Παρισίους καὶ ἀργότερον εἰς τὸν Ο.Η.Ε., ἡ Σοβιετικὴ Κυβέρνησις ἠγωνίσθη μὲ ἀποφασιστικότητα κατὰ τῶν διεκδικήσεων τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῶν νοτίων ἐπαρχιῶν τῆς Ἀλβανίας. Εἰς τὸν λόγον του τῆς 30ῆς Μαΐου 1959 ἐνώπιον τῶν ἐργαζομένων τῶν Τιράνων, ὁ σύντροφος Χρουστσὼφ ἐδήλωσεν:

«Φρουροὶ τῶν συνόρων τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Ἀλβανίας καὶ τῆς εἰρηνικῆς ἐργασίας τοῦ Ἀλβανικοῦ λαοῦ, ὁμοῦ μετ' αὐτοῦ, ἵστανται ὅλαι αἱ χῶραι τοῦ σοσιαλιστικοῦ στρατοπέδου. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἤθελε ἀποπειραθῆ νὰ θίξη τὰ σύνορα τῆς Ἀλβανίας, εἴτε ἄλλης σοσιαλιστικῆς χώρας, θὰ ἔχη νά κάμη μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τοῦ μεγάλου σοσιαλιστικοῦ στρατοπέδου».

Ἐξ ἄλλου, ἐπ' αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως ἡ ἐφημερὶς «Πράβντα» τῆς 12ης Μαρτίου 1961 ἐδημοσίευσεν ἄρθρον εἰς τὸ ὁποῖον μεταξὺ ἄλλων ἐτονίζετο:

«Οἱ ἀντιδραστικοὶ σωβινιστικοὶ κύκλοι τῆς Ἑλλάδος δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ παραιτηθῶσιν ἀπὸ τὰς παραλόγους ἐδαφικὰς διεκδικήσεις ἐπὶ τῶν νοτίων ἐπαρχιῶν τῆς Ἀλβανίας, τὰς ὁποίας ἀποκαλοῦν «Βόρειον Ἤπειρον». Αἱ διεκδικήσεις αὐταὶ ὑποστηρίζονται συχνὰ ἀπὸ ἐκπροσώπους τῶν ἐπισήμων κύκλων τῆς Ἑλλάδος. Καθὼς φαίνεται — κάποιος — εἰς τὰς Ἀθήνας, δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ ἐννοήση, ὅτι ἡ Λαϊκὴ Δημοκρατία τῆς Ἀλβανίας, εἶναι μέλος τῆς μεγάλης οἰκογενείας τῶν σοσιαλιστικῶν χωρῶν, ἐνῷ ἡ κυριαρχία της καὶ ἡ ἐδαφικὴ ἀκεραιότης εἶναι ἠγγυημέναι ἀπὸ τὸ Σύμφωνον τῆς Βαρσοβίας».

Οἱ σοβιετικοὶ πολῖται πάντοτε ἔθρεψαν καὶ τρέφουν αἰσθήματα ἀγάπης καὶ φιλίας ἔναντι τοῦ ἀδελφοῦ ἀλβανικοῦ λαοῦ καὶ εἶναι βέβαιοι, ὅτι οὐδεμία ποταπὴ ραδιουργία τῶν σημερινῶν Ἀλβανῶν ἡγετῶν θὰ κλονίση αὐτὴν τὴν φιλίαν».

Η ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ "ΣΟΒΙΕΤΟΛΟΓΙΑΣ,,

«Μόνον ὅταν ἀφίνη κανεὶς τὴν διαφωνία νὰ ἀνατρέψη τὴν ὀρθή του κρίσι, μόνον τότε ξεχνᾶ τὶς ἀρχὲς τῆς καλωσύνης καὶ τῆς εὐπρεπείας».

Μπ. Γκολντγουῶτερ

(Λόγος στὸ Γκρήντσμπουργκ, 'Οκτώβριος 1964)

Ο ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΣ ΤΩΝ ΑΦΕΛΩΝ

«Εἰς τὴν ἐπικρατοῦσαν ἀπό τινος σύγχυσιν πνευμάτων, ἡ Ἑλλὰς παρέχει τὴν ἐντύπωσιν χοροῦ μετημφιεσμένων ὅποι ἄνθρωποι ἄσημοι προβάλλουν μὲ στολὴν μεγιστάνων, κοινοὶ ἀπατεῶνες ἐμφανίζονται ὡς ἄγγελοι ἀρετῆς καὶ ἄλλοι, ἀτυχήσαντες ἡγήτορες ἐμφανίζονται μὲ πανοπλίαν Μεγάλου 'Αλεξάνδρου».

Π. Πιπινέλης

(Λόγος εἰς Φλώριναν 11-11-64)

Ὁ ἀγαπημένος συνομιλητὴς τοῦ κ. Ψαθᾶ στὰ χρονογραφήματά του, εἶναι ὁ 'Αφελής. Αὐτὸς ἐρωτᾶ καὶ ὁ πάνσοφος «χρονογράφος» ἀπαντᾶ. Ἡ ἐπιλογὴ αὐτοῦ τοῦ ὑποθετικοῦ συζητητοῦ δὲν εἶναι καθόλου τυχαία. 'Αντίθετα μάλιστα, εἶναι ἐξαιρετικὰ ἀποκαλυπτική. Γιατὶ ὁλόκληρο τὸ ἔργο τοῦ κ. Ψαθᾶ, στηρίζεται στὴν συστηματικὴ ἐκμετάλλευσι τῶν ἀφελῶν ποὺ πάντοτε, σὲ κάθε ἐποχὴ καὶ σὲ κάθε τόπο ἀποτελοῦν ἕνα ἀξιόλογο ποσοστὸ τῶν μελῶν τῆς κοινωνίας.

Ὁ κ. Ψαθᾶς ἔχει ἕνα μόνο, ἀλλὰ μεγάλο προσόν. Ξέρει καλὰ πῶς σκέπτεται ὁ ἀφελὴς ἄνθρωπος τῆς μάζας, ὁ κατώτερος ἀναγνώστης μὲ τὶς πολὺ χοντροκομμένες «ἀνησυχίες» ποὺ δὲν διαθέτει οὔτε κριτικὴ σκέψι, οὔτε δική του προσωπικότητα καὶ ἔτσι δέχεται εὔκολα τὶς πρωτόγονα ἁπλὲς καὶ εὐκολονόητες «ἐξηγήσεις» ποὺ τοῦ προσφέρουν ἐφ' ὅσον ἱκανοποιοῦν τὰ ἔνστικτα καὶ τὶς ἐνδόμυχες τάσεις του.

Τέτοιες ἀκριβῶς «ἐξηγήσεις» γιὰ ὅλα τὰ θέματα, σοβαρά, καὶ ἐλαφρά, βασικὰ καὶ ἀσήμαντα, ἀλλὰ πάντοτε ἐπίκαιρα παράγει μὲ τὴν ἄνεσι τῆς ἀνευθυνότητος ὁ «χρονογράφος» τῶν «Νέων».

Καὶ ξέρει ἀκόμη, ὁ κ. Ψαθᾶς καὶ νὰ πλασάρη τὶς «θέσεις» του ἔτσι ὅπως τὶς θέλει τὸ κατώτερο στρῶμα τῆς κοινῆς γνώμης. Μὲ ἕνα στὺλ ψευτοαπλοϊκὸ ποὺ συχνὰ περνᾶ τὰ ὅρια τοῦ χυδαίου, μὲ ἕνα λεκτικὸ πεζοδρομίου, μὲ ἀηδιαστικὰ ὑπονοούμενα καὶ μὲ ἄφθονη δημαγωγία ἐπαρχιακοῦ πραμματευτῆ. Ὅλα αὐτὰ γαρνιρισμένα μὲ μπόλικη κακογλωσσία σὲ στὺλ ἐπιθεωρησιακῆς γειτόνισσας.

Καὶ φυσικὰ πάντοτε γίνεται καὶ ἡ ἀναφορὰ στὸ «ψητό» δηλ. στὰ λεφτά, στὰ πολλὰ λεφτά, ποὺ φαντάζεται ὁ εἰδικὸς ἀναγνώστης στὸν ὁποῖον ἀπευθύνεται ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος εὐθυμογράφος. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ «ἀνακαλύπτει» ἀπαρέκκλιτα πίσω ἀπὸ κάθε πρᾶξι τῶν ἀντιπάλων του ὁ «ἀδιάφθορος» ροβεσπιέρος τῆς δημοκρατίας κ. Ψαθᾶς.

Ἔτσι, ὁ λαμπρὸς αὐτὸς στυλίστας ποὺ «ἀνεβάζει» τὰ πολιτικὰ ἤθη μας βρίζοντας κακόγουστα τοὺς ἀντιπάλους του καὶ «διαπαιδαγωγεῖ» τὸν λαὸ κολακεύοντας ὅτι κατώτερο φωλιάζει μέσα στὴν ψυχὴ τοῦ ὄχλου, ἔγινε ὁ ἰδεολογικὸς ἐκπρόσωπος τῶν «ἀφελῶν».

Εἶναι ὁ μέγας θεωρητικὸς τῆς ἀφελείας ἀπὸ τὴν ἐντατικὴ καλλιέργεια τῆς ὁποίας καὶ κερδίζει πλουσιοπάροχα τὰ πρὸς τὸ ζεῖν. Εἶναι ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἔχει σὰν προσοδοφόρο ἐπάγγελμά του νὰ κατηγορῆ ἐντελῶς ἀκίνδυνα γιὰ τὸν ἴδιον τὸν ἀστικὸ καθεστώς, ὄχι γιατὶ εἶναι ἐναντίον του, ἀλλὰ γιὰ νὰ μπορῆ νὰ ζῆ σὰν πλούσιος ἀστός.

Αὐτὸς λοιπὸν ὁ τύπος, δὲν ἦταν δυνατὸν παρὰ νὰ στραφῆ κάποτε, ἐναντίον καὶ τῆς «Σοβιετολογίας». Φυσικά, ὅσο ὁ ἀντικομμουνισμὸς ἐπικρατοῦσε, ὁ θαρραλέος χρονογράφος οὔτε ποὺ διανοήθηκε νὰ στρέψη ποτὲ τὰ πυρά του κατὰ τῶν «σοβιετολόγων». Πιστεύοντας ὅμως, σὰν ὅλους τοὺς συνετοὺς ὁμοίους του ὅτι πρέπει νὰ ξυλεύται μόνον ἀπὸ τὶς πεσμένες δρῦς καὶ ποτὲ ἀπὸ τὶς ὄρθιες, χύνει τώρα ὅλο τὸ δηλητήριο ποὺ διαθέτει σὲ ὑπερεπάρκεια ἡ κομπλεξικὴ πέννα του, ἐναντίον τῶν διωκομένων ἀπὸ τὸ σημερινὸ Κράτος ἀντικομμουνιστῶν. Καὶ μὲ ἕνα χρονογράφημά του στὶς 5 Ὀκτωβρίου, ἀναπτύσσει στὸν αἰώνιο Ἀφελῆ συνομιλητή του μὲ ὑποκοσμικὸ λεξιλόγιο τὶς ἀνθυποπεζοδρομιακὲς ἀπόψεις του περὶ «σοβιετολογίας».

Κατὰ τὸν κ. Ψαθᾶ λοιπὸν κάθε σοβιετολόγος «πρέπει νὰ ἔχη διατελέση βλὰξ πιστεύσας τὸν κομμουνισμὸν» καὶ σήμερα «ζεῖ ἀπὸ τοὺς τόκους τῆς βλακείας τοῦ παρελθόντος».

Ἀλλὰ σύμφωνα μὲ αὐτὴν τὴν ἰδιότυπη «λογικὴ» εἶναι «βλάκες» ἀποζῶντες ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἀπὸ τοὺς τόκους τῆς «βλακείας» των πολλοὶ διάσημοι σύγχρονοί μας ὅπως ὁ Σιλόνε, ὁ Κέστλερ, ὁ Φάστ, ὁ Φέϋτο, ὁ Τζίλας, καὶ διασημότερος ὅλων γιὰ τὸν κ. Ψαθᾶ, ὁ υἱὸς τοῦ ἡγέτου ποὺ θαυμάζει καὶ λατρεύει σήμερα, ὁ κατὰ καιροὺς τόσους καὶ τόσους λατρεύσας χρονογράφος. Διότι καὶ αὐτὸς ὑπῆρξε κομμουνιστὴς καὶ τώρα δὲν εἰσέπραξε ἁπλῶς «τόκους» ἀλλὰ καὶ ὑπερυπουργικὸν θῶκον, χειροκροτοῦντος τοῦ θαρραλέου εὐθυμογράφου. Ἐκτὸς πιὰ ἂν ὁ «ἀδιάφθορος» κριτὴς τῶν πάντων καὶ πρόμαχος τῆς Ἀρετῆς, νομίζει ὅτι ὁ ἐν λόγῳ κύριος ἔγινε ὑπερυπουργὸς ὄχι λόγῳ τοῦ μαρξιστικοῦ τοῦ παρελθόντος ἀλλὰ ἐλέῳ πατρὸς καὶ γι' αὐτὸ σιωπᾶ... ἐνάρετα!

Μετά, ὁ κ. Ψαθᾶς, διακηρύσσει, ὑπερηφάνως ὅτι ἡ «Σοβιετολογία» ἐχαρακτήρισε τὸν ἴδιο σὰν κομμουνιστὴ καὶ μάλιστα ἐξέχοντα! Ἀλλὰ φυσικὰ ποτὲ δὲν συνέβη κάτι τέτοιο. Θὰ ἦταν μεγάλη τιμὴ γιὰ τὸν «χρονογράφο» νὰ χαρακτηρισθῆ σὰν κομμουνιστής. Γιατὶ ὁ κομμουνιστὴς εἶναι ἕνας ἄνθρωπος μὲ ἐσφαλμένες βέβαια,, ἀλλὰ πάντως ξεκάθαρες ἰδέες, μὲ ἀγωνιστικὸ θάρρος ἔστω καὶ ἐπικίνδυνο γιὰ τὴν κοινωνία καὶ μὲ μία πίστι, ποὺ ὅσο καὶ ἂν εἶναι ἐπιζήμια, δὲν παύει πάντως νὰ εἶναι ἀξιοσέβαστη. Ἐνῶ ὁ εὐθυμογράφος μας δὲν εἶχε ποτὲ του οὔτε ξεκαθαρισμένες ἰδέες, οὔτε ἀγωνιστικὴ διάθεσι, οὔτε πρὸ πάντων καμμία πίστι. Ἑαμίτης ἐπὶ Ἑάμ, συμμοριτοφάγος ἐπὶ ἀνταρσίας, ἀριστερίζων ἐπὶ Πλαστήρα, παπαγικὸς ἐπὶ Συναγερμοῦ, ἡμικαραμανλικός, βενιζελικός, ἀνενδοτικός, καὶ τώρα λαϊκομετωπικὸς στέκει ἀκλόνητος στὴν στήλη του ποὺ δείχνει κάθε φορὰ στοὺς ἀφελεῖς κατὰ ποῦ φυσᾶνε οἱ ἄνεμοι.

Ὁ κομμουνιστής, ὁ πραγματικός, ἦταν καὶ εἶναι πάντοτε γιὰ ἐμᾶς ἕνας ἄξιος ἀντίπαλος, ἕνας ἐχθρὸς ποὺ ἀδιάλλακτα τὸν πολεμοῦμε ἀλλὰ καὶ ποὺ σὰν ἄντρες, τὸν ἐκτιμοῦμε. Στὸ κάτω—κάτω ὁ κομμουνιστὴς συχνὰ ὑποφέρει ἢ ἀκόμη καὶ θυσιάζεται γιὰ τὶς ἰδέες του. Ἐνῶ ὅπως φαίνεται, ἡ μεγαλύτερη περιπέτεια τοῦ

χρονογράφου τῶν «Νέων» ἦταν ἡ σύλληψίς του ἐπὶ Μεταξᾶ, ὄχι βέβαια γιατὶ ἀγωνίσθηκε κατὰ τῆς δικτατορίας, ἀλλὰ γιατὶ σὰν προνοητικὸς μικροαστός, ἀγόραζε κρυφὰ περισσότερη ζάχαρι ἀπὸ τὴν ποσότητα ποὺ ἐπιτρεπόταν σὲ καιρὸ πολέμου! Καὶ καταφέρεται τώρα, μετὰ 25 χρόνια κατὰ τοῦ Μεταξᾶ γιατὶ λέει παρ' ὅλο ποὺ εἴχαμε πόλεμο ἔπρεπε νὰ τὸν ἀφίνη νὰ ἀποθηκεύη τρόφιμα!

Δὲν ἦταν λοιπὸν δυνατὸν νὰ χαρακτηρίση ποτὲ ἡ «Σοβιετολογία» καὶ τὸν κ. Ψαθᾶ σὰν κομμουνιστή. Ἂς μὴ περηφανεύεται ὅσο κι' ἂν θὰ ἤθελε λόγῳ τῶν σημερινῶν συνθηκῶν νὰ ἀποσπάση τὸν ἐπίζηλο τίτλο τοῦ κομμουνιστῆ. Τὸ περιοδικὸ ἐναντίον τοῦ ὁποίου βάλλει, τὸν χαρακτήρισε μόνο σὰν τυπικὸ δεῖγμα πολιτικῆς ἀμαθείας, σὰν κλασσικὸ προϊὸν μιᾶς ὑπαναπτύκτου κοινῆς γνώμης καὶ ἐπίσης, σὰν ἀξιόλογο τεχνίτη τοῦ καιροσκοπισμοῦ. Τίποτα ἄλλο. Οὔτε παραπάνω, οὔτε παρακάτω.

Καὶ μία ἀπόδειξις γι' αὐτοὺς τοὺς χαρακτηρισμοὺς εἶναι καὶ τὸ γεγονός ὅτι δὲν ἔχει διαβάσει ποτέ του τὸ περιοδικό μας ἐναντίον τοῦ ὁποίου λυσσᾶ. Γιατὶ ἂν τὸ εἶχε διαβάσει, δὲν θὰ ἰσχυριζόταν ὅτι τάχα ἡ «Σοβιετολογία» συνιστᾶ τὸ «ματσούκι» (!) γιὰ τὴν καταπολέμησι τοῦ κομμουνισμοῦ. Ἀλλὰ ἂς μὴ τὸ παρακάνουμε. Θὰ πήγαινε πολὺ νὰ ἀπαιτήσουμε ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο νὰ μελετήση κείμενα σὰν τὸ «Δημοκρατικὸ Μανιφέστο», τὴν «Ἰδεολογία τοῦ Ἀντικομμουνισμοῦ» ἢ τὸ «Πῶς ἀντιμετωπίζεαι ὁ κομμουνισμός», ποὺ ἔχει δημοσιεύσει τὸ περιοδικό μας. Πῶς νὰ καταλάβη ὁ ἀνεύθυνος θεωρητικὸς τῆς Ἀφελείας διόλου ἀφελῆ καὶ τόσο ὑπεύθυνα πράγματα; Ἀλλὰ ἂς διάβαζε τουλάχιστον ὁ χριστιανὸς τὴν ἐφημερίδα ποὺ τὸν πληρώνει τόσο γενναιόδωρα γιὰ τὰ κείμενά του (ἢ μήπως ἐργάζεται ἀμισθὶ γιὰ λόγους ἰδεολογικοὺς ὅπως ἀπαιτῆ ἀπὸ τοὺς ἄλλους;) Γιατὶ ἂν τὴν διάβαζε, θὰ ἔβλεπε ὅτι στὸ φύλλο τους τῆς 18ης Ἰανουαρίου 1961, τὰ «Νέα» ἐξυμνοῦσαν τοὺς σοβιετολόγους καὶ ἐπαινοῦσαν τὸν πρόεδρο Κέννεντυ ἐπειδὴ εἶχε περιλάβει στὸ ἐπιτελεῖο του πολλοὺς σοβιετολόγους, τοὺς πρώην βλάκες κλπ. κατὰ τὸν σοφὸ κ. Ψαθᾶ, πρᾶγμα ποὺ κατὰ τὴν ἐφημερίδα του ἦταν ἡ ἐγγύησις γιὰ μία ὀρθότερη πολιτικὴ τῆς Ἀμερικῆς ἔναντι τοῦ κομμουνισμοῦ.

ΜΟΝΟ ΧΑΦΙΕΔΕΣ ΚΑΛΟΥΣ

«Εἶχε κάτι τὸ φοβερὸ στὸν πολιτικό του παραλογισμό, στὸ φανατισμό του, στὸ τερατώδικο πεῖσμα του, στὴν ἄρνησί του νὰ ἀναλύση τὶς ἀρχὲς αὐτῆς ἢ ἐκείνης ἀπὸ τὶς πεποιθήσεις του, στὴν κατάστασί του μιᾶς μόνιμης αἱματηρῆς ὀργῆς. Ἄνθρωποι σὰν αὐτὸν μποροῦν μὲ τὴν παραμικρὴ ὑποψία νὰ λυντσάρουν ὁποιονδήποτε.

ΠΡΙΣΛΕΫ

Ὅπως τὸ γῆρας, ἔτσι καὶ ἡ συνοδοιπορία, δὲν ἔρχεται ποτὲ μόνη. Σέρνει μαζί της καὶ τὶς ἀναπόφευκτες συνέπειές της. Μιὰ ἀπὸ τὶς χειρότερες συνέπειες ποὺ εἶχε ἡ νέα γραμμή της, τῆς συνοδοιπορίας, γιὰ τὴν «Ἐλευθερία» εἶναι ὁ χρονογράφος της.

Τὰ κείμενά του ποὺ παριστάνουν τὰ «χρονογραφήματα», θυμίζουν ἔντονα τὸν πρὸ τριακονταετίας κομμουνιστικὸ πρωτογονισμὸ καὶ ξεχειλίζουν ἀπὸ τυφλὸ μῖσος γιὰ ὅλα καὶ γιὰ ὅλους. Νοσηρὴ καχυποψία, ἀπέραντη κακότητα, ἐμπάθεια κομπλεξικοῦ καὶ χυδαῖο λεξιλόγιο, ἀποτελοῦν τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ αὐτῶν τῶν «χρονογραφημάτων» ποὺ τόσο θαυ-

μάσια ἐκφράζουν τὴν σκέψι καὶ τὸ ἦθος τῆς κεντροαριστερᾶς.

Ὅτι κι' ἂν κυττάξη ὁ κεντροαριστερὸς χρονογράφος, τὸ βλέπει μέσα ἀπὸ τοὺς θολοὺς φακοὺς τῆς ὑπέρτατης μοχθηρίας. Ὁ κόσμος ποὺ τὸν περιβάλλει εἶναι κατοικημένος ἀπὸ φρικτὰ ὄντα: «χαφιέδες», «σπιούνους», «τρωκτικὰ μυστικῶν κονδυλίων», «στρατοκράτες», «φασίστες», καὶ ἄλλα παρόμοια τέρατα.

Στὰ ἐφιαλτικὰ ὄνειρά του, τριγυρίζουν «συνωμότες», «κατάσκοποι», «ἐπαγγελατίαι ἀντικομμουνισταὶ» καὶ πρὸ πάντων «πραξικοπήματα».

Κάτω ἀπὸ ἕνα κομμουνιστικὸ ἢ ἄλλο ὁλοκληρωτικὸ καθεστὼς αὐτὸς ὁ φανατικὸς «δημοκράτης» θὰ μποροῦσε νὰ εὐδοκιμήση σὲ ἐπάγγελμα διαφορετικὸ ἀπὸ ἐκεῖνο τοῦ χρονογράφου καὶ νὰ γίνη ἕνας μέγας ἱεροεξεταστής. Ἴσως μάλιστα στὶς κρυφὲς συνομιλίες του μὲ τὸν ἑαυτό του, νὰ φιλοδοξῆ νὰ γίνη ἕνας Γιέζωφ ἢ Γιαγκόντα ἢ ἔστω ἕνας ἢ Σελιέπιν ἢ Μπέρια τῆς Ἑλλάδος γιὰ νὰ κάνη τοὺς «ἄλλους» νὰ νοιώσουν τὴν δύναμί του καὶ νὰ παραδεχθοῦν ἐπὶ τέλους τὴν ἀξία του!

Αὐτὸς λοιπὸν ὁ «χρονογράφος», σ' ἕνα κείμενό του ποὺ δημοσιεύθηκε στὴν «Ἐλευθερία» τῆς 3ης Ὀκτωβρίου 1964, μὲ τὸν τίτλο «οὔτε χαφιέδες καλοὺς» ἀσχολεῖται μὲ τὸ γνωστὸ θέμα τῆς κυκλοφορίας τῆς «Σοβιετολογίας» στὸ Στράτευμα.

Ἂς δοῦμε ἀπὸ πιὸ κοντὰ αὐτὸ τὸ «κλασσικὸ» κείμενο τῆς κεντροαριστερᾶς φιλολογίας. Στὴν ἀρχή, κατὰ τὴν καθιερωμένη συνήθειά του, ὁ γράψας, παραποιεῖ ἕνα κείμενό μου γιὰ νὰ μὲ βάλη νὰ λέω πράγματα ποὺ ποτὲ δὲν εἶπα. Μετά πιστός, στὶς ἔμμονες «ἰδέες» του, ἀναφέρεται στὶς ἀνύπαρκτες «συνωμοσίες» φανταστικῶν «πρακτόρων» ποὺ εἶχαν σὰν σατανικὸ σκοπό τους τὴν... διοχέτευσι τῆς δυναμιτιστικῆς «Σοβιετολογίας» στὸν Στρατό! Ἀκολουθεῖ ἡ κριτική του στὸ ἔργο τῶν «πρακτόρων» ποὺ αὐτὸς δημιούργησε στὴν φαντασία του καὶ τοὺς ὁποίους κατηγορεῖ ὅτι δὲν ἔκαναν καθόλου καλὰ τὴν δουλειά τους (φαίνεται πῶς ὁ ἴδιος ξέρει καλύτερα ἀπὸ κάτι τέτοια).

Καὶ συμπεραίνει καταδικάζοντας «τὸ προηγούμενο καθεστώς» (ἔχουμε δηλαδὴ ὄχι ἁπλῆ ἀλλαγὴ Κυβερνήσεως ἀλλὰ καὶ ἀλλαγὴ... καθεστῶτος!) γιατὶ «δὲν κατάφερε νὰ ἐκθρέψη οὔτε καλοὺς πράκτορες ποὺ νὰ κάνουν μὲ κάποια ρέγουλα αὐτὴ τὴ δουλειά», ἐνῶ προφανῶς θὰ ἔπρεπε νὰ «ἐκθρέψη» τέτοιους πράκτορες μὲ... «ρέγουλα» (τί λεπτότης ἐκφράσεων!). Ὅλοι οἱ «πράκτορες» τοῦ «προηγούμενου καθεστῶτος», κατὰ τὸν εἰδικὸ περὶ τὰ τοιαῦτα χρονογράφο, «ἢ ἀδίστακτοι καὶ θρασύτατοι θᾶναι, ἢ ἠλίθιοι ἢ φιακαδόροι καὶ φυσικὰ πάντα δραχμοβόροι» (εἴδατε εὐγένεια λεξιλογίου;) Καὶ ἀφοῦ ἀναπτύξη τὰς περὶ «σπιούνων» ἀπόψεις του καὶ στιγματίση μὲ ἱερὴ ἀγανάκτησι τὴν ἐπιλογὴ «κουφιοκεφάλων» γι' αὐτὸ τὸ ἔργο, ἐκφράζει τὴν νοσταλγία του (μήπως;) γιὰ παληές του δόξες γράφοντας: «Ποῦ ἐκεῖνο τὸ ἐξαίσιο... γένος τῶν κατασκόπων τοῦ παληοῦ καλοῦ καιροῦ...!» Καὶ κλείνει τὸ ἐπαγωγὸν κείμενό του ἀναθεματίζοντας γιὰ μία ἀκόμη φορὰ τὴν Δεξιὰ γιατὶ «δὲν κατάφερε» νὰ ἔχη καλοὺς... χαφιέδες! (Δίκαια λοιπὸν ἔπεσε ἀφοῦ διέπραξε ἕνα τέτοιο βαρύτατο σφᾶλμα).

Ὁ χρονογράφος τῆς κεντροαριστερᾶς μπορεῖ νὰ εἶναι ἥσυχος. Ἡ δική του παράταξις, δηλ. οἱ κομμουνισταὶ καὶ οἱ ψευτοκεντρῶοι ἄνθρωποί τους ποὺ παίζουν τὸν ρόλο πεμπτοφαλαγγιτῶν μέσα στὴν ΕΚ, δὲν ὑποφέρει καθόλου ἀπὸ ἔλλειψι «καλῶν χαφιέδων». Ἔχει ὑπερεπάρκεια καὶ σὲ ποσότητα καὶ σὲ ποιότητα. Οἱ πράκτορές της κατάφεραν νὰ διεισδύσουν παντοῦ: στὸν κομματικὸ μηχανισμὸ τῆς ΕΚ, στὸν ἀστικὸ τῦπο, στὴν Παιδεία καὶ στὸν κρατικὸ μηχανισμό. Κατόρθωσαν ἀκόμη, νὰ ὑποδουλώσουν μερικὲς κεντρῶες ἐφημερίδες, νὰ ἀποκτήσουν πλοκάμια ὡς μέσα στὴν Κυβέρνησι καὶ νὰ ἐγκαταστήσουν ἀνθρώπους των σὲ μερικὲς καίριες κρατικὲς θέσεις.

Ὅσο γιὰ τὸ ἔργο τους, εἶναι καθ' ὅλα «ἐξαίρετον». Ἀνακαλύπτουν συνταρακτικὰ σκάνδαλα, συντάσσουν ἐκθέσεις —

βόμβες, σκηνοθετοῦν «συνωμοσίες», καταγγέλουν «πραξικοπήματα», κυνηγοῦν φαντάσματα. Καὶ ἔτσι διαλύουν πολύτιμες κρατικὲς ὑπηρεσίες, συκοφαντοῦν χρήσιμα ἐθνικὰ στελέχη, φθείρουν θεμελιώδεις θεσμοὺς τοῦ καθεστῶτος (τοῦ «προηγουμένου» ἀλλὰ καὶ τοῦ «σημερινοῦ») προκαλοῦν σύγχυσι στὴν κοινὴ γνώμη, ὑπονομεύουν τὸ Κράτος.

Οἱ «χαφιέδες» τῆς κεντροαριστερᾶς (δηλ. τῶν κομμουνιστῶν καὶ τῶν ὀργάνων τους ποὺ δροῦν ὕπουλα στοὺς κόλπους τοῦ Κέντρου γιὰ νὰ τὸ καταστρέψουν ἀπὸ τὰ μέσα) ἀποδείχθηκαν στ' ἀλήθεια ἀνυπέρβλητοι. Παίζουν τοὺς ντέντεκτιβς, παριστάνουν τοὺς ἀστυνομικούς, μεταμφιέζονται σὲ δημοσιογράφους, εἰδικοὺς συμβούλους, γραφιάδες καὶ θυρωρούς. Σκαλίζουν χωρὶς ἁρμοδιότητα ἀπόρρητα ἀρχεῖα, κρατικῶν ὑπηρεσιῶν, ἀνακαλύπτουν μυστηριώδη ἔγγραφα ποὺ οἱ ἴδιοι συνέγραψαν, ἀποκαλύπτουν ὑποθέσεις ποὺ οἱ ἴδιοι κατασκεύασαν, δημοσιεύουν καταλόγους μυστικῶν κονδυλίων ὅπου κανονικὰ θὰ ἔπρεπε νὰ φιγουράρουν ἄπειροι δικοί τους, στιγματίζουν ἐνέργειες ποὺ αὐτοὶ διέπραξαν.

Μὲ μυστηριῶδες ὕφος, μὲ μαῦρα γυαλιά, μὲ καινούρια κουστούμια, μὲ «ὑψηλὲς σχέσεις» καὶ μὲ ἀπέραντο θράσος, οἱ ἄνθρωποι τῆς κεντροαριστερᾶς συνωμοσίας ἀποτελοῦν τὸ σῆμα κατατεθὲν αὐτῶν τῶν ἡμερῶν. Ἄρχισαν ἀπὸ τὰ θυρωρεῖα τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν ὅπου ἐγκαταστάθηκαν μὲ στὺλ Νικαβεντέ. Μετὰ κατέλαβαν τὰ τηλεφωνικὰ κέντρα. Ὕστερα στήθηκαν σὲ βαθειὲς πολυθρόνες πίσω ἀπὸ μεγαλόπρεπα γραφεῖα, ἀφοῦ τοποθέτησαν πάνω καὶ ἀπέναντι ἀπὸ τὰ κεφάλια τους παραστάσεις τῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς Ἀρετῆς.

Ὅπου φθάσουν, ἀρχίζουν ἀμέσως τὶς «ἔρευνες». Χτυποῦν μὲ τὰ ἀκροδάχτυλα τοὺς τοίχους, διαλύουν ἔμπειρα τὶς τηλεφωνικὲς συσκευές, ἀκροάζονται προσεκτικὰ τὰ πατώματα, ἀνασκάπτουν νύκτωρ τὰ ὑπόγεια — ψάχνοντας γιὰ κρυφὰ μαγνητόφωνα, καμουφλαρισμένα μικρόφωνα καὶ θαμμένα ἀρχεῖα. Καὶ ἐπειδὴ δὲν βρίσκουν τίποτα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ τὰ κατασκευάζουν οἱ ἴδιοι ὥστε νὰ μπορέσουν νὰ τὰ ἀνακαλύψουν!

Ἀνακρίνουν δυστυχισμένες δακτυλογράφους, περιδεεῖς τηλεφωνήτριες καὶ κακόμοιρους κλητῆρες. Βάζουν στρατιῶτες νὰ καταγγέλλουν ἀξιωματικοὺς καὶ θυρωροὺς νὰ «ἀποκαλύπτουν» γενικοὺς διευθυντάς. Τρομοκρατοῦν φουκαράδες ὑπαλλήλους. Μεταθέτουν, ἀπολύουν, ἐπιβάλλουν πρόστιμα, τιμωροῦν. Γύρω τους, μὲ τὶς ἐκκαθαρίσεις, δημιουργεῖται ἕνα κενό. Καὶ τὸ γεμίζουν μὲ μυστηριώδεις νεοπροσλαμβανομένους μὲ ψιθυριστὰ ὀνόματα, μὲ ἀνύπαρκτα προσόντα, μὲ ἄγνωστες ἁρμοδιότητες καὶ μὲ λίαν σκοτεινὲς ἀποδοχές.

Ἀστυνομικοὶ διευθυνταὶ φοβοῦνται νεοτοποθετημένους ἀστυφύλακες. Ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ ἀποφεύγουν νὰ μιλήσουν μπροστὰ σὲ στρατιῶτες ποὺ «ἀπὸ κάπου» ἐστάλησαν νὰ «ὑπηρετήσουν» κοντά τους. Μοίραρχοι καλοῦνται σὲ ἀπολογία γιατὶ συνέστησαν κάποιο ἀντικομμουνιστικὸ βιβλίο ποὺ κάνει κριτικὴ στὸν... Μάρξ καὶ τὸ ἔργο του. Συνταγματάρχες μετατίθενται γιατὶ δὲν χειροκρότησαν ἢ ἀντίθετα γιατὶ χειροκρότησαν κάποιον πολιτικό. Διευθυνταὶ κρατικῶν ὑπηρεσιῶν παρακολουθοῦνται ἀπὸ καφετζῆδες! Ἀρκετὰ τηλέφωνα βουΐζουν χαρακτηριστικά. Καὶ οἱ ἐφημερίδες τῆς κεντροαριστερᾶς δημοσιεύουν κάθε τόσο καὶ ἀπὸ ἕνα ροκαμβολικὸ μυθιστόρημα, ἀνακαλύπτουν γιὰ πολλοστὴ φορὰ κάποια νέα φοβερὴ «συνωμοσία» ἢ καινούρια τρομοκρατικὰ «σκάνδαλα», ζητοῦν ἀκόρεστα νέας κεφαλὰς ἀντικομμουνιστῶν ἐπὶ πίνακι...

Ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀποτελέσματα καὶ προϊόντα τῶν πρακτόρων τῆς παρατάξεως τοῦ δῆθεν κεντρώου δημοσιογράφου. Εἶναι ἡ μόνη «δημιουργικὴ» δραστηριότης ποὺ συντελεῖται ἐδῶ καὶ μῆνες στὴν Ἑλλάδα. Πράγματι ἡ παράταξις τοῦ χρονογράφου ποὺ ὅσο κι' ἂν παριστάνη τὸν κεντρῷο ἀνήκει ἀλλοῦ, δικαιοῦνται νὰ εἶναι ὑπερήφανη. Δὲν δημιούργησε τίποτα ἄλλο, ἀλλὰ πάντως ἀνέδειξε καλοὺς χαφιέδες!

ΠΕΡΙΕΡΓΟΙ "ΔΗΜΟΚΡΑΤΕΣ"

Περίεργοι «δημοκράτες» τέλος πάντων αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς κεντροαριστερᾶς. «Δημοκρατικό» εἶναι μόνο ἐκεῖνο ποὺ ταιριάζει μὲ τὶς ἰδέες καὶ μὲ τὰ συμφέροντά τους. Ὁ Λουδοβῖκος 14ος ἔλεγε: «Τὸ Κράτος εἶμαι ἐγώ». Οἱ σύγχρονοι κεντροαριστεροὶ λένε: «Ἡ Δημοκρατία εἴμαστε ἐμεῖς». Ἄρα ὅποιος μιλᾶ ἐναντίον μας, μιλᾶ κατὰ τῆς... Δημοκρατίας! Ὅποιος εἶναι ἐναντίον μας, εἶναι ἐναντίον τῆς... Δημοκρατίας! Κάθε ἀντίπαλός μας, εἶναι «ἀντιδημοκρατικός» καί... «φασίστας». Ὅποιος μᾶς ἐπαινεῖ δὲν εἶναι ταπεινὸς κόλακας, ἀφοῦ ἐξυμνεῖ τὴν Δημοκρατία! Ὅποιος μᾶς ὑπηρετεῖ, δὲν εἶναι κομματάρχης ἢ μπράβος, ἀφοῦ ἐργάζεται γιὰ τὰ δημοκρατικὰ ἰδεώδη τὰ ὁποῖα ἐμεῖς ἐνσαρκώνουμε. Καὶ ὅποιος μᾶς βάζει ἐμπόδια στὸ δρόμο μας, εἶναι «συνωμότης» ἢ «πληρωμένος πράκτορας» γιὰ τὴν καταστροφή μας, δηλαδὴ γιὰ τὴν καταστροφὴ τῆς..... Δημοκρατίας! Ὅπως βλέπετε, ἡ τεχνικὴ εἶναι πολὺ εὔκολη. Αὐτοανακηρύσσεσαι σὲ ... ἰδεῶδες καὶ ἀφοῦ φροντίσης διὰ τῆς συνεχοῦς ἐπαναλήψεως νὰ ταυτισθῆς μὲ αὐτό, μετά, σὰν ἄλλη Κίρκη, μὲ τὸ μαγικὸ ραβδὶ τῆς πιὸ ἀπατηλῆς προπαγάνδας, μεταμορφώνεις τοὺς δικούς σου ἀντιπάλους σὲ δῆθεν ἀντιπάλους τοῦ ... ἰδεώδους μὲ τὸ ὁποῖο στὴν πραγματικότητα μπορεῖ καὶ νὰ μὴ ἔχης καμμία σχέσι, ὅπως ἀκριβῶς συμβαίνει στὴν περίπτωσι τῆς κεντροαριστερᾶς μὲ τὴν Δημοκρατία.

Οἱ κύριοι αὐτοὶ λοιπόν, εἶναι ἡ ἴδια ἡ Δημοκρατία. Γι' αὐτὸ τὴν ὑπερασπίζονται μὲ πάθος. Ὅταν πρὶν τρία — τέσσερα χρόνια ἡ ΑΣΔΕΝ ἀπαγόρευσε τὴν κυκλοφορία ὡρισμένων κομμουνιστικῶν βιβλίων μέσα στὸ Στράτευμα, οἱ «δημοκράτες» ξεσηκώθηκαν σὺν κομμουνισταῖς καὶ συνοδοιπόροις! Ὢ τί ἔκρηξις ἁγνοῦ δημοκρατισμοῦ ἦταν ἐκείνη! Τί φλόγα ἀνιδιοτελοῦς φλελευθερισμοῦ! Τί ἀνώτερο μῖσος ἐναντίον τῶν σκοταδιστῶν», τῶν «ἴντεξ» καὶ τῶν «ἱεροεξεταστῶν! Τί ἔξαρσις γιὰ τὴν ἐλευθερία τοῦ τύπου καὶ τῶν ἰδεῶν! Τί κραυγὲς γιὰ τὸ δικαίωμα τῶν στρατιωτῶν νὰ διαβάζουν τὰ πάντα! Τί ἡρωϊκὴ διάθεσις νὰ ὑπερασπισθοῦν τὴν Δημοκρατία ποὺ ἀπειλοῦσε ἡ ... ΑΣΔΕΝ!

Τώρα, οἱ ἴδιοι αὐτοὶ κύριοι, κραυγάζουν ἔξαλλοι γιατὶ κυκλοφόρησε στὸ Στρατὸ ἡ «Σοβιετολογία», παρὰ τὴν «ἀπαγορευτικὴ διαταγή» ποὺ ὑπῆρχε καὶ τὴν ὁποία μανιωδῶς καὶ δημοκρατικώτατα ἐπικαλοῦνται. Καὶ οὐρλιάζουν κανιβαλλικά, καὶ φελελευθερικώτατα ὑπὲρ τῆς «κατασχέσεως» τῆς «Σοβιετολογίας» καὶ ζητοῦν πρὸς δόξαν τῆς Δημοκρατίας των τὴν ποινικὴ δίωξι τοῦ ἐκδότη της, τὴν καθαίρεσι σχεδὸν τῶν ἀξιωματικῶν ποὺ τὴν διάβασαν καὶ ἀκόμη λίγο τὸν τουφεκισμὸ τοῦ τυπογράφου ποὺ τὴν τύπωσε! Γιατί; Μὰ διότι ἐπέκρινε τὶς ὑποχωρήσεις τοῦ κ. Παπανδρέου (συγγνώμην— τῆς Δημοκρατίας ἔπρεπε νὰ ποῦμε) πρὸς τὸν κομμουνισμό. Ἄρα πρόσβαλε τὴν Δημοκρατία! Ἄρα εἶναι ὄργανο «σκοτεινῆς φασιστικῆς συνωμοσίας». Τί ἁπλῆ δημοκρατικὴ λογική!

Τὴν ἴδια ἡμέρα ποὺ ζητοῦσε τὴν «ἀπαγόρευσι» καὶ «κατάσχεσι» τῆς «Σοβιετολογίας», ὁ τύπος τῆς κεντροαριστερᾶς ζητοῦσε καὶ κάτι ἄλλο. Τὴν ἐν ὀνόματι τῆς Δημοκρατίας ποινικὴ δίωξι καὶ αὐστηρὴ καταδίκη τοῦ πρώην δημάρχου Καβάλας γιατὶ εἶχε ἐκκαθαρίση τὴν δημοτικὴ βιβλιοθήκη ἀπὸ μερικὰ καθαρῶς κομμουνιστικὰ βιβλία. Ἡ ἐνέργεια τοῦ δημάρχου ἦταν βλέπετε «ἀντιδημοκρατική». «Δημοκρατική» πρᾶξις ὅμως ἦταν νὰ κληθῆ σὲ ἀπολογία κάποιος ἀνθυπομοίραρχος τῆς Κρήτης ἐπειδὴ διέπραξε τὸ ἔγκλημα νὰ συστήση ἕνα ἀντικομμουνιστικὸ βιβλίο τοῦ κ. Ε. Σταυρίδη ποὺ μαζὶ μὲ τὴν «Σοβιετολογία»

περιλαμβάνεται στὸν ... «δημοκρατικὸ» ἴντεξ τῆς κεντροαριστερᾶς!

«Ἀντιδημοκρατικός» καὶ ὁ λόγος τοῦ ταξιάρχου κ. Λουμάκη γιατὶ ἐπέκρινε τὸν κομμουνισμὸ καὶ τούς... βουλγάρους! Εἰς ἀπολογίαν ὁ Λουμάκης καὶ νὰ ἀποστρατευθῆ ἀμέσως, κραυγάζει ὁ τύπος τῆς κεντροαριστερᾶς.

«Δημοκρατικότατος» ὅμως καὶ ἄξιος ἐπαίνων ὁ λόγος τοῦ στρατηγοῦ κ. Τσολάκα ποὺ ἐξύμνησε τὸν κ. Παπανδρέου, ἐνσάρκωσι τῆς Δημοκρατίας καὶ ταυτόχρονα «Προφήτη» καὶ «Ἀπόστολό» της!

Κάποτε, δὲν πάει πολλὴς καιρὸς ἀπὸ τότε, οἱ κεντροαριστεροὶ ὄργωναν τὴν Εὐρώπη γιὰ νὰ παρουσιάζουν τὴν Ἑλλάδα σὰν «ἀστυνομικὸ» κράτος. Ἔφθασαν μάλιστα ὡς τὸ σημεῖο νὰ βιαιοπραγοῦν κατὰ τῆς Βασιλίσσης τῶν Ἑλλήνων μέσα στοὺς δρόμους τοῦ Λονδίνου. Ἀλλὰ αὐτὰ ἦσαν δικαιολογημένα γιατὶ ἐγίνοντο χάριν τῆς «Δημοκρατίας».

Ἐνῶ, τώρα, ὁ κ. Γ. Γεωργαλᾶς, δημοσιεύοντας ἕνα ἀντικειμενικώτατο ἄρθρο γιὰ τὴν κατάστασι στὴν Ἑλλάδα στὸ ἔγκυρο γαλλικὸ περιοδικὸ «Ἀνατολὴ καὶ Δύσις», ἔγινε «δυσφημηστής» τῆς Ἑλλάδος! Καὶ ὁ κεντροαριστερὸς τῦπος σχίζει τὰ ἱμάτιά του γιὰ τὸ κακὸ ποὺ δῆθεν γίνεται στὴν... Δημοκρατία μὲ τὴν δημοσίευσι τέτοιων ἄρθρων στὸ ἐξωτερικὸ χωρὶς νὰ παραλείπη νὰ χαρακτηρίζη καὶ τὸ διεθνοῦς κύρους γαλλικὸ περιοδικὸ σὰν ... «χιτλερικὸ» χάνοντας κάθε αἴσθησι τοῦ γελοίου.

Ἀλλὰ αὐτὴ ἡ ἀσύστολη ἐκμετάλλευσις τοῦ ὅρου Δημοκρατία ἀπὸ ἐκείνους ποὺ τὴν ὑπονομεύουν, τὴν ἀφοπλίζουν καὶ προετοιμάζουν δραστήρια τὴν παράδισί της στὸν δήμιό της—τὸν κομμουνισμό, ἄρχισε ἤδη νὰ γίνεται ἀντιληπτή. Καὶ γρήγορα θὰ παύση νὰ ἀποδίδη στοὺς περίεργους «δημοκράτες».

Ἡ ἐφημερίδα «Ἐθνικὸς Κῆρυξ», στὸ φῦλλο της 17ης Ὀκτωβρίου 1964, δημοσίευσε μία χαρακτηριστικὴ ἐπιστολὴ ἐθνικόφρονος σπουδαστοῦ ἀναγνώστη της σχετικὰ μὲ τὸ περιοδικό μας. Τὸ δημοσίευμα ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἐπιστολὴ γιὰ τὴν «Σοβιετολογία»

Ἕνας Ἀθηναῖος σπουδαστὴς μᾶς ἔστειλε τὴν παρακάτω ἐπιστολή, στὴν ὁποία συνοψίζονται ὅλων τῶν ἐθνικοφρόνων σπουδαστῶν μας ἡ ἀπορία καὶ ἡ ἀνησυχία, γιὰ τὴν ἀντίδρασι τῆς πολιτείας, κατὰ πάσης ἀντικομμουνιστικῆς ἐνεργείας.

Ἰδοὺ ἡ ἐπιστολή :

Κύριε Διευθυντά,

Ἡ πρόσφατος ὑπόθεσις τῆς κατασχέσεως ἀντικομμουνιστικοῦ περιοδικοῦ εἰς τὰς Ἐνόπλους Δυνάμεις μοὶ ἐνεποίησε αἴσθημα ζωηροτάτης ἀνησυχίας. Διατὶ αὐτὸ τὸ μένος ἐναντίον τοῦ ἀντικομμουνισμοῦ; Μήπως τὸ κράτος διάκειται πλέον φιλικῶς πρὸς τὸν κομμουνισμόν; Καὶ τὸ κυριώτερον, θέλομεν στρατὸν οὐδέτερον ἔναντι τοῦ κομμουνισμοῦ; Καὶ ἐάν, ναί, τότε ποῖος θὰ μᾶς προστατεύση ἀπὸ αὐτὸν ἐὰν ὅ μὴ γένοιτο καταστῆ τοῦτο κάποτε ἀναγκαῖον;

Μεθ' ὑπολήψεως

Ἕνας Σπουδαστής»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ V ΤΟΜΟΥ

(ΤΕΥΧΗ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1964)

ΑΡΘΡΑ

ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΒΑΛΚΑΝΙΑ

ΕΝΔΟΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΣΤΟΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

Ο ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΚΥΠΡΟΣ

Ο ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ

Ὑπὸ Γ. ΓΕΩΡΓΑΛΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ (*)

(ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΥ ΑΠΟ ΤΟ 1917)

Α'. ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ Γ' ΔΙΕΘΝΟΥΣ (1919—1944)

(*) Τὰ τέσσερα πρῶτα μέρη τῆς μεγάλης αὐτῆς μελέτης δημοσιεύθηκαν στὰ τεύχη 7, 9, 11 καὶ 12 τοῦ 1963 (ΙΥ τόμος)

ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ ΤΟΥ V ΤΟΜΟΥ (1964)

Στὸν παρόντα τόμο συνεργάσθηκαν σύμφωνα μὲ τὴν ἀλφαβητικὴ σειρὰ τῶν ὀνομάτων τους οἱ ἑξῆς σοβιετολόγοι, δημοσιογράφοι, οἰκονομολόγοι, στρατιωτικοί, θεολόγοι, αἰσθητικοὶ καὶ ἄλλοι εἰδικοί: Ἄλπερτ Β., Γεωργαλᾶς Γ., Γκάλαϋ Ν., Γιοῦρεφ Γρ., Ζουμπένκο Ρ., Καμπὺς Σ., Λεμπέντ Α., Μπάμπιτς Α., Ντομανένκωφ Κ., Ντουβέλ Σ., Περζὰν Ζ., Σακελλαρίου Λ. καὶ Τεοντόροβιτς Ν. Ἐπίσης, δημοσιεύθηκαν κείμενα τοῦ Ἰνστιτούτου μελέτης τῆς ΕΣΣΔ (Μόναχο), τοῦ Ἰνστιτούτου Στρατηγικῶν Σπουδῶν (Λονδῖνο) καὶ τοῦ κ. Ζ. Νεβσέλ.